M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti belföldi hirek

1973. december 19.

bb 1. uttörő fenyőfa-ünnepség a parlamentben

i mir/gk um hi hgy

1973. december 19.

a magyar kommunista ifjusági szövetség budapesti bizottsága, a magyar uttörők szövetségének budapesti elnöksége és a szakszervezetek budapesti tanácsa december 25-én és 26-án ismét megrendezi a budapesti kisdobosok és uttörők hagyományos parlamenti fenyőfa-ünnepségét. a kétnapos fenyőünnepség négy gyermekrendezvényére több mint 6000 pajtásnak küldenek meghivót, közöttük szeretettel várják a vidéki pajtások 20-20 tagu megyei küldöttségeit is. a meghivott pajtások - az uttörő csapatvezetőségek és az uttörőtanácsok javaslatai alapján - kiemelkedő uttörőmunkájuk jutalmául vesznek részt a parlamenti fenyőfaünnepségen.

az óriásfenyőt az idén is a soproni tanulmányi erdőgazdaság ajándékozta az uttörőknek. a 14 méteres fenyőfát már kiválasztották az egyik sopron melletti fenyvesben és kedden egy tátra-teherautóval és egy utánfutóval utnak indult a volán 22-es vállalatának ,,józsef attila,, szocialista brigádja is, hogy csütörtökre a fővárosba szállitsa az óriásfenyőt. a fenyőóriás diszeit a győr-sopron megyei vegyesipari vállalat ajándékozta a pajtásoknak, a szines lámpafüzér pedig az egyesült izzó ajándéka.

/folyt.köv./

N4

b 1./ uttörő ...folyt./um

a központi fenyőünnepségen színes, gazdag műsorral szórakoztatják a parlament kupolacsarnokában a pajtásokat. a műsorban egyebek között ,,nem térkép e táj,, címmel uttörő-expedíci:s játékra szólítják a pajtásokat, amelyhez jelképes országjáró séta szolgáltatja a keretet. a ,,séta,, résztvevői pécs, szeged, debrecen, a balaton-környék és az alföld szép tájaival, lakóival, művészetével ismerkednek, végezetül pedig a centenáriumát ünneplő fővárosban ,,teszünek látogatást,,. a műsorban fellépnek a kisz központi művészegyüttes uttörőcsoportjának tagjai, a rajkó-zenekar, az állami artistaképző iskola növendékei és a xv. kerületi ra:dda barnen általános iskola uttörőkórusa. a gyermekek kedves télapója ezuttal is hadics László, a fővárosi operettszínház művésze lesz. a kupolateremben zsoldos imre és zenekara szolgáltatja a zenét. a műsor főrendezője marton László.

a kétnapos fenyőfaünnepség idején az országház vadász- és gobelin-termében,valamint a parlament folyosóin sok ezer játék várja a pajtásokat, a delegációs teremben pedig erre a két napra kakaóbárt is nyitnak. a műsorok után a kupolateremben táncversenyeket és vetélkedőket rendeznek, s itt lép fel a gyerekek egyik kedvence, rodolfo bűvész is.

a rendezvény lebonyolításáról és a pajtások kellemes szórakozásáról csaknem 300 ifju és felnőtt uttörővezető gondoskodik, akik egész évi jó munkájuk jutalmául kapnak meghivást a parlamenti fenyőfaünnepségre. a szinpompás ünnepséget ezuttal kizárólag a gyermekeknek rendezik,ezért a felnőttek nem kisérhetik el gyermekeiket a rendezvényre. az ünnepség idején az uttörővezetők vigyáznak a pajtásokra./mti/

-.-

bb 2. a lenin renddel kitüntetett minszki balett vendégszerepel a jövő évi szegedi szabadtéri játékokon

vid/um ká hgy 1973.december 19.

horváth mihály, a szegedi szabadtéri játékok igazgatóhelyettese az elmult héten a szovjetunióban művelődésügyi és művészeti vezetőkkel folytatott megbeszélést. ennek eredményeként jövőre ismét szovjet balettegyüttes látogat hazánkba. 1974-ben a lenin renddel kitüntetett minszki belorusz állami akadémiai nagyszinház balettegyüttese vendégszerepel a szegedi szabadtéri játékokon. a minszki művészek, akik először látogatnak majd hazánkba, augusztus elején két este csajkovszkij hattyuk tava cimü balettjét mutatják majd be a dóm téri szinpadon./mti/

-.-

bb 3. novella-katalógus és chile-bibliográfia

i zsu/tm um hi hgy 1973. december 19.

két uj kiadványt jelentetett meg a fővárosi szabó ervin könyvtár. az 1970-től 1973-ig terjedő időszak chilei eseményeit foglalja össze a chile-bibliográfia, amely 100 fontosabb történelmi és politikai eseményt tartalmaz időrendi sorrendben. a bibliográfiát a chilei eseményekről készült fotókkal is kiegészitették.

a könyvtárosok munkáját és az olvasóközönség tájékozódását egyaránt segitő uj kiadvány a novella-katalógus, amely a fővárosi szabó ervin könyvtár teljes állományát 1972. december 31-ig feldolgozta. az elbeszélések, kisregények, drámák, hangjátékok, irodalmi forgatókönyvek feltárását ez a kiadvány nagy mértékben meggyorsitja.a katalógus már megérkezett a szabó ervin könyvtár fiókjaiba, s minden olvasónak és könyvtárosnak rendelkezésére áll./mti/

-.-

bb 4. uj bélyegsorok

i sz/pá um ie la 1973. december 19.

a magyar posta uj bélyegsorozatot és portó-bélyegeket hoz forgalomba.

az uj bélyegsorozat a belgrádi uszó, műugró és vizilabda, valamint a tamperei kajak-kenu világbajnokság magyar helyezettelt ábrázolja. a 40, 60 és 80 filléres, valamint az 1.20, 2, 4 és 6 forintos cimletekből álló ,,vizisport világbajnokságok,, sorozat több szinü offset nyomással a pénzjegy nyomdában készült, vertel józsef grafikusművész tervei alapján.

az uj portó bélyegsor 20, 40, 80 filléres, 1, 1.20, 2, 3, 4 forintos névértékekből áll, kétszinü mélynyomással gál ferenc grafikusművész tervei alapján az állami nyomdában készült./mti/

-.-

bb 5. pálcaütéssel büntették a válni akaró házasfeleket - egymillió lapos iratgyüjteményt rendeztek a pécsi levéltárosok

vid/um ká hgy 1973. december 19.

a pécsi levéltárban befejeződött az ország egyik legnagyobb gazdasági iratgyüjteményének, a pécsváradi közalapitvány iratainak rendezése. ehhez fogható hatalmas iratanyag egyetlen más vidéki levéltárban sincs, csupán az országos levéltár őriz ilyen méretü irattárat. utcányi hosszuságban - összesen 250 méter hosszan - sorakoznak a levéltár polcain a xviii-xix-xx. századi iratok. hozzávetőlegesen egymillió lapról van szó. a roppant irathalmazt valaha a pécsváradi vár falai között őrizték, onnan került a levéltárba. csaknem egy évtizeden át dolgoztak a szakemberek - dr. kopasz gábor főlevéltáros irányitásával - az iratanyag rendezésén. minden egyes iratot kézbe vettek, megállapitották keletkezésének helyét és idejét, tisztázták tartalmát, majd ennek alapján helyezték el a megfelelő iratcsomóba.

a feudalizmus és a kapitalizmus korának nagyértékü forrásgyüjteménye ez az irattár, amelynek összefüggő anyaga több mint másfél évszázadot ölel fel. a pécsváradi közalapitványt mária terézia hozta létre. miután nagyszombatról budára helyezte az egyetemet, 1778-ban intézkedett arról, hogy a pécsváradi bencés apátság birtokai a jövőben a magyar tudományegyetem céljait szolgálják. az István király által alapitott és mindvégig királyi kegyuraság alá tartozó apátság ezzel megszünt. a következő évszázadok során a zengő lábánál fekvő kis mezővárosból irányitották az egyre gyarapodó, a mult század végén már egész dunántult behálózó közalapitványi uradalmakat. a javadalmakból nemcsak az egyetem részesült, de később a nagyváradi jogakadémia és a budapesti tanitóképző intézet is, valamint tizenhárom királyi főgimnázium az ország minden táján. hatalmas értékről volt szó: a xix. század végén a tanulmányi alap vagyona meghaladta a 12 millió régi forintot.

a közalapitványi iratanyag nagy jelentőségü forrás a történészek, elsősorban a gazdaságtörténészek számára, hiszen hiteles képet ad az elmult korokról. a robotlajstromok közlik például,hogy a telkes jobbágyoknak évente 52 igás - vagy 104 gyalognapnak megfelelő ingyen munkát kellett teljesiteniük az uradalom számára.

/folyt.köv./

KÁ

az ormánsági falvak lakoci szövéssel is adóztak. kiderül, hogy az uradalmak már a xviii. században foglalkoztak dohánytermeléssel. a dokumentumokból feltárulnak az első mucseki szénbánya - a vasasi üzem - nyitásának nehézségei, bonyodalmai. az iratok bepillantást nyujtanak a jobbágyfalvak mindennapi életébe is. egy 1834-es uriszéki irat például arról szól, hogy pálcaütésekkel igyekeztek a különélő férjet és feleséget rábirni a házasélet helyreállitására, a válás megakadályozására./mti/

-.-

bb 6. a xi. kerületi munkásszállások kulturális tevékenysége

i gy/gg um hi hgy 1973. december 19.

budapest egyik legnagyobb ipari városrészében, a xi. kerületben 17 munkásszálláson több mint tizenötezren élnek. az itt lakók tulnyomó többsége fizikai dolgozó, nagyrészt 30 évnél fiatalabbak. a kerületi tanács az utóbbi esztendőkben megkülönböztetett gondot forditott a népes munkásszállások kulturális életének fellenditésére, a bejáró dolgozókkal való fokozott törődésre. az eredményekről, s a további feladatokról végrehajtó bizottsági ülésen adtak számot.

elmondták,hogy a munkásszállások felszereltségi szinvonala nagyon eltérő . az épitőipari és szolgáltató vállalat korszerü fehérvári uti szállóján ezer ember él: itt megfelelő körülmények mellett sikeresen szerveznek világnézeti és politikai előadásokat, legutóbb ,,társadalmunk időszerü kérdései,, cimmel tartottak előadássorozatot.a dolgozók általános müveltségének fejlesztését szolgálja a változatos ismeretterjesztő - ezen belül az egészségügyi felvilágositó - munka, továbbá szép számmal szerepelnek programjaikban irókkal, sportolókkal való találkozók, szellemi vetélkedők. a munkásszállások többségének kulturális élete azonban igen szegényes. hét munkásszálláson a közlekedési épitő vállalat metró klubja havonta 15-16 ismeretterjesztő előadást szervez, másutt ezek a foglakozások csupán alkalomszerüek. fontos szerepet vállal a fővárosi müvelődési ház kilenc kerületi munkásszálláson: rendszeresen szervez szinvonalas irodalmi, zenei müsoros előadásokat.

/folyt.köv./

MÁ

bb 6./ a xi. kerületi ...folyt./um

a végrehajtó bizottsági ülésen foglalkoztak a fizikai dolgozók szakmai továbbképzésének lehetőségeivel. a felnőtt-oktatás munkásszálláson alkalmazható módszereinek fejlesztésével. megállapitották: a munkásszállások lakóinak csaknem 70 százaléka még nem végezte el az általános iskolát. az alapfoku tudás megszerzését sokoldaluan segitik a szállások vezetői és a dolgozók általános iskolája. közösen alakitják ki a munkásszállás és az érintett vállalatok munkaidő beosztásához alkalmazkodó tanórák rendjét, stb. /mti/

-.-

bb 7. ruha és paprika konténerben

vid/um ká hgy 1973. december 19.

szegeden a vasuti tisza pályaudvart mintegy 30 millió forintos beruházással korszerüsitették, országos bemutatókra is alkalmas mintapályaudvarrá alakitották .urh adó-vevőkkel irányitják a forgalmat, mindenfajta rakodási munkát gépesitettek. igy lehetővé vált a konténeres szállitás. a korszerü módszer gyorsan népszerüvé vált; különösen azok a vállalatok alkalmazzák előszeretettel, amelyek gondosan ügyelnek arra,hogyaz áru jó minőségben kerüljön a megrendelőhöz. a konténeres szállitók sorába lépett a szegedi ruhagyár: a szállitótartályokba gondosan elhelyezett öltönyök nem törődnek, gyürődnek, s aberakástól számitott egy nap alatt rendeltetési helyükre kerülnek. a konténeres szállitólánchoz csatlakozott a szegedi paprikafeldolgozó vállalat is. évente mintegy kétmillió kiló füszert továbbitanak majd konténerben.

a szegedi tisza pályaudvar konténer-forgalma az év eleje óta elérte a háromezret, most - a karácsony előtti hetekben - pedig az előző időszakhoz képest háromszorosára ugrott a fogadott és inditott szállitótartályok száma./mti/

-.-

bb 8. a budapesti lengyel kultura jövő évi tervei - wladyslaw kobialka igazgató nyilatkozata

i nn/gk um hi hgy 1973 december 19.

több száz barátsági esttel, irodalmi összeállitással, filmvetitéssel, stb. járult hozzá ebben az esztendőben a magyar és a lengyel nép barátságának elmélyitéséhez, egymás jobb megismeréséhez a budapesti lengyel kultura. mint wladyslaw kobialka, az intézmény uj igazgatója elmondta az mti munkatársának, idei tevékenységük középpontjában a kopernikusz-évforduló méltó megünneplése állt, a következő év eseményei viszont lengyelország felszabadulásának 30. évfordulója jegyében zajlanak majd. a rendezvénysorozatot a testvérvárosok közös akciójával inditják ,hiszen magyarország is hasonló felszabadulási jubileumra készülődik. a tervek szerint valószinüleg áprilisban debrecenben lublin ,,vendégeskedik,, majd. az alföldi városban kiállitásokon kivánják bemutatni a lengyel város gazdasági, kulturális fejlődését, s ugyancsak bemutatók adnak izelitőt a legujabb könyv-, illetve bélyegtermésből is. ezzel párhuzamosan politikai előadásokra, szimpozionokra is lehetőség nyilik. ugyancsak széles tömegeket kivánnak megmozgatni a másik testvérváros-találkozón is, amelynek dátuma valószinüleg junius lesz. ekkor szeged és lodz ad egymásnak ,,randevut,,. ezt varsó és budapest, majd pedig novemberben katowice és miskolc baráti összejövetele követi. mindez természetesen egy év mulva megismétlődik ,amikor is a lengyel városok látják vendégül magyar partnereiket.

a budapesti lengyel kultura szeretne egyre szélesebb baráti kört kialakitani nemcsak a fővárosban, hanem vidéken is. éppen ezért jövőre különösen sokféle rendezvénnyel igyekeznek fölkeltení lengyelország iránt az érdeklődést. számos könyvkiállitást szerveznek politikai, tudományos,nem utolsó sorban pedig szépirodalmi kiadványból. nem hiányzik a választékból a vetélkedők sora sem.az egyik legjelentősebb éppen napjainkban kezdődik és előreláthatólag májusban ér véget. ezen a zenei általános iskolások vesznek részt, bizonyságot téve a chopin életében és müveiben való jártasságukról. ugyancsak játékos versenyen mérik majd össze lengyel vonatkozásu politikai, irodalmi müveltségüket az év folyamán a felnőttek is. magyar-lengyel összefogással közös szimpoziont szerveznek a plasztika helyzetéről. befejezésként a varsói magyar intézetben kiállitáson sorakoztatják fel. a megvitatott müveket, amelyek később budapesten is megtekinthetők lesznek.

/folyt.köv./

?? 8. / a budapesti lengyel ...folyt./um

számos lengyel -magyar barátsági estre,baráti találkozóra is sor kerül - a hagyományoknak megfelelően együttműködve a hazafias népfront illetékeseivel./mti/

-.-

bb 9. csinosodnak a gyermekcipők

i ol/pá um ie la 1973. december 19.

jövőre 500 ezer párral tetézik az idei teljesítményt, s a tervek szerint 4,6 millió pár lábbelit készítenek a duna cipőgyárban. egyebek között lényegesen több harisnyacsizmát, fröccsöntött polyair talpu divatcipőt gyártanak majd. ez utóbbi egyben uj technológia meghonosítását is jelenti, mert ezzel az eljárással az idén meg csak kevés lábbeli készült. ez nagyobb szakértelmet és figyelmet kiván, mint a régi talpfelhasználás, de a boltokban az ujfajta termék igen keresett - s az ipar alkalmazkodik a piac igényeihez.

a gyár modelltermének polcain sorakozó ujdonságok között nemcsak az esztétikus, ujvonalu felnőtt-cipők keltik fel a figyelmet,hanem a csinos, több szinkombinációban készült gyermektopánok is, amelyek sorozatgyártását - remélhetőleg - nemsokára megkezdik. /mti/

-.-

bb 10. a tervezettnél háromszor nagyobb létszámmal - februárban környezetvédelmi szakmérnök képzés kezdődik a veszprémi vegyipari egyetemen

vid/um ká hgy 1973. december 19.

februárban a tervezettnél háromszor nagyobb létszámmal kezdik meg a környezetvédelmi szakmérnökképzést a veszprémi veegyipari egyetemen. az előzetes elképzelések szerint 30-as létszámmal szándékozták inditani az első évfolyamot, viszont több mint 200 jelentkező kérelmét találták indokoltnak. a rendkivüli igényekre rugalmas szervezéssel válaszolt az egyetem vezetősége és igy februárban 100 fővel kezdik meg a környezetvédelmi szakmérnökképzést. további száz jelentkezőt a következő évre vettek fel. az oktatás párhuzamosan veszprémben és a budapesti kihelyezett osztályban lesz majd ,a hallgatóknak ugyanis több mint a fele a fővárosban lakik.

/folyt.köv./

bb 10./ a tervezettnél ...folyt./um

a minisztertanács határozata alapján három egyetem készül a környezetvédelmi szakmérnökök képzésére. a budapesti müszaki egyetemen viz-, levegő-, zaj- és talajvédelmi szak indul a jövő év elején, a miskolci müszaki egyetemen 1975-ben a bányászatra és a kohászatra orientáltan kezdik meg a környezetvédelmi szakmérnökképzést, mig a veszprémi oktatás nehézvegyipar-centrikus. igy többek között a petrolkémiai ipart, a mütrágya- , valamint a timföldgyártást és a szilikátkémiát öleli fel. az érdeklődésre jellemző, hogy a veszprémbe jelentkezetteknek csupán fele vegyész, a többiek orvosok, biológusok, gyógyszerészek. az élettor is megoszlik: nemcsak a fiatalok, de az idősebb, vezető beosztásu szakemberek is fontosnak tartják a környezetvédelmi ismeretek megszerzését.

a veszprémi vegyipari egyetemen az oktatást évtizedes tudományos tapasztalatok alapzzák meg, olyan értékes kisérletek, amelyeket a legveszedelmesebb szennyezőanyagokkal,igy a fenollal, a fluorral és az olajjal folytattak. a laboratóriumokban már sikeresen üzemel az az uj berendezés is, amellyel megakadályozható, hogy a feldolgozó üzemből olaj kerüljön az élő vizekbe. /mti/

-.-

bb 11. hatodszor a gulliver - könyvek kicsiknek, nagyoknak

i ro/mm um hi hgy 1973. december 19.

az idei téli könyvvásárra a móra kiadó gondozásában minden eddiginél gazdagabb gyermek-és ifjusági irodalmi könyv-választék került a könyvesboltokba, s a jövőben is hasonlóan szivderitő lesz a kis-és nagy-gyerekeknek szóló irodalom választéka. a jövő évben leporellóból, lapozóból és képeskönyvből 300 ezer példánnyal többet ad ki a móra, mint az idén. ez különösen azért jelentős, mert - pszichológusok, pedagógusok véleménye szerint - a könyvek megkedveltetése nem akkor kezdődik , amikor a gyerek már önállóan olvas, hanem másfél-két éves korban, amikor az első leporellókat, lapozgatókat a kezébe adják. a többi között várható szabó lőrinc hörpentőjé-nek, valamint radnóti miklós esti mosolygás cimü verses-képeskönyvecskéjének kiadása.

/folyt.köv./

bb 11./ hatodszor ...folyt./um

a mesekönyvek között sokáig hiányoztak az ugynevezett nagymesekönyvek. ebben az évben, miután megjelent - és több helyen még kapható - a királlyá választott kutya, az andersen meséi, a három arany nyilvessző, a minden napra egy mese, hárs László: tizszer tiz, az száz mese cimü kötete - a helyzet változott. a kisebb meséskönyvek és a meseregények között számos sikeres kötettel találkozhat a vásárló. ilyen például lázár ervin: a hétfejü tündér, ölbey irén: patti, peti ,török sándor: hajó öcsi, vagy travers a csudálatos mary visszatér cimü kötete.

a nagymesekönyvek jövő évi választékáb-ól érdekes megemliteni a zöld lovas cimü, a világ legszebb meséiből készült válogatást. a kisebb mesekönyvek között lesz ács kató: bendeguz, a kölyöktigrus, és végh györgy: nyugalmazott elefánt ur birodalma cimü könyve. a meseregények közül csukás István a téli tücsök meséi cimü müvét, a gyerekregények sorából pedig varga katalin barátom, bonca cimü kötetét kell a szülők figyelmébe ajánlani.

szinte minden ,,nagy olvasó,, kedves gyerekkori olvasmány-élménye volt swift:gulliver-je - a könyv jövőre hatodik kiadásban jelenik meg. én már tudok olvasni cimmel uj sorozat is indul a 6-10 éveseknek szépen illusztrált és tipografizált, vékony kötetekben közreadott mesékből, történetekből. sajátos területe a gyermek-és ifjusági könyvkiadásnak az ismeretterjesztő müvek megjelentetése. a korábban öt önálló kötetben kiadott gyermekenciklopédia most egy kötetben is megjelenik./mti/

-..-

M

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l p o l i t i k a i k ü l ö n k i a d á s

1973. december 19.

bkk. 1. pénzügyminiszteri expozé

rj/zs

1973. december 19.

rendelkezésre bocsátjuk faluvégi lajos pénzügyminiszter költségvetési expozéját, amely az országgyülés szerdai ülésén hangzik el.

e m b a r g o : f e l o l d á s i g !

x x x

tisztelt országgyülés!

az 1974. évi állami költségvetés kidolgozásakor áttekintettük a iv. ötéves tervidőszak eltelt három évének gazdasági folyamatait és a következő két év várható változásait. a közelmultnak és a jövőnek ez az elemzése, a szocialista épités helyzetképe arról győz meg, hogy haladásunk a világos, egyértelmü társadalmi és gazdasági céloknak, a középtávu tervekben testet öltött gazdaságpolitikának és az előnyeit egyre jobban megmutató irányitási rendszernek köszönhető. az intenziv gazdálkodás, a korszerü technikai eszközök alkalmazása mind mélyebb gyökereket ereszt gazdaságunkban, ami előfeltétele a hatékony, rugalmas termelési és külkereskedelmi szerkezetnek. tartósan ezekre a fő törekvésekre épül gazdasági fejlődésünk, amely egyre harmónikusabb és erőteljesebb.

az mszmp központi bizottsága legutóbbi ülésén vizsgálta a tavaly novemberi határozat megvalósitását, az 1974. évi népgazdasági terv és a költségvetés irányelveit. kiemelte, hogy meggyorsult és ujabb lendületet kapott a x. kongresszus határozatainak végrehajtása, s - e folyamat részeként megállapitotta -, hogy a gazdasági épitőmunkában az 1973. évi és a iv. ötéves terv eredményes végrehajtása folyik. társadalmunkban széleskörü egyetértésre találtak az életszinvonalpolitikai intézkedések. ami mindannyiunknak nagyon fontos, a munkásosztály, különösen a nagyüzemi munkásság megélgedéssel fogadta gazdasági helyzetének javitását, és abban munkájának fokozott megbecsülését látja.

/folyt.köv./

ha ennek az értékelésnek a tükrében tekintjük át gazdaságunkat, mindenekelőtt a növekedés üteme, a nemzeti jövedelem gyarapodásának mértéke érdemel figyelmet. a iv. ötéves tervben évente átlagban 5-6 százalékos emelkedést irányoztunk elő. ez az idén 6-7 százalékos lesz. a kgst-országok közül a német demokratikus köztársaságban és csehszlovákiában van hasonló dinamika. az eddigi növekedési ráta és a jövő évre tervezett 5 százalékos ütem a középtávu tervünknek megfelelő, annál valamelyest gyorsabb gazdasági fejlődést jelez.

a nemzeti jövedelem két leggazdagabb forrása az ipari és mezőgazdasági termelés. az ipar nemzeti jövedelemhez való hozzájárulásának hároméví tényleges és jövő évre tervezett 7,2 százalékos fejlődése a iv. ötéves tervben meghatározott szint 2-3 százalékos tulteljesitésére utal. a legszembetünőbb szerepe ebben az egyre nagyobb tért hóditó vegyiparnak van. biztonságot nyujt a villamosenergiaipar átlagosnál erőteljesebb bővülése. a textilipari rekonstrukció eredményeit pedig az üzletek és áruházak napról-napra gazdagodó áruválasztékában tapasztalhatjuk.

a mezőgazdaság nemzeti jövedelem-termelésének átlagos 5-6 százalékos növekedése az ütemet tekintve már eddig is több mint kétszeresen meghaladja a iv. ötéves tervben számitottakat, s a jövő évre tervezett 4,4 százalék ujabb hozzájárulás a tulteljesitéshez. céltudatos intézkedéseink hatására az állattenyésztés gyarapodása a növénytermesztés előtt jár, kivéve a most záródó évet. bár, még erről szólva sincs okunk sok panaszra, hiszen jelentősebb visszaesés nélkül sikerült leküzdeni az állatjárvány következményeit, megszüntetni a husellátás kisebb zavarait, s ebben a gabona terméseredménye is évről-évre nagyobb.

/folyt.köv./

nem teljes a kép, ha csupán azt vizsgáljuk: mit és mennyit termelünk.

érdemi folyamatokról tudósitanak a felhasználás tényei - számai is. négy év adataiból az körvonalazódik, hogy az ötéves tervben számitottnál nagyobb nemzeti jövedelem-növekedés ellenére a belföldi végső felhasználás bővülése a várttól elmarad. nem egyirányu változás hatása ez, 1971-ben még a termelt nemzeti jövedelemnél többet fogyasztottunk, s halmoztunk fel hazánkban. mondhatnám ugy is,hogy tul sokat, s igy tudatos intézkedéseink valóraváltása az, ha 1972-73-ban és még a következő esztendőben is alacsonyabb a belföldi végső felhasználás, mint a megtermelt nemzeti jövedelem. mindez külkereskedelmünkben is megmutatkozik. kivitelünk gyors ütemben növekedett, mert vállalataink éltek a külföldi piacok kedvező értékesitési lehetőségeivel, behozatalunk viszont, különösen az idén, nem volt annyira lendületes, mint az ötéves terv elején. hosszabb távu gazdasági fejlődésünk e tekintetben is egyenletesebb ütemet kiván.

a hazai felhasználást illetően az a fő kérdés,hogy mennyit forditunk a termelés bővitésére és mennyit a lakosság fogyasztási igényeinek kielégitésére. az 1971. évi kelleténél nagyobb felhalmozási tevékenységet - emlitett intézkedéseinket követően - 1972-ben már csökkenő ütem, 1973-ban szerény bővülés és jövőre élénkülés jellemzi. várható, hogy a iv. ötéves tervidőszakban a beruházások - tényleges árakon számolva - közel 80 milliárd forinttal meghaladják az eredetileg tervezettet. örvendetesen javul a készletgazdálkodás.

ami a lakossági fogyasztást, az életszinvonalat illeti, 1973-ban, főként központi intézkedések hatására, gyorsult az egy főre jutó reáljövedelem növekedése: 4- 4.5 százalékos. jövőre 5 - 5.5 százalékot akarunk elérni. összességében a iv. ötéves tervidőszakban a fogyasztás-felhalmozás aránya nagyjából megfelel a tervezett mértéknek.

/folyt.köv./

bkk. 1. / pénzügyminiszteri ... 3. folyt./rj

az ország pénzügyi helyzete és egyensulya - 1972-höz képest - jobbá vált az idén. egész sor tényező enged erre következtetni: külkereskedelmi és fizetési mérlegünk többlete; a némileg mérséklődő költségvetési hiány; a fizetésképtelen vállalatok számának csökkenése; a lakossági jövedelmek és kiskereskedelmi készletek tartós összhangja; az immár 60 milliárd forintos lakossági betétállomány.

az 1974-es esztendő pénzügyi előirányzatait, főleg ezek változásait vizsgálva két körülményt kell nyomatékosan érzékeltetni. az egyik az, hogy népgazdasági tervünk szerint fokozni akarjuk a felhalmozás él a fogyasztás ütemét. a másik: a rendkivüli külső tényezők, amelyek nem teszik könnyebbé helyzetünket. a világpiaci infláció fennmarad, sőt folytatódik. ebből következően, a költségvetésben a szokásosnál több a bizonytalanság, egyenlege a nagyobb hitelfelvétel ellenére is alig lesz jobb az 1973. évinél.

1974-ben a költségvetés hiánya: 2,3 milliárd forint, amit a szokásos módon, hitelforrásokból fedezünk.

a törvényjavaslat szerint a bevételek 12,8 százalékkal növekednek, és 261,4 milliárd forintot érnek el. a bevételek ilyen gyors bővülése feltételezi a népgazdasági és vállalati termelés-szerkezet további javitását, mindenekelőtt az erőforrások, a kapacitások gazdaságosabb kihasználását,külgazdasági kapcsolataink tervszerübb, jövedelmezőbb alakulását.

/folyt.köv./

bkk. 1. /pénzügyminiszteri... 4. folyt./rj

az állami vállalatok és a mezőgazdasági szövetkezetek 215,4 milliárd forintot fizetnek be a költségvetésbe. bár a vállalatok és szövetkezetek költségvetési kapcsolatainak szerkezetében lényeges változás nincs, mégis külön teszek említést három olyan területről, ahol nem jellemző a bevételek gyors emelkedése. az eszközlekötési járulék növekedése a bevételek átlagos bővülésének csak közel a fele, mert a lekötött eszközök állománya az előző évinél kisebb mértékben nő. az eszközlekötési járulék fizetése alól az összes eszközállomány 30 százaléka mentes. a bérjárulékok is csak lassabban emelkednek, hiszen egyes területeken továbbra is jelentős kedvezményben részesülnek a vállalatok; az emiatt elmaradó bevétel 1,6 milliárd forint. a vám- és importforgalmi adó-előirányzat összege alacsonyabb az előző évinél, mert az általános vám és kereskedelmi egyezményhez történő csatlakozásunk következtében az átlagos vám szint mérséklődik.

a költségvetési kiadások 12,6 százalékos emelkedése és 263,7 milliárd forintja csak a józan aránytartással megállapitott gazdasági és társadalmi feladatok megvalósitásához nyujt fedezetet. a kiadási oldal hiven kifejezi a tervben foglalt követelményeket és ezeknek a népgazdasági folyamatokra gyakorolt hatását. egyrészt a beruházások mozgalmasabbá válását mutatja, hogy csak a költségvetésből - a mezőgazdasági szövetkezetek beruházási támogatásával együtt - az előző évinél 11 százalékkal több, 53 milliárd forint áll felhalmozási célokra rendelkezésre. másrészt a termelés és az áruforgalom zökkenőmentességét biztositják azok a pénzügyi müveletek, amelyek a támogatások tervezett 18 százalékos növekedését és 78,8 milliárd forintos nagyságrendjét magyarázzák. a harmadik folyamat a reáljövedelem gyorsulása, ami összefügg a közületi kiadások, a társadalmi közös fogyasztás közel 10 százalékos emelkedésével, s 1974-ben 106 milliárd forintos összegével.

/folyt.köv./

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 5. folyt./rj

a pénzügyminiszter külön kiemelte, hogy az előterjesztett költségvetés pénzforgalmának növekedési üteme a tavalyit is meghaladja és majdnem kétszerese a nemzeti jövedelem bővülésének. ezt úgy értékelhetjük - mondotta - hogy az államháztartás kötelezettségei nőnek, elosztó-újraelosztó szerepe erősödik. mindez ráirányítja figyelmünket az ár-, érték- és jövedelemelosztási viszonyok alakulására, valamint a gazdasági fejlődés azon minőségi mutatóira is- mint a termelékenység, a jövedelmezőség, a nemzetközi-cserearányok - , amelyek elsősorban meghatározzák a költségvetés fő bevételi forrásait és kiadási tételeit.

tisztelt képviselő elvtársak!

áruforgalmunk 2/3-át a szocialista országokkal bonyolítjuk, ezért a népgazdaság kevésbé van kitéve a tőkés piaci helyzet szélsőségeinek. a valutaválság káros hatásai megfelelő külkereskedelmi és devizapolitikával részben ellensúlyozhatók. a tőkés világban végbemenő pénzértékváltozási folyamat mellett a forint nemzetközi reálértékének viszonylagos növekedéséről számolhatunk be. s bár a forint, mint nemzetközi fizetési eszköz, nem tartozik a szabadon átváltható, konvertibilis valuták közé, mégis gondoskodnunk kell arról, hogy a gazdasági kalkulációk összhangban legyenek a valuta-árfolyamok értékváltozási irányával és nagyságrendjével, tehát indokolatlan előnyt ne adjunk kereskedelmi partnereinknek.

a tőkés országok belső inflációjának gyorsulása és kiterjedése a nemzetközi kereskedelemre általános árszintemelkedést okoz a világpiacon. olyan jelenségekről van itt szó, amilyeneket még néhány évvel ezelőtt nem tapasztalhattunk. egyik évről a másikra egyes vegyipari termékek ára 40-50 százalékkal, a könnyűipari alapanyagoké 25-30 százalékkal, a kohászati termékeké 30 százalékkal emelkedik.

/folyt.köv./

bkk. 1. /pénzügyminiszteri ... 6. folyt./rj

ezektől a hatásoktól népgazdaságunkat nem lehet elszigetelni. annál kevésbé, mert könnyű belátni, hogy nemcsak magas áron vásárolunk, de magunk is drágábban adhatjuk el külföldön termékeinket. a követelmény magától értetődő: az eladás és a vásárlás árversenyéből eladásunk kerüljön ki győztesként, az export-ár jobban emelkedjék az import áraknál. az árváltozások jelenlegi iránya azonban óva int a derülátástól. már az elmult három évben is anyag-, gép- és alkatrész-kivitelünk árindexei a tőkés országokba némileg kedvezőtlenebbül alakultak, mint az ugyanezen árucsoportba tartozó importtermékek árai, de ezt az élelmiszergazdasági cserearányok javításával népgazdasági szinten még ellensúlyni lehetett. ha tehát jövőre el akarjuk kerülni a cserearányok romlását, akkor vállalatainknak fokozott körültekintéssel kell exportcikkeiket értékesíteniük, a termelők javuló minőséggel, versenyképes szállítási határidőkkel, az importőrök pedig az áralakulás kedvező időpontjában kötött üzletekkel segíthetik a külkereskedelem piaci ármanőverezését.

ha az import-árváltozásoktól népgazdaságunk nem is képes elzárkózni, hatásaitól a lakosságot, a felhasználókat jórészt megkíméli a költségvetés. erre a célra az állam 1973-ban 5,3 milliárd forintot fordított, jövőre pedig ennek kétszeresét irányozza elő. ezek nélkül az állami támogatások nélkül a fogyasztói árak emelkedése 6-7 százalékos lenne. e támogatásnak azonban - nagy társadalompolitikai előnyei mellett - vannak hátrányai is. noha a világpiaci áremelkedés a magyar gazdaságban is költségnövelő tényező, ezt elsősorban a költségvetés érzi. a vállalatok belső költség- és árkalkulációja nem eléggé követi a valóságot, ennyiben bizonyos termékeknél téves információkat adhat a vásárlási és az értékesítési helyzetről. a termelő, aki leginkább illetékes az alapanyagok, alkatrészek helyettesíthetőségének megítélésére, ha kevéssé érzékeli az import árnövekedését, azt is olcsónak vélheti, ami a népgazdaságnak, valójában tehát mindannyiunknak drága.

/folyt.köv./

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 7. folyt./rj

a külföldre eladó pedig figyelmen kívül hagyhatja, hogy terméke versenyképességének javulása az importanyagok, alkatrészek állami ártámogatásának is köszönhető. jó lenne, ha a vállalatok ezekkel a jövedelmekkel óvatosan gazdálkodnának, az esetleges nehézségek áthidalására tartalékolnának, mert ezek nem állandó források; az előnyös helyzet később hátrányosra fordulhat. a konjunkturális jövedelmek egy részére természetesen az államháztartás is igényt tart.

a nem átmeneti, nem spekulációs okokra visszavezethető, hanem tartós világpiaci áremelkedést, ha néha az állami szabályozás közbejöttével is, de a hazai termelői áraknak nyomon kell követniük. a pontos értelmezés miatt hozzáteszem, hogy elvileg a tartós emelkedések egy részét nemcsak a termelői, hanem a fogyasztói árakban is érvényesíteni kell. rögtön kijelenthetem azonban, hogy amikor a gyakorlatban ilyen intézkedésre sor kerül, azt nagyon gondosan mérlegeljük és különféle más intézkedésekkel ellensúlyozzuk, mert a fogyasztói árszínvonal stabilitása, a tervezett életszínvonalemelkedés biztosítása a továbbiakban is fontos, mi több; alapvető követelmény.

közismert a tőkés országokban végiggyűrűző energiaválság és spekuláció, ami rohamos iramot diktál a kőolajáraknak. ehhez a tőkés monopóliumok jócskán hozzájárulnak: a rendkívüli világpolitikai körülményeket kihasználva, mesterségesen fokozzák a hiányt, a magasabb ár és extra-profit reményében. a nálunk felhasznált olaj zöme a szovjetunióból, kisebb része itthonról származik. ma még más területekről csekély az import aránya. ezért a kormány a jelenlegi helyzetet olyannak ítéli, hogy a folyamatos termeléshez elegendő olajjal rendelkezünk.

/folyt.köv./

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 8. folyt./rj

a termelést, a forgalmat sújtó korlátozástól és az áremeléstől ez idő szerint eltekinthetünk. mindez azonban figyelmeztet és sürgeti az ésszerűbb energiagazdálkodást, a takarékos felhasználást, a hazai olaj-, gáz- és széntermelési lehetőségek legjobb kiaknázását. a következő hónapok világeseményeit ebből a szempontból is gondosan nyomon fogjuk követni, mert nem engedhetjük meg, hogy a termelésben vagy az áruforgalomban bármiféle zökkenő legyen.

külgazdasági kapcsolatainkban elsőrendű feladatunk, hogy a szocialista országokkal a kgst-partnereinkkel szemben vállalt kötelezettségeinket maradéktalanul, tervszerűen teljesítsük. ez 1974-ben a kivitel 3-5 százalékos bővülésével jár. erről szólva azonban fontos hangsúlyozni, hogy a nem korszerű és nem gazdaságos export visszaszorítása minden relációban megfellebbezhetetlen követelmény. ezzel egyszersmind a költségvetés tulzott támogatási terhei is csökkenthetők. nem árt tehát arra felkészülni, hogy néhány vállalatnál az export támogatását ilyen okokból mérsékeljük.

fontos célunk jövőre az, hogy a szocialista országokból származó import az ideinél jobban bővüljön és még inkább igazodjék népgazdasági szükségleteinkhez. hasznos volna azért, ha a vállalatok és a minisztériumok együtt vizsgálnák, hol lehetséges a korszerűtlen gépparkot szocialista importból származó gépekkel kicserélni, mert ebben találkoznak gazdaságfejlesztési és külkereskedelmi érdekeink. a szabályozásnál ügyeltünk arra, hogy azok a vállalatok, amelyeknél magas az elavult állóeszközök aránya, szocialista gépimport esetén, a minisztérium javaslatára, pénzügyi kedvezményeket kapjanak a cseréhez, s megfelelő - másfél milliárd forintos - hitelkeret is álljon a vállalatok rendelkezésére.

/folyt.köv./

az idén e hitelek több mint 3/4-ét a mezőgazdaság vette igénybe. reméljük, a következő esztendőben az ipar és a mezőgazdaság arányosabban él a lehetőségekkel.

a szocialista országok gazdasági integrációja az elmult napokban jelentős állomásához érkezett. olyan uj gazdálkodó egyesülések jöttek létre, mint az interatomenergo és az intertextilmas, valamint az interelektro nemzetközi szervezetek. ezekben, érdekeltségünknek megfelelően, mi is részt veszünk, hogy az összefogás termelési és müszaki fejlesztési előnyeiből mielőbb részesülhessünk. közremüködünk a pénzgazdálkodás, a valutáris elszámolás feltételeinek kidolgozásában is.

tisztelt képviselő elvtársak!

számitásaink szerint 1974-ben a vállalatok és szövetkezetek eredménye 13 százalékkal, a költségvetés e szervezetektől származó bevételei 10,2 százalékkal magasabbak az ideinél. ha a költségvetés vállalatoktól származó jövedelméből levonjuk a nekik adott támogatásokat, akkor a központi pénzalap bevételei csak 6 százalékkal, az előző évekénél kisebb mértékben növekednek. minden gazdálkodó szervnek tudnia kell, hogy tervezett nagyobb feladataink teljesitéséhez az eddig megszokott vállalati jövedelmezőség-javulás messze nem elegendő, következésképp ennek gyorsitására, különösen pedig a ráforditások, a termelési és forgalmazási költségek csökkentésére van szükség. ha ehhez azt is hozzáteszem, hogy jövőre a foglalkoztatottak létszámának növekedésével alig számolhatunk, akkor még inkább érthetőek a munkatermelékenységgel és hatékonysággal szemben támasztott ujabb követelmények.

/folyt.köv./

a beruházások 1974. évi terve folyóáron 117-118.5 milliárd forint, 10 százalékkal magasabb az idei várható teljesitésnél. az 1973-ban folyamatban lévő 61 egyedi nagyberuházásból 28-nak kellene e hó végéig befejeződnie. közülük 24 elkészül; olyanok is, amelyeket már az előző években használatba vettek, de még befejező és pótmunkákat végeztek rajtuk. egész sor kimagasló jelentőségü beruházással is gyarapodtunk: 2,3 milliárd forintos költséggel elkészült a 240 ezer tonna kapacitásu, korszerü ajkai timföldgyár, megvalósult a 800 megawattos gagarin hőerőmü, felépült a beremendi cementmü, átadták a kiskörei vizlépcső első ütemének fő létesitményeit. nagyberuházásokról lévén szó, korántsem meglepő, hogy az 1974-ben folyamatban lévők közel felének a befejezése az v. ötéves tervidőszakra huzódik át, s akad olyan is, amely csak a vi. ötéves tervben növeli majd a termelőkapacitásokat. már eredménnyel járnak koncentrálási törekvéseink: az egyedi nagyberuházásokra előirányzott 18,4 milliárd forint kétharmadát 8 beruházásra forditjuk,mindegyikre 1 milliárd forintnál többet. közéjük tartozik például a borsodi vegyikombinát pvc-gyára és a hejőcsabai cementgyár.

technikai adottságaink mai szinvonalán a termelés egységnyi növeléséhez egyre több állóalapora van szükség, bár a különböző ágazatokban erősen eltérő mértékben. a termelékenység tehát mind nagyobb és nagyobb befektetések árán emelkedik. uj nagyberuházásaink - például a paksi atomerőmü, a magyar viscosagyár uj üzeme, az adriai kőolajvezeték - is igen költségesek és magas müszaki-gazdasági felkészültséget kivánnak.

/folyt.köv.

sok még a tennivaló beruházási tevékenységünk tervszerüségében, szervezettségében, gépesitettségében. erre figyelmeztet, hogy az egyedi nagyberuházások megvalósitási ideje sokszor egy évvel, másfél évvel is hosszabb a tervezettnél, s például az ebben az ötéves tervben indult 15 egyedi nagyberuházás az eredetileg tervezett 25 milliárd forint helyett előreláthatóan 29 milliárd forintba kerül. siettetnünk kell tehát a népgazdasági hatékonyságot növelő korszerü eljárások elterjedését, beruházáspolitikánk azon törekvésének érvényesitésével együtt, hogy gyorsitsuk a kivitelezés ütemét. sokszor elmondtuk már, de a tények kényszeritik az ismétlést: sem a központi, sem a vállalati beruházási források felhasználásakor nem engedhetünk abból, hogy csak olyan beruházást kezdjünk el, amely jól előkészitett, ahol biztositott a kivitelezők, az épitők, a szerelők együttmüködése, ahol a közremüködők érettek a kor követelményeinek megfelelő bonyolultabb feladatok ellátására. e változó követelményeket érzékelteti, hogy amig például a nemrég elkészült 24 ezer tonnás polietiléngyárat több mint 8 évig épitettük, a 250 ezer tonnás etilénüzemet 4 év alatt tervezzük megvalósitani.

az ipar termelési szerkezetének átalakitásában kiemelkedő fontosságu központi fejlesztési programok kiválasztásakor is ezeket az elveket mérlegeltük. jövőre a költségvetésből 7 milliárd forinttal járulunk hozzá teljesitésükhöz, miközben a hitelek és a vállalati fejlesztési alapok is közremüködnek finanszirozásukban. 1974-ben az előző évinél több, mintegy 15-16 milliárd forint összegü hitelből azok a vállalatok élveznek elsőbbséget, amelyeknek a beruházásai igen jövedelmezőek, minden külkereskedelmi relációban jól értékesithető árualapjaikat elavult gépeiket termelékenyebb gépekre akarják kicserélni.

/folyt.köv./

az intenziv gazdálkodásnak megfelelő müszaki termelési szerkezet érdekében a kormány hat nagyvállalat nem gazdaságos gyártmányszerkezetének, korszerütlen technológiájának bonyolult kérdéskörével már többször foglalkozott. általános tanulságként sommázható: az elavult termékek erőltetett gyártása, a kpacitások ilyen társadalmilag roppant költséges kihasználása pillanatnyi kényelmet nyujt ugyan, de előbb-utóbb rendkivüli áldozatokat követel, mind a vállalatoktól, mind a népgazdaságtól. az áldozat nagyságát jelzi, hogy e vállalatok fejlesztési alapjaihoz 1,3 milliárd forint támogatást nyujtunk 1975-ig. alapos, átgondolt, az összefüggéseket távlatilag is feltáró javaslatok kellenek a kialakitandó profilról, s ezért az intézkedések előkészitésére nem sajnáljuk az időt. jövőre a legfontosabb tennivaló az, hogy a minisztériumok összpontositsák erejüket az előkészitésre, a vállalati kollektivák helyesen lássák szerepüket, folytatódjon a már megindult nemzetközi egyeztetés, hogy a termékszerkezetében megujuló 6 vállalat az eddigieknél előnyösebben alkalmazkodjon a nemzetközi munkamegosztáshoz, különösen a szocialista országok együttmüködési követelményeihez és a gazdaságos termelés igényeihez.

a termelési szerkezet gazdaságosságának javitásával nemcsak a k kormány foglalkozik, hanem a minisztériumok és legalább annyira a vállalatok is. a nehézipari minisztérium vizsgálata például amely a gazdálkodó egységek mintegy négyötödére terjed ki, azt mutatja, hogy a vállalati intézkedési tervekben foglalt önköltségcsökkentéssel, termelésnöveléssel, licencvásárlással, müszaki fejlesztéssel a nem gazdaságos termékek fele gazdaságossá tehető. pedig az aluminiumiparban olyannyira indokolt belső szállitás és kooperáció jobbátételére, , a vegyiparban a költséggazdálkodás javitására még nem is készültek mindenütt megfelelő javaslatok.

/folyt.köv./

a vállalatoknál még sok helyen meglévő munkaerőtartalék feltárásának már évek óta nagy lehetőségeit kínálja a munka- és üzemszervezés. ma már nagyon kedvező példákat is ismerünk. a szerszámgépipari művek soroksári úti gyáregysége például a tömeges, a korszerűbb rendszerben szervezett alkatrészgyártással a termelési költségeket 4-5 százalékkal csökkentette, a forgácsolási kapacitást 1,5-szeresére bővítette.

hol számítógépre, hol jobb szervezésre, de számos helyen még ezekre sincs szükség annak a tartaléknak a feltárásához, hogy a gyakori semmittevés, a munkára történő várakozás sok munkahelyen jócskán „belefér", az időbe. a tevékenységhez - és ennek népgazdasági eredményéhez - képest helyenként túl magas a létszám, a gazdálkodásban túl sok a lazaság, a munkafegyelmet is bomlasztó gondatlanság. sokszor abból következik ez, hogy a termelési folyamat nincs kellően programozva, a technológia még nem elég szervező erő, a korszerű munkaerőgazdálkodás, a munkafegyelem még nem erősségünk.

/folyt.köv./

sokhelyütt viszont valóságos probléma a munkaerőhiány, amely veszélyezteti a gépek kihasználását. ahol ez így van, ott az ésszerűség azt diktálja, hogy a dolgozókat az újonnan termelésbe állított, korszerű gépeken foglalkoztassák, mint a textilipárban, ahol a rekonstrukció keretében felszerelt új szövő- és fonógépek tavaly szinte teljes egészében folyamatosan termeltek, míg a régi gépek 6 százaléka állt.

az optimális kapacitáskihasználás tehát a munkaerőgazdálkodással azonos jelentőségű. a termelés bővítésének sok esetben leggazdaságosabb módja a meglévő berendezések jobb kihasználása. erre például a diósgyőri gépgyárban idejében rájöttek, s intézkedéseikkel elérték, hogy a forgácsológépek átlagos műszakszáma 1,3-ról 1,5-re emelkedett. a nálunk közismerten alacsony műszakszám emelése révén számos vállalat tudná bővíteni termelését. ehhez többnyire nem beruházás kell, hanem jobb munkaszervezés, és az sem megvetendő előny, ha a nagy befektetést igénylő állóeszközök helyett a megoldáshoz kisebb összegű forgóalap-ráfordítás is elegendő. a kormány által jóváhagyott hitelpolitikai irányelvek is előnyös hitellel támogatják a vállalatok ilyen irányú elképzeléseinek a megvalósítását és kedvezményes béremelési lehetőséget is kaphatnak az állami költségvetésből.

/folyt.köv./

a gazdaságos termékszerkezet, az olcsó és korszerü beruházás, az ésszerü munkaerőgazdálkodás és kapacitás- kihasználás nemcsak az iparban követelmény. a mezőgazdasági támogatásoknak, beleértve a fejlesztéseket is, fontos szerepük van a fogyasztói és feldolgozóipari szükségletekhez igazodó mezőgazdasági termelési szerkezet kialakításában. különösen a cukorrépa- a zöldség-, és a burgonyatermelés, valamint a szarvasmarha- és sertéstenyésztés az, ahol a kormány a támogatásokon és hiteleken tul felvásárlási áremeléssel is fokozta a termelők érdekeltségét. arra is gondoltunk a hitelkedvezmények megállapitásánál, hogy jövőre az olyannyira gazdaságos üzemen belüli feldolgozás is lendületesen bővüljön.

a szakositott szarvasmarh- és sertéstelepek létrehozásával egyidőben sokhelyütt nem számoltak az állatállomány-bővités anyagi-pénzügyi szükségleteivel. nagy megtakaritást, hatékonyságnövekedést hoz majd, ha például a szarvasmarh-állomány oly mértékben szaporodik, hogy a ma még 20-25 százalékban üres férőhelyeket teljes egészében kihasználjuk. hadd emlitsem meg a rakamazi ,,győzelem,, tsz-t, amely a 600 férőhelyes szakositott tehenészeti telepét saját kivitelezésben megépitette, az állatállományról gondoskodott, sőt növénytermelési szerkezetét a szakositott telep takarmányellátása érdekében átalakitotta. sajnos azonban nem minden szövetkezeti beruházás ilyen. a nagyecsedi ,,rákóczi,, termelőszövetkezet például a szakositott sertéstenyésztő és hizlaló-telep meg nem épitett takarmányszáritójára is 4,7 millió forint állami támogatást vett igénybe, amit a pénzügyi ellenőrzés nyomán kellett rendezni. szerencsére a követendő példák messze tulsulyban vannak; ez a természetes és méltó szocialista nagyüzemeinkhez.

/folyt.köv./

a növénytermesztés korszerüsitésében szép eredmények születtek, de a munka dandárja még hátra van. a gazdaságoknak, a gabona- és a kukorica-termesztéshez hasonlóan, más terményeknél is ki kell választaniuk azokat a fajtákat, termelési módszereket, amelyek révén e termények átlaghozamával is felzárkózhatunk a közepes, esetleg az élenjáró európai szinthez. e feladatok megoldásához a feltételek rendelkezésünkre állnak, hiszen napjainkra a nagyüzemi keretek nagyüzemi technológiával való kitöltése a jellemző, amit szabályozási rendszerünk is elősegit. az iparszerü, zárt termelési rendszerek, amelyek a legjobb termelési körülményeket együtt teremtik meg, gyors ütemben terjednek, s jövőre megkétszereződnek. a zárt rendszer jó üzemszervezéssel, technológiai fegyelemmel párosulva ugrásszerüen - a kukoricánál például 20-25 százalékkal növeli a termésátlagot. ez az élvonalbeli technológia azonban külföldről vásárolt drága gépeket, vetőmagokat és egyéb beszerzéseket feltételez, amelyek ellenértékét a gazdálkodóknak a többlettermék exportjával kell kiegyenliteniük.

nemcsak a kedvező adottságu, jól gazdálkodó termelőszövetkezetek hajtottak végre fejlesztéseket, hanem a természeti adottságaik miatt kedvezőtlen körülmények között gazdálkodó termelőszövetkezetek is növelték termelésüket, bár messze nem a jókhoz közeli hatékonysággal és kisebb jövedelemnövekménnyel. mégis eredményükként könyvelhetjük el, hogy az idén csökkent a veszteséges termelőszövetkezetek száma. a kedvezőtlen körülmények között gazdálkodó szövetkezeteknek a fejlesztés irányát másképpen kell megválasztaniuk, mint a természeti kincsekben gazdagabb termelőszövetkezeteknek. egyszerüsiteniük kell a termelési szerkezetüket. lépésről-lépésre szükiteniük kell a vetés-szerkezetét, az állattenyésztésben pedig az extenziv állattartáshoz meglévő lehetőségeket is helyes r

kiaknáznunk.

/folyt.köv./

ezen az uton az eddiginél inkább mód lesz az adottságokhoz igazodó termelésszerkezet és a föld termőképességének megfelelő foglalkoztatás összhangbahozatalára. mindenre a pénzügyi rendszer két módon is serkent majd: jövedelem-kiegészités helyett fokozatosan a szerkezet-átalakitó fejlesztéseket helyezi előtérbe, emelett támogatja a mezőgazdasági alaptevékenységen kivüli foglalkoztatást. tudjuk, hogy szövetkezeteink gyorsan reagálnak majd az uj lehetőségekre, hiszen a jövőjükről van szó.

az állami vállalatok és szövetkezetek előtt álló feladatok nem kevesek , ha eleget akarnak tenni az előttük álló követelményeknek. kilátásaik egészében véve jók, hiszen élénkül a hazai vásárlóerő, előrelátóan, a már ismert szabályozó rendszer hatásainak alapos felmérésével tervezhetnek. a mindig tvbbet akarás, a gyorsabb fejlődés igénye hozza magával, hogy a vállalati-szövetkezeti gazdálkodást ehelyütt birálatokkal is illettük. azt is mindig el kell azonban ismerni, hogy a multban látott és a jövőben is várható eredmények elsősorban a gazdasági élet első vonalát jelentő termelési munka sikerei. ezért bizunk abban, hogy a pénzügyileg megerősödött gazdálkodó szervezetek széles látókörü termeléspolitikájuk és üzletpolitikájuk révén a müszaki fejlődéssel, az ujitással, a korszerüsitéssel kapcsolatos fokozott kockázatvállalás eredményeként képesek a vevők igényeihez gyorsan alkalmazkodni, képesek még több korszerü, jó minőségü, árban is versenyképes terméket a piacra vinni. ez közös érdekünk, mert csak igy lehet biztositani a lakosság jobb ellátását, a nemzetközileg vállalt kötelezettségek teljesitését; és csak ily módon lehet jövedelmezővé tenni a vállalatok, szövetkezetek müködését is. ehhez azonban az is kell, hogy az ésszerü kockázatvállalást, mint olyat, ami velejárója a fejlődésnek, a társadalmi megitélés és az ellenőrzés is elfogadja.

/folyt.köv./

tisztelt képviselő elvtársak!

a gazdálkodási kilátások, amelyeket csupán körvonalaztam, minden állampolgárunkat azzal a bizonyossággal tölthetnek el, hogy biztositottak a jobb életkörülmények anyagi feltételei. 1974-ben - mint azt már emlitettem - 5 - 5,5 százalékra tervezzük a reáljövedelem növekedésének ütemét. nem állitjuk, hogy ez az ütem elegendő lenne minden ma ismért társadalmi, szociális gond megszüntetésére. mégis lényeges rámutatni, hogy gyorsabb a növekedés , mint a iv. ötéves terv eddigi éveiben bármikor, meghaladja a iv. ötéves terv átlagát, s ami a fő összhangban van a közös munkánk várható eredményével!

mit sürit magába az életszinvonalnak ez az összetett mutatója? elsősorban 3,7 százalékos reálbér-emelkedést, vagyis a népgazdasági átlagos keresti szinvonal több mint 5 százalékos nagyobbodását, 2 százalékot meg nem haladó fogyasztói árnövekedés mellett; másodsorban a társadalmi közös fogyasztás majdnem 10 százalékos bővülését.

/folyt.köv./

1974-ben is folytatjuk azt a bevált gyakorlatot, hogy megszüntetünk néhány, a népgazdaságban kialakult béraránytalanságot. a ii. negyedévtől a kormány 8, illetve 6 százalékkal emeli az állami szektor iparon és építőiparon kívüli ágazataiban ipari és építőipari tevékenységet folytató munkások bérét; 5 százalékkal az állami ipar és az építőipar nem fizikai munkát végző kisegítő dolgozóiét.

természetesen a vállalatoknak jövőre is lehetőségük lesz saját forrásaikból a bérek növelésére. 10-15 százalékos béremelés jut a gazdasági és igazgatási helyi költségvetési szerveknek: ide tartoznak többek között a tanácsi költségvetési üzemek, az állategészségügyi intézmények és a növényvédő állomások dolgozói. átlagosan 20 százalékkal emelkedik a költségvetési és vállalati kutatóintézetek kutatóinak, 10 százalékkal az egyéb munkakörben dolgozóknak a bére. számottevő lesz a bérnövekedés a színházaknál és a színház jellegü intézményeknél. az államigazgatás uj bér- és cimrendszerének bevezetésére is sor kerül julius 1-én, a tavaszi országgyülésen szóvátett kérdés megoldásával, a tanácsi dolgozók bérének átlagos 15 százalékos rendezésével együtt. a béremelés mértéke 5-15 százalék a többi helyi államigazgatási szerveknél: mint például a népi ellenőrzési, a statisztikai apparátusban és az igazságügyben az adminisztrativ dolgozóknál. a bérrendezés sikeres végrehajtásához a példa adott, hisze az ez évi jó eredményekhez nagyban hozzájárult, hogy a bérezési különbségeket a vezetők és a dolgozók megbeszélték és érvényesitették az előnyben részesités népgazdasági és vállalati szempontjait.

/folyt.köv./

a központi és a vállalati béremelések, a mezőgazdasági árutértékesitésből származó jövedelem, valamint a pénzbeni juttatások 14 százalékos bővülése alapján a lakosság pénzbevételei 9 százalékkal emelkednek. ebben szerepe van annak is, hogy a törlesztési tervnél korábban, az év végéig folyamatosan visszafizetjük a békekölcsönöket. e gyors jövedelemnövekedés a kiskereskedelmi áruforgalom lendületes fejlődésén kívül a lakossági megtakaritások gyarapodását is elősegiti, más oldalról a lakossági hitelek iránti kedvet élénkiti. némelyeknél nemcsak gyors a jövedelemnövekedés, hanem indokolatlanul magas is. a lakossági adóztatás szabályozásában ezért a jövőben is tovább haladunk azon az uton, amely a szocialista társadalom elveiből fakadó, igazságosabb jövedelemelosztást érvényesiti a gyakorlatban.

a kormány az idén kötelezettséget vállalt arra, hogy a fogyasztói árszinvonal 3,6 százalékkal nagyobb mértékben nem emelkedik, s ezt az igéretet betartottuk. év közben kisebb árleszállitásokat hajtottunk végre. egyes, a lakosság ellátásához szükséges téli termékekből hiány mutatkozott, ami áremelkedést eredményezhetett volna. ennek megakadályozására néhány cikket, például 10 ezer vagon burgonyát importból szerzünk be. az 1974. évi népgazdasági terv szerint a fogyasztói árszinvonal emelkedése nem haladhatja meg a 2 százalékot. a világpiacon éleződő infláció és spekuláció miatt - mint emlitettem - ez csak ugy lehetséges, ha a költségvetés az import drágulás tulnyomó részét közömbösiti. ezt azonban nem lehet minden cikknél megtenni és ezért számolni kell egyes - nem alapvető - fogyasztási cikkek árának kisebb emelkedésével. a kormány 1974-ben is csökkenti egyes termékek árát, főleg olyanokét, ahol uj kapacitások lépnek életbe és ahol az alacsonyabb ár folytán emelkedő keresletet is biztonsággal kielégithető.

/folyt.köv./

társadalompolitikai céljaink megvalósításával összhangban fokozódik a társadalmi közös fogyasztás jelentősége. 1974-ben a pénzbeni juttatások és az intézmények működtetése, felujitása - tehát az ugynevezett közületi kiadások - 106.1 milliárd forintot érnek el, amelyből 28.2 milliárd forint a tanácsok gazdálkodási körébe tartozik. 12 százalékkal bővül a társadalombiztositási ellátás, 9 százalékkal az oktatási, közművelődési és tudományos intézmények, 7 százalékkal az egészségügyi és szociális ellátás kiadási előirányzata. beruházásokra 15.9 milliárd forint áll rendelkezésre: a kulturális beruházások 17 százalékkal, az egészségügyiek 22 százalékkal haladják meg az előző évit.

társadalmunk szocialista vonásainak erősödése nemcsak megismétli a társadalmi közös fogyasztás iránti igényeket, de egyszersmind magasabb szintre is emeli azokat. a magasabb szinvonal, a társadalompolitikai feladatok megoldásának mind bonyolultabb követelményrendszere hosszabb távra kidolgozott, a pénzügyi szükségleteket is mérlegelő programok alapján érhető el. ez kellő támpontul szolgál az ésszerü rangsoroláshoz, a nem alapvető fejlesztési igények visszafogásához, a kevésbé jelentős feladatok csökkenő mértékü finanszirozásához, hogy a legfontosabb célok, az adott időszak döntő feladatainak megoldása előnyben részesülhessen.

a iv. ötéves terv két legnagyobb szociálpolitikai programja a népesedéspolitika és az idősekről történő gondoskodás. ez utóbbi tekintetében az idén is növeltük a szociális otthonok, az öregek napközi otthonainak számát és a társadalombiztositási kiadáskokat, de a régi nyugdijrendszerből eredü problémák átfogó rendezését csak 1975-re igérhetjük.

/folyt.köv./

ami a kormány népesedéspolitikáról szóló határozatát illeti, a népesség számának kivánatos alakulása sokrétü feladatok megoldását követeli, a társadalmi tudat formálásától az egészségügyi felvilágositásokon át egészen az anyagi intézkedésekig. a jövőben a kormány által meghirdetettek végrehajtásaként 550 millió forintot folyositunk a költségvetésből a családi pótlék, 460 millió forintot a gyermekgondozási segély, 250 millió forintot az anyasági segély növelésére, és mintegy 100 millió forintot azért, mert a gyermekápolási táppénzt szélesebb körben lehet igénybe venni. a gyermekintézményi hálózatot is olyan mértékben kell bővíteni, hogy a népesedéspolitikai intézkedések ne növeljék az amugy is meglévő feszültségeket. jövőre a gyermekgondozási segély és a bölcsődei ellátás a 3 évesnél kisebb gyermekek több mint felénél oldja meg az elhelyezésükkel, nevelésükkel járó gondokat. a 3-6 éves gyermekek majdnem 70 százaléka járhat óvodába. ezek a lehetőségek még mindig nem elégségesek, hiszen előnyeiket nem élvezheti valamennyi érdekelt gyerek és család. a bölcsődék esetében 4 év adataiból arra következtethetünk, hogy a tervidőszak első éveiben jelentkező lemaradás ellenére a bölcsődék befogadóképessége végülis eléri a iv. ötéves tervben előirányzott mértéket. az óvodaépitésben tapasztalható széles körü társadalmi összefogás eredményeként a teljesités - az 1974-ben várható bővitésekkel együtt már több mint 23 000 hellyel meghaladja a iv. ötéves terv teljes előirányzatát. jövőre megoldódik a tanácsoknak az a gondja is, hogy miből finanszirozzák a terven felül létesitett óvodai helyek fenntartását. ehhez ugyanis több mint 100 millió forint külön állami hozzájárulást kapnak. a gyermekintézmények kérdéséhez még annyit: a törvényjavaslat módot nyujt 1974-ben arra, hogy a tanácsok e célra is átcsoportosithassanak pénzeszközöket költségvetésükből a fejlesztési alapjaikba.

/folyt.köv./

/

bkk. 1. / pénzügyminiszteri... 23. folyt./rj

nehéz, hosszantartó feladatra vállalkoztunk a közoktatás fejlesztési programjának kialakításával és megvalósításával. a közoktatási rendszer korszerüsitésével összhangban a közmüvelődés is előtérbe kerül, hiszen a tudás olyan hatalom, amelyet nem elég megszerezni, de meg is kell őrizni, meg is kell ujitani. a kulturális élet és az oktatási rendszer általános fejlesztése mellett a következő esztendőben ismét további minőségi javulást segitünk elő: 140 millió forinttal támogatjuk az általános iskolák anyagi ellátási szinvonalának emelését, a felszereltségben lévő szinvonalkülönbségek mérséklését. a fizikai dolgozók tehetséges gyermekeinek továbbtanulására - a folyó tanévben először - tizezer ifju számára évi 2- 4.000 forintos középiskolai tanulmányi ösztöndijat alapitottunk. nagy a politikai és társadalmi szerepe a tanácsi irányitás alá kerülő szakmunkásképzésnek és a szakmunkásokat felső foku tanulmányokra előkészitő tanfolyamoknak is. a iv. ötéves tervben számitott általános iskolai tantermek várhatóan elkészülnek, kevésbé szaporodnak az általános iskolai diákotthonok. köztudott azonban, hogy a tanácsok saját tervükben több általános iskolai tanterem, s kevesebb ujat tudnak azonban épiteni, s ezért fokozott mértékben szükséges a meglévő épületek átalakitása is. a rendelkezésre álló összegek egy részét ugyanis sok helyütt más célra használták fel a tanácsok, és a célcsoportos lakásberuházáshoz kapcsolódó tantermi fejlesztés egy része elmaradt. a kisebb pénzeszközökkel végülis csak átépitésekre lehetett vállalkozni, ez azonban kényszerhelyzet, amit a következő ötéves tervben már egyre kevésbé szeretnénk fenntartani.

/folyt.köv./

bkk 1. /pénzügyminiszteri ...24.folyt./um

az 1971-ben alkotott egészségügyi törvény végrehajtásaként az ellátási szinvonal viszonylag kiegyensulyozottan fejlődik. az egészségügyi fejlesztés kényes pontja a kórházi beruházás és a körzeti orvosi ellátás. a iv. ötéves terv eddigi éveiben a beruházások elhuzódása, szervezési és más okok miatt elmaradás tapasztalható a kórházak befogadóképességének növelésében. 1974-ben valamennyit behozunk az elmaradásból, amiben jobbára a pavilonépitkezések segitenek. remélhető,hogy a következő két évben befejeződik a nagykanizsai, a nagyatádi, a kisvárdai, a szegedi, a kecskeméti, a szombathelyi és a miskolci kórház-beruházás, és megkezdi működését a kiskunhalasi kórház is. az ugynevezett területi vezető kórházakban gyorsan fejlesztjük a sulyos betegek életét mentő, intenziv gyógyászati ellátást nyujtó részlegeket. a kormányszervek épp a közeli napokban terven felül 50 millió forint értékü gép- és müszer beszerzését tették lehetővé az intézményeknek.

az egészségügyi ellátás rendszerében a lakossághoz legközelebb a körzeti orvos van. az országban azonban néhány helyen panaszolják,hogy nincs körzeti orvos. néhány éve baranya megyében is ezzel küszködtek, de a iv. ötéves tervidőszakban a megyei tanács minden községben jelentős támogatást adott s ad ma is a körzeti orvos letelepedéséhez, aminek meg is van az eredménye. számos vidéken azonban a szép lakás sem vonzza eléggé a fiatal orvost, hogy pályafutását valamelyik kis községben kezdje. a mai helyzetből le kell vonnunk a tanulságot, s még többet kell tenni azért,hogy az egészségügyi szakkádrek elhelyezkedése jobban megfeleljen a társadalmi igényeknek és a települési viszonyoknak.

/folyt.köv./

bkk 1./ pénzügyminiszteri 25.folyt./um

a most záruló esztendőben a tervezettnél 3-4 ezerrel több lakás épül, 1974-ben pedig 85-86 ezer lakás készül el. ez erősíti várakozásunkat, hogy minden bizonnyal felépítjük a iv. ötéves tervre előirányzott 400 ezer lakást. a többszintes lakásépítkezésekhez nyújtott kedvezményes hitelek, az uj pénzügyi feltételek, az állami vállalatoknál dolgozó munkások lakásépítésének támogatása egyaránt hozzájárult ehhez az eredményhez. ez utóbbi támogatási forma már az első évben 1.750 munkáscsaládot juttatott lakáshoz. az összpontosított erőfeszítések ellenére - mindenekelőtt területelőkészítési és közművesítési problémák miatt - az állami lakásépítés az ötéves tervcéloknál kisebb; sőt néhány tervezett alap-közműlétesítmény építésének elmaradása a következő ötéves terv lakásépítési programjának megvalósulását is nehezítheti. pedig az uj otthonok gyarapításához növekvő támogatást nyujtunk. ezt az a tény is érzékelteti, hogy lakásépítési célokra a tanácsoknak az ötéves tervben előirányzottnál 1,6 milliárd forinttal nagyobb összeg, 13,4 milliárd forint áll rendelkezésükre 1974-ben. budapesten és szegeden a területelőkészítést és a közművesítést külön is támogatjuk és 300 millió forinttal emeljük a tanácsok közművesítési célokra felhasználható hitelét. ugyancsak lehetőség lesz arra is - bár az előzőeknél mérsékeltebb összeggel -, hogy további néhány városi tanács állami támogatásban részesüljön a folyamatban lévő alapközműberuházás időbeni befejezése érdekében. a kormány intézkedett a tömegközlekedés további javításáról és a fővárosba bevezető utak folyamatos korszerűsítéséről is. budapesten és az öt megyei városban erre a célra a tanácsi fejlesztési alapból 330 millió forint, vállalati fejlesztési támogatásként pedig 366 millió forint áll rendelkezésre a középtávu tervben jóváhagyott összegen felül.

/folyt.köv./

bkk 1./pénzügyminiszteri ...26.folyt./um

tisztelt országgyülés !

tisztelt képviselő elvtársak!

nagy vonalakban áttekintettük társadalmi-gazdasági fejlődésünk jövő évi legfőbb jellemzőit: nemzeti jövedelmünk és termelékenységünk gyorsan fejlődik, de a termelés tovább növekvő alapanyagigényessége és a nemzetközi cserearányok némi romlása mellett. gazdálkodásunk hatékonysága tehát nem egyirányba változik,a mennyiségi növekedést - külső és belső okok miatt - nem kiséri mindenütt a legkedvezőbb minőségi változás.

ahhoz,hogy fejlődésünk még gyorsabb és hatékonyabb legyen, az szükséges,hogy a jövő évi terv és költségvetés végrehajtásának legfőbb tennivalóit a gazdasági vezetés és végrehajtás minden posztján jól ismerjék és érvényesitsék. a törvényjavaslat bemutatásakor ezeket szeretném a tisztelt országgyülés plénumán a közvélemény figyelmébe ajánlani:

1./ jelentősek és tovább növekednek a népgazdaságnak azok a terhei, amelyeket a fejlesztési terveknél számitásba vett, de a megvalósitásnál nem realizált vállalati jövedelmek pótlása jelent, vagy amelyek az elhatározott célok terven felüli megvalósitási költségeiből adódnak.ezek olyan veszteségek, amelyek csökkentik az uj célokra forditható forrásokat és végső soron fékezik a gazdaság növekedési ütemét. alapvető érdekünk, hogy e helyzeten változtassunk, aminek egyetlen utja a befektetések hatékonyságának az eddiginél gyorsabb növelése.

/folyt.köv./

bkk 1./ pénzügyminiszteri 27.folyt./um

2./ mai fejlettségünk szigoru határt szab az igények kielégitési szintjének is. erősiteni kell tehát azt a követelményt, hogy a célokat társadalmi, gazdasági fontosságuk szerint rangsoroljuk, anyagi erőforrásainkat e szerint osszuk el, a megvalósitásban pedig a takarékos megoldásokat válasszuk.

3./ a gazdálkodásban nagyobb figyelmet kell szentelni a jövedelmezőséget befolyásoló tevékenységnek, a költségcsökkentésnek, az ésszerü kapacitáskihasználásnak, a vásárlási és értékesitési árak előnyös alakitásának.

4./ a gazdaságosabb - minden piacon versenyképes - termékszerkezet kialakitásában az eddiginél nagyobb szerepet kell szánni a nemzetközi termelési kooperációnak, mindenekelőtt a szocialista integráció keretében, de más viszonylatban is.

5./ a jövő évi terv és költségvetés néhány tekintetben az eddiginél is összetettebb feladat elé állitja a gazdasági vezetőke. ezért nagyon fontos,hogy a vállalatok és költségvetési intézmények gondosan mérjék fel a gazdálkodásukra ható tényezőket, előrelátó és jól megalapozott végrehajtási programot dolgozzanak ki terveik megvalósitásához.

ha e követelményeknek eleget akarunk tenni, akkor jut a munkából mindenkinek, az esztendő minden napjára. manapság többen azon vitatkoznak,hogy vajon lehetséges-e forradalmi tett a hétköznapokban. az élet azt mutatja, hogy a szocialista társadalom épitménye csak a mindennapi munka épitőköveiből emelkedhet magasabbra. ehhez hozzájárulni - a ma valódi forradalmisága.

az 1974. évi népgazdasági terv és az állami költségvetés ennek a programját tartalmazza és uj sikereket igér, ezért kérem a tisztelt országgyülést a törvényjavaslat elfogadását. /mti/

-.-

bkk 2. gáspár-beszéd

um zs

1973. december 19.

rendelkezésre bocsátjuk gáspár sándornak, az mszmp politikai bizottsága tagjának, a szot főtitkárának beszédét , amely az országgyülés szerdai ülésén hangzik el. a beszéd e m b a r g ó s , csak jelzésre használható fel!

x x x

tisztelt országgyülés!

a terv- és költségvetési vita minden esztendőben a szocialista fejlődés egy-egy állomását jelenti. ilyenkor a számok tükrében látjuk a mögöttünk álló évek munkájának eredményeit és ezekre épitve további lehetőségeinket,feladataink. visszatekintve az 1973 évi munkára, az elért eredmények jó érzést, jogos büszkeséget váltanak ki. dolgozó népünk munkája meghozza gyümölcsét; tovább gyarapodott országunk.

a pénzügyminiszter elvtárs által ismertetett tervezet jól összegezi azokat a feladatokat, amelyeknek végrehajtása hatékonyabbá teszi a termelést, növeli az életszinvonalat, javitja a müvelődési feltételeket, egyszóval: sokoldalúan fejleszti életünket.

az ismertetett számok és tények azt bizonyitják,hogy hazánkban a szocializmus társadalmi, gazdasági alapjai gyarapodnak, erősödnek. gazdaságunk, minden gond és nehézség ellenére, töretlenül fejlődik. népünk jóléte növekszik.termelési és életszinvonal-emelési elképzeléseink, terveink megalapozottak , a iv. ötéves terv időarányos követelményeinek megfelelően alakulnak. a jövő évi terv- és költségvetési javaslatnak is egyik legfontosabb jellemzője,hogy a realitáson alapszik.pártunk mindig ügyelt és ügyel arra,hogy olyan program kerüljön az országgyülés elé, amely a valóban elérhető célok és a tényleges lehetőségek legteljesebb összhangjára épül. ezért az előterjesztett javaslatot megalapozottnak,végrehajthatónak tartjuk.

/folyt.köv./

bkk 2. /gáspár ...1.folyt./um

tudjuk,hogy ez a terv és költségvetés sem tartalmazza mindazt, amit szeretnénk és ami szükséges lenne. ehhez ujabb és ujabb eredményeket kell elérni, hiszen csakis ezek alapján tudjuk az ujabb igényeket és szükségleteket kielégiteni.

tisztelt országgyülés!

a jövő évben - amint ez a tervezetből kitünik - a nemzeti jövedelmet 5 százalékkal, az ipari bruttó termelést 5,5-6 százalékkal, a mezőgazdasági termékek termelését 2-2,5 százalékkal kivánjuk növelni. ezek azok a célok, amelyekért a szocializmus minden hivének - minden állampolgárnak, akitől a termelés függ és minden vezetőnek, aki irányit - még fegyelmezettebben, még nagyobb odaadással kell dolgozni.

ha e tervünket megvalósitjuk,akkor lehetővé válik, hogy az életszinvonal növelése érdekében ismét egy sor konkrét intézkedést tegyünk, s az egy főre jutó reáljövedelem növekedése meghaladja az 5 százalékot , a lakosság fogyasztása pedig 5,5-6 százalékkal emelkedjék.

az intézkedések keretében növeljük a szociálpolitikai jellegü állami juttatásokat. felemeljük a kétgyermekesek családi pótlékát, a gyermekgondozási segélyt, az anyasági segélyt. több más, már korábban ismertetett elképzelésünk is valóra válik. ha azonban gazdasági terveinket tulteljesitjük, akkor minden bizonnyal még többet tudunk tenni az életszinvonal növelése érdekében.

meggyőződésünk: a dolgozók egyetértéssel fogadják,hogy a jövő évben - terveink szerint - lelassul a fogyasztói árak emelkedésének üteme.

/folyt.köv./

bkk 2. /gáspár ...2.folyt./um

az a tény - párosulva a mind szigorubb árellenőrzéssel és a szabálysértők szigorubb állami felelősségre vonásával - ugy véljük, meghozza a kivánt eredményt.

mindannyian jól tudjuk, hogy a keresetek általában a végzett munkától függnek. arra törekszünk,hogy ez az elv mind jobban érvényesüljön. de jól tudjuk azt is,hogy ma még vannak, akik többet, és vannak, akik kevesebbet kapnak, mint amennyit munkájuk után megérdemelnének.

következetesen ügyelnünk kell tehát az arányokra, a rendelkezésünkre álló javak igazságos és méltányos elosztására. nem engedhetjük meg,hogy lelassuljon ,vagy eltorzuljon az az egészséges életszinvonal-fejlődés, amelyet a fizikai munkások, a közvetlen termelésben dolgozók körében, a tavaly novemberi kb határozat alapján, központi béremeléssel lehetővé tettünk. célunk az életszinvonal olyan emelése, amelyben a párt politikája szerint mindenkor a dolgozó emberek érdekében alakulnak és érvényesülnek a helyes jövedelmi és szociálpolitikai arányok.

reális terveink valóraváltása a társadalom egészének és minden egyes dolgozónak egyéni érdeke is. mély meggyőződésünk,hogy a dolgozókon nem fog mulni a terv teljesitése. a dolgozók nagy többsége eddig is arra törekedett, hogy teljesitse, sőt tulteljesitse azt, ami reá hárul. nemcsak erejükkel, hanem szivükkel is részt vesznek a feladatok végrehajtásában. erőfeszitéseiket nemcsak a javuló anyagi ösztönzés, hanem a szocialista erkölcs iránytüje is vezeti.

meggyőződésünk,hogy ez a jövőben is igy lesz. mindannyian tapasztaltuk,hogy a párt központi bizottságának tavaly novemberi

/folyt.köv./

határozatát a munkásosztály, a dolgozó tömegek nemcsak helyeslik, hanem cselekvő egyetértéssel fogadták. a szocialista munkaverseny fokozódó lendülete, az ujitók tenniakarása, a szocialista brigádok elkötelezettsége és lelkesedése a gazdagabb jövő igérete.

tisztelt országgyülés!

kedves elvtársak!

a költségvetés elfogadásával tennivalóinknak csak az egyik, a könnyebb részét végezzük el. a nehezebb, bonyolultabb feladat végrehajtása ezután következik. ez már nemcsak a törvényhozók dolga.

társadalmi és gazdasági fejlődésünk ütemét rengeteg tényező határozza meg. mégis igaz,hogy gyorsitható a fejlődés, ha megkeressük és hasznositjuk azokat az emelőket, amelyek sokirányu hatásukkal és befolyásukkal megnövelhetik erőnket.

a végrehajtásban különleges szerepe van a kormánynak, a gazdasági és a társadalmi szervezeteknek. ezért most, a terv- és költségvetési vitában ezzel összefüggésben külön szeretnénk szólni a vezetők felelősségéről és fegyelméről.

mindannyian tudjuk,hogy eddigi eredményeinkben - munkásosztályunk, dolgozó népünk áldozatos erőfeszitései mellett - milyen érdemei vannak a társadalmi-gazdasági élet különböző területein dolgozó vezetőknek. a munkásosztály, a dolgozó nép velük és általuk is bizonyitotta,hogy nemcsak az urak, nemcsak a tőkések képesek és alkalmasak a gazdaság, a társadalom, az ország vezetésére. az elmult három évtizedes - történelmünkben egyedülállóan gyorsütemü - fejlődés, a dolgozó néptömegek felemelkedése, emberibbé,egyre jobbá és szebbé váló élete ékesen szóló bizonyság.

/folyt.köv./

bizonyitja,hogy a munkásosztály pártja politikájának szellemében dolgozó, a szocializmus épitésén munkálkodó vezetők - a meglévő sok gond és nehézség ellenére is - jobban és eredményesebben szolgálják a haza, a nép ügyét, mint a régi kiváltságos osztályok képviselői valaha is tették. a mi vezetőink tulnyomó többsége a munkásosztály, a dolgozó parasztság soraiból került felelős posztra és megbizatását tisztességgel, becsülettel, felelősséggel igyekezett ellátni.

nem könnyü dolog a mai rohanó életben, a tudomány és technika valóban forradalmi fejlődésének, változásainak közepette helytállni, ütemével lépést tartani. társadalmi és gazdasági fejlődésünk nagy ereje az irányitás jelenlegi gyakorlatában rejlik, amely módot ad az államapparátusnak, a gazdasági és társadalmi szervezeteknek,hogy felelősen és önállóan, a helyi viszonyokat és feltételeket figyelembe véve dolgozzanak.

de amiben az erőnk rejlik - hogy tudniillik a vezetői munkát nagy önállósággal végezzük - sok esetben abban van a gyengénk is. az irányitásnak ez a módja ugyanis feltételezi és megköveteli,hogy mindenütt olyan vezetők legyenek, akik képesek és tudnak is élni a lehetőségekkel. a mi rendszerünkben a szó mély érten szocilista tipusu vezetőkre van szükség, olyanokra, akik nem csupán szaktudással, kezdeményezőkészséggel, hanem politikai felkészültséggel és érzékkel is rendelkeznek, akarnak és tudnak együtt dolgozni a tömegekkel, képesek demokratikus módon vezetni.

/folyt.köv./

bkk 2./ gáspár ...5.folyt./um

vannak általános irányelveink, hogy egy vezetővel szemben mik a követelmények. a kérdést mindig ugy kell feltenni,hogy valaki képes-e megfelelni a szocialista vezető iránt támasztott sokrétü követelmények összességének. a mérce magas. de engedményeket nem tehetünk.

vannak vezető,akik csak ugy képesek dolgozni,ha minden nap megmondják nekik: ezt és igy kell csinálni.ha elvégzik a munkát, ez önmagában nem is rossz. de amikor önállóan kell dönteniük és intézkedniök, akkor már megáll a tudományuk.

nagyon sok követelményt kell figyelembe venni,amikor mércét állitunk. azt gondolom, a mi viszonyaink között elengedhetetlen követelmény: a vezető ugy végezze a munkáját,hogy a szocializmus ügyét a legjobb tudása szerint képviselje és előre vigye! tartson fegyelmet, teremtsen olyan emberi viszonyokat és olyan légkört, hogy mindenki szivesen dolgozzék és lássa el a rábizott feladatokat.

a vezetőnek legyen véleménye, és ne mondja a fehérre, hogy fekete. nem lehet erkölcsi tőkét kovácsolni abból, hogy egyesek meglapulnak és nem mondanak véleményt, mert igy kikerülik a zátonyokat, nem vállalják a harcot konkrét ügyekben elveinkért, mert igy könnyebb az életük. elismerjük,hogy sok esetben nem könnyü hibás álláspontoknak ellentmondani, mert az vitával és sokszor érdekek összeütközésével, tehát harccal jár. de ne féljen senki,ha megalapozott véleménye olykor nem egyezik a felsőbb szervek egyes képviselőinek hibás álláspontjával. nálunk nem szabad, hogy annak legyen igaza,akinek nincs ugyan igaza, csak magasabb a beosztása. az ilyen szellemet nem engedjük érvényesülni.

a vezetőtől minden szinten meg kell követelni,hogy merjen állást foglalni és véleményt mondani. lefelé is,felfelé is. merjen tehát irányitani, vezetni.

/folyt.köv./

bkk 2./ gáspár ...6.folyt./um

a gazdasági vezetőtől elvárjuk,hogy üzemének munkája folyamatos legyen, a termelés hatékonysága, gazdaságossága állandóan javuljon és csakis ennek következtében legyen az üzem nyereséges. tiszta fogalmakkal kell dolgoznunk. legyen érthető mindenki számára,hogy a nyereség nem cél, hanem következmény. a tervszerü és hatékony munka következménye. csak ez a valóságos érték. ezért, ha a nyereség valóban a jobban végzett munka eredményeként keletkezik, akkor azt örömmel üdvözöljük.

e fogalom körül azonban jelenleg mutatkozik bizonyos félreértés. helyenként a nyereségszerzést célnak tekintik és egyesek e cél érdekében minden módszer alkalmazását lehetségesnek tartják. ezzel szembe kell fordulni! a nyereségre való törekvést csak addig támogathatjuk, amig valóban a jó munka következménye, amig szocialista elveinknek és körülményeinknek megfelelő kereteken belül marad. ha nem ezt tesszük, akkor konfliktus keletkezik: a társadalmi és az üzemi érdek szembekerül egymással. ilyen esetben azt kell mondanunk: ezt már nem lehet, nem szabad! idejében kell szólni, hiszen nem ellendrukkerei vagyunk egymásnak, hanem felelősek vagyunk egymásért. a pártfunkcionárius, a szakszervezeti tisztségviselő, a gazdasági vezető - a szó nemes és a közös ügyet szolgáló értelmében - ,,egy cég,, , hiszen egy cél érdekében munkálkodik.

régi munkásmozgalmi tapasztalat,hogy a dolgozók azt a vezetőt fogadják el, azt támogatják igazán, és azzal haladnak együtt, akiről érzik,hogy felfogásában, magatartásában olyan mint ők, vagy amilyenek ők szeretnének lenni. minden vezetőnek meg kell értenie,hogy nemcsak a szakmai tudása, hanem politikai érettsége, meggyőződése, emberi mivolta is naponta mérlegre van téve. képletesen szólva: nem elég, ha csak a kocsi rudja mutat vezérlő csillagunk, a szocializmus felé. az egész kocsinak kell, minden utasával lendületesen a kitüzött cél felé haladnia.

/folyt.köv./

bkk 2. /gáspár....7.folyt./um

tisztelt országgyülés!

ügyünk megvalósitásának legfontosabb hajtóereje a gördülékeny, fegyelmezett és hatékony munka. ez elsősor - ban nem a rendszabályoktól, hanem a kedvező feltételek következetes megteremtésétől függ. olyan közszellemet és munkahelyi légkört kell kialakitanunk , amely az embereket alkotókészségük kibontakoztatására, a közös célokért vállalt erőfeszitésekre ösztönzi. nyilvánvaló, hogy ebből a szempontból alapvető szerepe van a munkahelyi demokratizmusnak . az emberek döntő többsége elsősorban a hétköznapi gyakorlatból itél. saját életéből és munkájából, munkahelyéről szerzi benyomásait. mégis: a dolgozó tömegek igényei mögött elmarad az üzemi demokrácia fejlődése.

meg kell állapitanunk - , s ezt most a szot főtitkárként is mondom -, hogy az elmult időszakban jóval többet beszéltünk a munkahelyi demokrácia fejlesztésének szükségességéről, mint amennyit a gyakorlati munka során valóban tettünk is az ügyért. a párt nem egy határozatában rögzitette az üzemi demokrácia fejlesztésével kapcsolatos álláspontját, de még mindig nem sikerült megfelelő haladást elérni. vannak még szép számmal ,,bátor emberek,, , akik a dolgozók igényeit, a párt álláspontját, a kormány eziránytu törekvéseit figyelmen kivül hagyják és megsértik a dolgozók demokratikus jogait.

minden társadalom törvények, rendeletek alapján él és fejlődik .természetesen a törvényeknek, a rendeleteknek a kapitalizmusban és a szocialista társadalomban is osztályjellegük van. de a szocialista társadalomban az ilyen irányitást szervesen kiegésziti a demokratikus képviseleti rendszer, ami biztositja és erősiti a vezetés szocialista jellegét. az üzemi életben is érvényesül ez a kettősség. ez nem csorbitja az egyszemélyi vezetést. sőt! a vezetőt segiti. erejét megsokszorozza. csökkenti a tévedések és hibák lehetőségét. védelmet nyujt, amennyiben a vezető helyesen képviseli a társadalom érdekeit és álláspontját képes elfogadtatni

/folyt.köv./

bkk 2./gáspár ...8.folyt./um

az üzem dolgozóival.

a magyar szocialista munkáspárt már 1957-ben meghirdette,hogy a munkásosztály hatalmi szervei nem uralkodnak, hanem szolgálnak. a munkásosztály ügyét szolgálják.ez egyénekre is vonatkozik. mindenkinek tudomásul kell vennie, hogy ma is, holnap is csak azt tehetjük, amit a munkásosztály ügye igényel és követel. csak ezt tehetjük, mert a munkásosztály és népünk mást nem is támogat, nem is fogad el.

a magyar munkásosztály nagyobb része már szocialista társadalmunk időszakában nevelkedett. igy politikai és kulturális érettsége, közéleti érdeklődése nagy mértékben megnőtt. ez pótolhatatlan előny, mert ma olyan bonyolult feladatok megoldása áll előttünk, hogy helyesen dönteni csak a közvéleményre támaszkodva lehet. a munkahelyi közvéleményt pedig a munkások nézeteinek, javaslatainak összessége alkotja. ez kimerithetetlen erőforrás a vezetés számára. nem hiheti és ne is higgye tehát egyetlen vezető sem, hogy ő nincs ráutalva, rászorulva a dolgozók véleményére, tanácsaira.

az üzemi demokrácia hatékonysága szocialista rendszerünk jelene és jövője szempontjából nagy jelentőségü. a párt foglalkozik az üzemi demokrácia fejlesztésével és ki fogja dolgozni a továbbfejlesztés irányát. de nem kell uj határozatra várni, hogy már ma eredményesebben cselekedjünk, hogy jobban hasznositsuk ezt a fontos emelőt.

az üzemi demokrácia fejlesztésének lehetőségeit vizsgálva minden valószinüség szerint arra a következtetésre jutunk,hogy nem lehet csupán a vezetők jóindulatára bizni, melyek azok a kérdések, amelyek eldöntése előtt a párt- és a szakszervezeti szervek közremüködésével kötelesek konzultálni a dolgozókkal. világosan kell látni,hogy a közösség , a tömegek igényei, társadalmunk szocialista jellegének, szocialista vonásainak erősitése olyan politikai döntést igényel,

/folyt.köv./

amely több demokráciát és kevesebb bürokráciát kell,hogy eredményezzen.

az üzemi demokrácia megvalósulásának és fejlesztésének nálunk fontos tényezői a szakszervezetek. de ez egyáltalán nem csökkenti a gazdasági vezetők felelősségét. a pártszervezeteknek mindkét érdekelt szervtől meg kell követelniük az üzemi demokrácia érvényesüléséért és fejlesztéséért végzett tartalmas munkát.

ne csak a helyes irányelvekben, hanem a gyakorlatban is legyen a vezetői tevékenység megítélésének mércéje,hogy valaki milyen mértékben képes együtt gondolkodni és alkotni az általa vezetett munkásközösséggel.az üzemi demokrácia fejlesztésének azt is eredményeznie kell,hogy a gazdasági vezetők jobban függjenek az általuk irányított dolgozó kollektiváktól.

társadalmi céljaink következetes végrehajtásában elengedhetetlen követelmény, hogy a konkrét gazdasági feladatok meghatározásánál a gazdasági vezetők mindenütt vegyék figyelembe döntéseik politikai hatását és ebben a párt, a szakszervezeti és a kisz szervezetek - élve jogaikkal - segitsék őket.

a feladat nagyon egyszerü, mégis nagyon bonyolult. mindenkor és minden szinten - kis és nagy kérdések eldöntésekor egyaránt - a szocialista, a közös célokat szolgáló megoldást kell keresni. csak ez az alapállás biztosithatja a hétköznapok demokratizmusát.

tisztelt országgyülés!

népünk közös munkájának eredményeként az egyes ember számára is minden több jut az anyagi javakból. ez a szocialista társadalomban törvényszerü.

/folyt.köv./

de az már nem törvényszerü, hogy jónéhány embernél a forintban, tárgyakban és szolgáltatásokban kifejezhető gazdagodás együttjár a szocialista emberi értékek megkérdőjelezésével, a bezárkózással, a közösségtől való elszakadással, egyszóval a kispolgári szemlélet- és életmód terjedésével. vezéretvünk mindig, minden kérdésben az, hogy a munka társadalmi hasznosságát növeljük. igy van ez a gazdasági életben, de igy van a kulturális területen is. az a mérce számunkra, hogy egy-egy film, szindarab, könyv, tv-vagy rádiójáték hogyan befolyásolja az embereket, formálja jellemüket, gondolkodásukat, milyen tettekre ösztönzni őket. nem az a kérdés tehát,hogy anyagilag mennyi hasznot hoz egy alkotás, hanem az, hogyan segiti a szocialista szemlélet és életmód általánossá tételét? ezek az elvek ma még nem mindig és nem mindenütt érvényesülnek elég következetesen.

a csak helyenként jelentkező, de mégis kárt okozó jelenségek ellen a közösség erejével, a politikai tömegmunkával, a neveléssel, a müvészetekkel - tehát minden lehetséges eszközzel - fel kell lépnünk. az ideológiai életben nem tehetünk engedményeket. ezért a társadalmi morált ugy kell alakitanunk, hogy csak a közösség iránt elkötelezett, a saját érdekeit ennek alárendelni képes, a szocialista erkölcs követelményeit mércének tekintő embert övezze megbecsülés és ez legyen a legbiztosabb ut az anyagi boldoguláshoz is.

a ma és a holnap szocialista emberei közül már jelenleg is nagyon sokan közöttünk dolgoznak. tenniakarásuk, magatartásuk, példájuk - nagy emberformáló erő. ők azok, akik a munkásosztály, a dolgozók legjavát alkotják, a legélesebben látnak és a legtöbbet tesznek, közös dolgainkat mindennél előbbrevalónak tekintik. a szocialista brigádok legjobbjai, a társadalmi tisztségviselők százezrei életükkel és munkájukkal tesznek hitet a szocializmus eszméi mellett. nálunk pedig csak ez, és kizárólag ez lehet az ember értékének mércéje és a megbecsülés alapja.

/folyt.köv./

p a r l a m e n t

bkk 2./ gáspár 11.folyt./um

elvtársak!

a népgazdaság költségvetésének jóváhagyása fontos politikai és gazdasági döntés. az mszmp központi bizottsága ugy utéli meg, hogy a beterjesztett 1974. évi terv és költségvetés mind tartalmát, mind arányait tekintve megalapozott és végrehajtható, összhangban áll alapvető társadalmi céljainkkal. a központi bizottság közelmultban tartott ülésének határozatai és a parlament tanácskozásának eddigi menete feljogositanak a bizakodásra. bizunk benne, hogy feladataink - közöttük gondjainkat is - közös munkával megoldjuk, társadalmi és gazdasági épitőmunkánk kitüzött céljait elérjük.

a tennivalókat az országgyülés most meghatározza, törvénybe foglalja. ezután már a mind eredményesebb, cselekvő megvalósitás kerül sorra.

a beterjesztett javaslatot elfogadom és a tisztelt országgyülésnek elfogadásra ajánlom. /mti/

-.-

bb. 12. mezőazdasági termelési rendszerek - a közös anyagi érdekeltség alapján

i jf/gg/ie/il la 1973. december 19.

1974-ben hét uj mezőgazdasági termelési rendszer kezdi meg működését; a rendszereket irányitó gazdaságokhoz csatlakozó mezőgazdasági üzemek komplex módon fejleszthetik buza,- napraforgó, rizs , bugornya-, lucerna- termelésüket, illetve a gyepgazdálkodást. a mám illetékes főosztálya közzétette a jóváhagyott gazdaságok listáját, s egyuttal ismételten felhivta a figyelmet az iparszerü termelési rendszerek főbb követelményeire, miután 1973-ban ezzel kapcsolatban a termelők körében helyenként viták alakultak ki.

a termelési rendszerek keretében az együttmüködő partnerek világszinvonalat képviselő termelőeszközöket használnak, és kialakitják a termelés teljes folyamatát átfogó, tudományos alapokon nyugvó komplex technológiákat. a korszerü müveléssel az ágazat termelésének hozama olyan mértékben növekedik, hogy a rendszer megvalósitásához szükséges beruházás az amortizációs időn belül megtérül a többlet-nyereségből. a rendszert szervező gazdaság az ugynevezett rendszer-központ és a résztvevő partner-üzemek a közös anyagi érdekeltség alapján müködnek együtt, de a szerződésekben jól elkülönitett feladataik vannak. a rendszer-központ szolgáltatásai közé tartozik, hogy kidolgozza és a partnerek adottságaira alkalmazza a komplex technológiát, szaktanácsadást nyujt és átveszi, illetve átadja a legujabb tudományos ismereteket, információkat. gondoskodik a technológiai rendszerhez tartozó gépek alkatrész-utánpótlásáról, javitó és szerviz-hálózat kiépitéséről. a partner-üzemek kötelesek megtartani a rendszer központ által előirt technológiát, ettől csak előzetes engedéllyel térhetnek el. ki kell alakitaniuk a korszerü vezetési szervezetet, gondoskodniuk kell az anyagok, berendezések időbeni megrendeléséről és a pénzügyi fedezet biztositásáról.

a szolgáltatások térítési díját az alábbiak szerint állapitják meg, a rendszerközpont a közös termelési érdekeket erősitő szolgáltatásokért a tisztes anyagi haszon erejéig térítési dijat számit fel, amelynek mértékében az együttmüködő felek szerződésben állapodnak meg. az alkalmazott dijrendszer érdekeltté teszi a partner-üzemeket a hozamok növelésében. /mti/

-.-

gsog

bb. 13. ,,bányász-tömlők,,

vid ká/il hgy 1973. december 19.

a szegedi taurus gumigyár müszaki dolgozói a szénbányászatban uj technológiát jelentő különleges tömlők első példányait készitették el. ezekkel—a robbantólyukba helyezve - injekció-szerüen vizet préselnek a szénfalba. a félezer atmészférányi nyomással a résekbe, repedésekbe sajtolt viz meglazitja a szénfalat, s igy hatékonyabbá teszi a robbantást. ugyanakkor nem keletkezik szénpor./mti/

-.-

bb. 14. jobb munkaszervezéssel félmillió forint értékü gép vásárlását takaritják meg a szigetvári cipőgyárban

vid ká/il hgy 1973. december 19.

együttesen félmillió forint értékü, ugynevezett fárafoglaló gépek vásárlását takaritják meg jobb munkaszervezéssel, a meglevő berendezések célszerübb kihasználásával a szigetvári cipőgyárban. az üzemnek két ilyen gépe van, a cipőfelsőrész ezek segitségével kapja meg a kaptafa formáját. a hazai gyakorlat szerint két müszak alatt 2400 pár a gépek együttes teljesitménye. külföldi tanulmányuton viszont azt tapasztalták, hogy jobb kiszolgálással ez a produkció fokozható. novembertől a gép mellett dolgozó szakmunkáshoz egy kézreadogatót is beosztottak. ezzel az egyszerü intézkedéssel a teljesitményt megkétszerezték, a napi termelés 4800 párra emelkedett. jól jár a szakmunkás is, mert havi 400 forinttal több kerül a boritékjába, a gyárnak pedig nem kell ujabb drága gépeket vennie.

a fenti intézkedés csupán egy a sok közül, amelyet a tavaly még sulyos gondokkal küzdő gyár talpraállitása érdekében bevezettek. igy a tüződékben üembe helyezték a kötött ütemü gyártószalagot, s szalagrendszerü termelésre tértek át a sarokbevonó részlegnél is. átszervezték az anyagmozgatást, a félkésztermékek tárolását, korszerüsitették az ellenőrzés és az időelemzés rendszerét.

mindennek köszönhetően a tavalyinál több mint negyedmillió párral magasabb termelési tervet maradéktalanul teljesitik. javult a minőség, az előirtnál magasabb az i. osztályu áru aránya./mti/

grog

-.-

bb. 15. bővitik a tiszakürti arborétumot - fagyüjtemény segiti az oktatást

vid ká/il hgy 1973. december 19.

tiszakürt község huszonhét holdas arborétumát a szolnok megyei természetvédelmi bizottság kezdeményezésére másfélszeresére bővitik, s az uj területen tavasszal kezdik meg a facsemeték telepitését. a mult században a bolza kastély köré telepitett értékes fák, cserjék alkotják a jelenlegi arborétumot, amelyben megtalálható többek között egy négy és fél méter átmérőjü magyar kocsányos-tölgy, a nálunk ritka amerikai bibor tölgy néhány példánya, több mocsár ciprus, hatalmas boróka fenyő. a védetté nyilvánitott arborétumban elsősorban oktatási célokat szolgáló fagyüjteményt alakitanak ki: természetes környezetben mutatják be az idelátogató diákoknak a hazánkban honos fafajtákat, cserjéket./mti/

-.-

bb. 16. a mátra legnagyobb ,,kutja ,, - üzembe helyezték a csorréti völgyzárógát müszaki berendezéseit

vid ká/il cz 1973. december 19.

fontos szakaszához érkezett a mátrai regionális vizellátási rendszer épitése. szerdán üzembe helyezték a csorréti völgyzárógát müszaki berendezéseit. csorréten a mátra legnagyobb ,,kutját,, hozták létre. a mátraháza és galyatető között elhelyezkedő nagyvölgyben mintegy 200 méter szélességben 27 méter magas földgátat épitettek. a hatalmas földtöltés viz felőli oldalát mintegy 8 000 négyzetméter területen cementlapokkal boritották.

az épitő és a kivitelező vállalat szakemberei szerdán reggel ellenőrizték a hatalmas földgát teherbiró képességét, müszaki berendezéseit, majd leeresztették a tolózárakat. ezzel egyidejüleg megkezdődött a csorréti mesterséges tó feltöltése. a vizügyi épitő vállalat gyors munkája eredményeként nyilt lehetőség arra, hogy a tervezettnél korábban, már az idei télen vizet gyüjtsenek a csorréti tározóba. a hatalmas medence a hegyvidék forrás- és csapadékvizeit gyüjti össze. innen kapja majd a gondosan kezelt ivóvizet kékestető, galyatető, valamint a mátra déli oldalán elhelyezkedő üdülőkörzet.

/folyt.köv./

9.50/il

10kt g

bb 16./ a mátra .... folyt./ il

az óriási medencével egyidejüleg elkészült a tóhoz csatlakozó üzemi híd, s felépült a víztisztító mű is.

a csatorna épitők kékestető irányában már feljutottak a tetőre, s a galyatetőre irányuló fővezeték nagyobb része is elkészült.

a csorréti víztározó egymillió köbméter víz befogadására alkalmas, feltöltésével mintegy 7 hektárnyi kitsrjedésü víztükör gyarapitja a mátra látványosságait./mti/

-.-

bb. 18. ködös hajnalra ébredt az ország - lelassult a közlekedés

i ol/pf/il cz 1973. december 19.

szerdán reggelre ködbe borult szinte az ország egész területe . a ködképződés az éjféli órákban kezdődött, s a meteorológiai intézet közlése szerint először inkább csak a dunántul térségében jelentkezett, de reggel 8-9 óra körül már átterjedt a duna-tisza közére, s csupán az ország északkeleti részén maradtak viszonylag jók a látási viszonyok, de a belátható távolság ezeken a helyeken is alaposan megrövidült. a köd több területen zuzmarával is párosult, és a reggeli órákban ugyancsak több helyről jelentettek ónos ködszitálást. mindennek pedig az az oka, hogy kora hajnalban a felsőbb légrétegekben erőteljes meleg beáramlás kezdődött, miközben az alsóbb rétegekben hideg maradt. mindaddig köd lesz, míg fel nem támad a szél, hogy szétszagassa a ködtakarót. a legfrisebb jelentés szerint azonban reggel 9 órakor pápán és általában az országhatárhoz közel mérsékelt szél kezdődött, az érintett helyeken fel is szállt a köd. az ország egész területére nézve a kedvező tendencia érvényesülése azonban meglehetősen lassu, s az esti órákig is eltarthat, amig például a dunántul területe megszabadul a ködtől.

a közlekedés dolgozóira mindez természetesen fokozott feladatokat ró, hiszen kettőzött figyelmet követel a vonatok, gépjárművek vezetőitől. az ügyeletektől kapott tájékoztatás szerint azonban a máv vonalain lényeges fennakadás nem volt: a vonatok mindössze 10-15 perces késéssel közlekedtek az egyes járatokon.

/folyt.köv./
10.05/il

10kr g

bb. 18./ködös ... folyt./ il b

a városi forgalom általában lelassult. a köd most is a ferihegyen okozott lényegesebb menetrendi eltérést, az első reggeli járatok nem tudtak időben felszállni, s nem fogadhattak leszálló gépet sem. a délelőtti óráktól várják a helyzet javulását./mti/

-.-

bb. 17. mesterséges anyatej próbagyártása körmenden

vid ká/il cz 1973. december 19.

mesterséges anyatej próbagyártását kezdték meg szerdán az egyt gyógyszervegyészeti gyár uj körmendi lacta tápszergyárában. dán licenc alapján tehéntejből állitják elő a csecsemők nélkülözhetetlen tápszerét, amely csaknem egyenértékü az anyatejjel. a linolac nevü szer a többi tápszerhez hasonlóan por alakban kerül forgalomba, és a használati utasitásban előirtak szerint vizzel feloldva fogyasztható.

sikeres a többi tápszer próbagyártása is. a robébi a., a robébi b., tápszer és a probalacta gyógytápszer a vizsgálatok során megfelelt a követelményeknek.

a szereket a legszigorubb egészségügyi, vegyészeti és egyéb ellenőrzéseknek vetik alá a folyamatos gyártás megindulása előtt.

a gyár körüli falvakban tbc mentes, egészséges tehénállományokat alakitottak ki, amelyek az alapanyagot, a tejet szolgáltatják.

az uj tápszergyárban január elején indul meg a folyamatos gyártás. előreláthatólag a hónap második felétől megszünnek a tápszergondok a kisgyermekeket nevelő családokban./mti/

-.-

bb. 19. szegedi vasutasok rekordja: egymillió tonna exportárut szállitottak az idén

vid ká/il cz 1973. december 19.

a máv szegedi igazgatóságának 15 000 vasutasa rekord-eredményt ért el. az igazgatóság fennállása óta először szállitottak évi egymillió tonna árut külföldre, s ezzel egész évi előirányzatuknak eleget tettek. hozzájárult ehhez egyebek között a jó menetrend szervezés. a mezőgazdasági termékek gyors továbbitására zöldség és gyümölcsexpresszeket rendszeresitettek. az igazgatóság idei egész áruforgalma félmillió tonnával emelkedett a mult évihez képest./mti/

-.-

10.15/il

10kr g

bb.20. magyar-jugoszláv vizügyi együttmüködés - befejeződött a közös érdekeltségü főcsatorna rekonstrukciója

vid/ká/ra cz 1973. december 19.

nemzetközi megállapodás alapján az alsótiszavidéki vizügyi igazgatóság 1971-ben kezdte meg és most fejezte be a kőröséri belvizrendszer rekonstrukcióját. az ásotthalom, kelebia és tompa községek területén huzódó, a bajai uttól a jugoszláv határig terjedő főcsatorna 30 kilométeres szakaszát mélyitették, szélesitették, növelték áteresztőképességét, uj zsilipeket , egyéb mütárgyakat épitettek . a rekonstrukció mások fontos része, hogy a főcsatornát függetlenitették a kelebiai halastavaktól. ezelőtt a szántóföldeken felgyülemlett vizeket nem tudták közvetlenül lecsapolni, mert a csatorna a tavakon át vezetett. most már mellette halad, és igy a gyors belvizmentesitésnek nem áll utjában a halgazdaság. ugyanakkor a tavak bármikor feltölthetők vagy lecsapolhatók.

a kőröséri belvizrendszer főcsatornájának jugoszláviában folytatódó szakaszát a szomszédos vizügyi szervek ugyancsak ujjáépitették, hasonló mértékben bővitették./mti/

-.-

bb.21. autóbuszok - régi utvonalon

pf/ra cz 1973. december 19.

a budapesti közlekedési vállalat értesiti az utazó közönséget, hogy a 12-es, 86-os és 186-os jelzésü autóbuszokat - a petőfi-híd, illetve óbuda miklós u. felé - ismét eredeti utvonalakon közlekedteti./mti/

-.-

10.40/ra -16-

11[25]g

p a r l a m e n t

bkk 3. megkezdte munkáját az országgyülés téli időszaka

t pr/sző/tf/ró/gy/gné um zs l 1973.december 19.

szerdán délelőtt 11 órakor megnyilt az országgyülés téli ülésszaka. a tanácskozáson részt vett losonczi pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke; kádár János, az mszmp központi bizottságának első titkára, fock jenő, a kormány elnöke, fehér lajos, gáspár sándor, németh károly és nyers rezső, az mszmp politikai bizottságának tagjai, pullai árpád, a központi bizottság titkára0 s ott voltak a kormány tagjai. az emeleti páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviseletek számos vezetője és tagja.

az ülést apró antal, az mszmp politikai bizottságának tagja, az országgyülés elnöke nyitotta meg. kegyeletes szavakkal emlékezett meg a legutóbbi ülésszak óta elhunyt darvas józsef kétszeres kossuth-díjas iróról, az elnöki tanács tagjáról, országgyülési képviselőről. hangsulyozta:

- közéleti tevékenységében mindvégig a párt politikájának érvényesitését, népünk anyagi és kulturális felemelkedésének nagy ügyét szolgálta, ebben iróí hivatásának megvalósulását látta. az országgyülésnek a felszabadulástól kezdve tagja volt. képviselői megbizatásának végzésében, s az üléseken mindig nagy figyelmet keltett, felszólalásaiban is e törekvései jutottak kifejezésre. darvas józsef halálával közéletünk és a jelenkori magyar irodalom egyik kimagasló alakja távozott el sorainkból. életműve politikai és szellemi életünk maradandó értéke. emlékét hűen megőrizzük.

az országgyülés néma felállással adózott darvas József emlékének, s emlékét jegyzőkönyvben örökitette meg.

apró antal ezt követően bejelentette, hogy az országos választási elnökség benyujtotta az időközi választásokról szóló jelentését. a jelentést az országgyülés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága tudomásul vette, s a választási jegyzőkönyvek alapján megvizsgálta korpai jánosné, tóth józsef és pethő István országgyülési képviselők megbizólevelét. megállapitották, hogy az okmányok a törvényben előirt feltételeknek mindenben megfelelnek, ezért javasolták a képviselők igazolását. szavazás következett: az országgyülés az országos választási elnökség jelentését tudomásul vette, s a három uj képviselőt igazoltnak jelentette ki. apró antal az országgyülés uj tagjainak eredményes munkát kivánt.
/folyt.köv./

11.05 rj - 41 -

11[20]

bkk. 3. / megkezdte munkáját... 1. folyt./rj

az elnök ezután bejelentette, hogy az mszmp központi bizottságától és a hazafias népfront országos tanácsától együttes inditvány érkezett, az országgyüléshez a megüresedett alelnöki tiszt betöltésére. az átirat - amelyet dr. pesta László ismertetett - péter jánost javasolta alelnöknek. az országgyülés a javaslatot elfogadta, s péter János képvisbböt egyhangulag alelnökké választotta.

a hazafias népfront országos tanácsa javaslatot terjesztett elő egyes bizottsági tagok - időközben kapott uj beosztásuk miatti - felmentésére, valamint a bizottságokban felmentések és elhalálozás folytán megüresedett tagsági helyek betöltésére. az országgyülés a javaslatnak megfelelően karakas László képviselőt miniszterré választása miatt külügyi bizottsági tagságából, r. beckl sándor és gácsi miklós képviselőt pedig - államtitkári kinevezésük miatt - külügyi, illetőleg ipari bizottsági tagságukból egyhangulag felmentette. eredményes bizottsági tevékenységükért az országgyülés nevében apró antal mondott köszönetet. az országgyülés a benyujtott javaslat szerint az ipari bizottság tagjává falk miklós és gorjanc ignác képviselőt, a külügyi bizottság tagjává pedig bencsik István, ispánovits márton és dr. kálóy zoltán képviselőt választotta meg.

apró antal ezt követően bejelentette, hogy az elnöki tanács, az alkotmány rendelkezéseinek megfelelően, bemutatta az országgyülésnek a legutóbbi ülésszak óta alkotott törvényerejü rendeleteiről szóló jelentést, amelyet az országgyülés tudomásul vett. közölte apró antal azt is, hogy több képviselő interpellációt nyujtott be. az interpellációk tárgyát dr. pesta László ismertette.

az országgyülés ezután elfogadta az ülésszak tárgysorozatát:

1. a magyar népköztársaság 1974. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslat;

2. interpellációk.

ezután napirend szerint megkezdődött a jövő évi költségvetésről szóló törvényjavaslat tárgyalása. faluvégi lajos, pénzügyminiszter emelkedett szólásra.

/folyt.köv./

11.15 rj

bkk. 3. / megkezdte munkáját....2. folyt./rj

faluvégi lajos expozéját mai bkk. 1-es kiadásunkon közöltük. az embargót feloldjuk, és egyben a beszédre a következő javitásokat adjuk:

az 1. folytatás 8. sorában a szöveg helyesen: ... megfelelő, v a g y t a l á n a n n á l v a l a m i v e l gyorsabb gazdasági fejlődést jelez a z e g é s z t e r v i d ő s z a k r a v o n a t k o z t a t v a .

az 1. folytatás 1. bekezdésének első mondata /a nemzeti jövedelem..... termelés./ k i m a r a d !

az 1. folytatás 2. bekezdésének első sorában a szöveg helyesen: ..átlagos 6.5 százalékos...

a 2. folytatás 1. bekezdésének alulról számitott 5. sorában a szöveg helyesen: kivitelünk gyors ütemben növekedett e b b e n a z e s z t e n d ő b e n, mert vállalataink...

a 3. folytatás 2. bekezdésének ötödik sorában kezdődő mondattól /a bekezdés végéig/ a szöveg helyesen: a világpiaci infláció fennmarad, a n y e r s a n y a g á r a k r e n d k i v ü l i m ó d o n e m e l k e d n e k. ebből következően, a költségvetésben a szokásosnál több a bizonytalanság a z e l ő i r á n y z a t o k ö s s z e á l l i t á s á n á l é s a k ö l t s é g v e t é s e g y e n l e g e a nagyobb hitelfelvétel ellenére is alig lesz jobb az 1973. évinél.

a 4. folytatás 1. bekezdésének tizedik sorában a szöveg helyesen: ..hiszen t ö b b t e r ü l e t e n továbbra is.

a 4. folytatás 2. bekezdésének harmadik sorában a szöveg helyesen: ...gazdasági, s z o c i á l i s feladatok megvalósitásához...

/folyt.köv./

12.35 rj

a

bkk. 3. / megkezdte munkáját.... 3. folyt./rj

a 4. folytatás 2. bekezdésének alulról számított nyolcadik sorában kezdődő mondattól /a bekezdés végéig/ a szöveg helyesen; másrészt a termelés és az áruforgalom zökkenőmentességét biztosítják azok a pénzügyi műveletek, amelyek a támogatások 18 százalékos növekedését és 78.8 milliárd forintos nagyságrendjét magyarázzák. a harmadik folyamat a reáljövedelem gyorsulása, ami összefügg a közületi kiadások, a társadalmi közös fogyasztás 10 százalékos emelkedésével, s 1974-ben kereken 106 milliárd forintos összegével.

az 5. folytatás 2. bekezdésének hetedik sorában a szöveg helyesen: ...a forint mint nemzetközi fizetési eszköz, m é g nem tartozik a szabadon átváltható...

a 6. folytatás 2. bekezdésének 6.-7. sorában a szöveg helyesen: e t á m o g a t á s o k n a k a z o n b a n é s a ttada lompolitikai előnyei, s z ü k s é g s z e r ü s é - g e i mellett - vannak hátrányai is.

a 7. folytatás 1. bekezdésének harmadik sorában a szöveg helyesen: jó lenne, ha a vállalatok e z e k r e a k ö - r ü l m é n y e k r e a j ö v ő e s z t e n d ő b e n n a g y o n f i g y e l n é n e k, a jövedelmekkel óvatosan...

a 7. folytatás 1. bekezdésének hatodik sorában a szöveg helyesen: a z i l y e n konjunkturális...

a 7. folytatás 2. bekezdésének első mondata helyesen: a nem átmeneti, nem spekulációs okokra visszavezethető, hanem tartós világpiaci áremelkedésből azokat, amelyek a hazai termelői árak számára iránymutatóak, azokat, ha néha az állami szabályozás közbejöttével is, de nyomon kell követni.

/folyt.köv./

bkk. 3. / megkezdte munkáját... 4. folyt./rj

a 7. folytatás 3. bekezdésének harmadik sorában a szöveg helyesen: ... a rendkívüli körülményeket kihasználva...

a 8. folytatás 2. bekezdésének utolsó előtti sorában a szöveg helyesen: ..néhány vállalatnál, a h o l e z k ü l ö n ö - s e n i n d o k o l t , az export támogatását...

a 9. folytatás 1. bekezdése után /önálló bekezdésként / kérjük beírni a következőket:

... él a lehetőségekkel.

a külgazdasági kérdésekről szólva, szeretném kiemelni, hogy jövő évi egész munkánk szempontjából lényeges, sikeres árucsere-forgalmi megállapodás született tegnap legnagyobb partnerünkkel, a szovjetunióval. 1974-ben a két ország árucsere-forgalma 11 százalékkal növekszik, és értéke már jóval túlmémportja, a nyersanyagok növekvő behozatala, valamint a
gépek és berendezések kölcsönös szállításának bővítése, amely a gépgyártási kooperáció és szakosodás bővülését mutatja.

a 9. folytatás 2. bekezdése k i m a r a d !

a 9. folytatás 3. bekezdésének hatodik sorától a szöveg helyesen: ..az előző évekénél v a l a m i v e l kisebb mértékben növekednek. minden gazdálkodó szervnek tudnia kell, hogy az eddig megszokott vállalati jövedelmezőség-javulás ...

a 10. folytatás 1. bekezdésének tizenegyedik sorában kezdődő /nagyberuházásokról lévén szó.../ mondat k i m a r a d ; a szöveg tehát helyesen így folytatódik: már eredménnyel járnak koncentrálási törekvéseink: ...

/folyt.köv./

bkk. 3. / megkezdte munkáját... 5. folyt./rj

a 11. folytatás 1. bekezdése helyesen így hangzik:

Sok tehát a tennivaló beruházási tevékenységünk tervszerüségében, szervezettségében, gépesitettségében. erre figyelmeztet, hogy az egyedi nagyberuházások megvalósitási ideje sokszor egy évvel, másfél évvel is hosszabb a tervezettnél, ami jövedelemkiesést okoz és még a költségeket is növeli. siettetnünk kell tehát a népgazdasági hatékonyságot növelő korszerü eljárások elterjedését, beruházáspolitikánk azon törekvésének érvényesitésével együtt, hogy gyorsitsuk a kivitelezés ütemét. e változó követelményeket érzékelteti, hogy amig például a nemrég elkészült 24 ezer tonnás polietiléngyárat több mint nyolc évig épitettük, a 250 ezer tonnás etilénüzemet négy év alatt tervezzük megvalósitani.

a 11. folytatás 2. bekezdésének alulról számitott harmadik sorában a szöveg helyesen: ...beruházásai igen jövedelmezőek, k a p c s o l ó d n a k a f e j l e s z t é s i p r o g r a m o k h o z é s minden külkereskedelmi...

a 12. folytatás 1. bekezdése k i m a r a d!

a 13. folytatás 1. bekezdésének első sorában a szöveg helyesen: a vállalatoknál meglevő munkaerőtartalék...

a 13. folytatás 2. bekezdése k i m a r a d !

a 14. folytatás 1. bekezdése k i m a r a d !

a 14. folytatás 2. bekezdésének utolsó előtti sorától a szöveg helyesen: ..és kedvezményes béremelési l e h e t ő s é g e k k e l i s s e g i t j ü k.

/folyt.köv./

13.20 rj

13.45

5

bkk. 3. / megkezdte munkáját... 6. folyt./rj

a 14. folytatás 2. bekezdése után önálló bekezdésként kérjük a következő szöveget betoldani:

az ipar helyzetét, fejlődését és a tennivalókat jól összefoglalja az az elemzés, amelyet a kijelölt 50 ipari nagyvállalat 1968-1972 közötti gazdálkodásáról végeztünk. ebből kitünt például, hogy a derékhadba sorolt 21 gépipari vállalat közül 11-nél emelkedett a költségszint, vagyis gyorsabban nőtt a ráforditás, mint az árbevétel. ez még akkor is figyelemre méltó, ha nem az egész gépiparról van szó, hanem csak néhány vállalat sajátságait mutatja. biztató viszont, hogy az idén az 50 vállalat termelése egészében bővült, költséggazdálkodásuk javult, ami eredményeikben oly módon jut kifejezésre, hogy nyereségük növekedési üteme az ipari átlagnál és saját előző évi fejlődésüknél is gyorsabb.

a 15. folytatás második bekezdésének alulról számitott negyedik sorától a szöveg helyesen: ... takarmányszáritójára is 4.5 m i l l i o f o r i n t á l l a m i t á m o g a t á s t v e t t i g é n y b e , u g y , h o g y a pé nzügyi ellenőrzésnek kellett rendet teremteni. szerencsére....

a 16. folytatás második bekezdésének negyedik sorában a szöveg helyesen: ..termelésüket, b á r n e m a jókhoz közeli...

ugyanennek a bekezdésnek alulról számitott hatodik sorától a szöveg helyesen: a kedvezőtlen körülmények között gazdálkodó szövetkezeteknek a fejlesztési irányát másképpen kell megválasztaniuk, mint a természeti feltételekben jobb körülmények között dolgozóknak. egyszerüsiteniük... ----------

a 17. folytatás teljes második bekezdése helyesen:

az állami vállalatok és szövetkezetek 1974. évi kilátásai egészében véve jók, hiszen élénkül a hazai vásárlóerő, a már ismert szabályozó-rendszer alapján tervezhetnek. a mind többet akarás, a gyorsabb fejlődés igénye hozza magával, hogy a vállalati és szövetkezeti gazdálkodásba hibák is csusznak, és ezeket e helyütt is birálattal illetjük. azt is mindig el kell azonban ismerni, hogy a multban látott és a jövőben is várható eredmények elsősorban a gazdasági élet első vonalát jelentő termelési munka sikerei. ezért bizunk abban, hogy a pénzügyileg megerősödött gazdálkodó szervezetek szélesebb látókörü termeléspolitikával, üzletpolitikájukkal, a müszaki fejlődéssel, az ujitással kapcsolatos fokozott kockázatvállalással és ennek eredményeivel képesek lesznek még több, korszerü, jó minőségü árban is versenyképes terméket piacra vinni. ehhez természetesen az is hozzá tartozik, hogy az ésszerü kockázatvállalást, mint olyat, ami a fejlődésnek velejárója, a társadalmi megitélés és az ellenőrzés is elfogadja.

/folyt.köv./

13.30 rj

13.15

bkk. 3. / megkezdte munkáját... 7. folyt./rj

a 18. folytatás első bekezdésének alulról számitott negyedik sorától a szöveg helyesen: mégis lényeges rámutatni, hogy gyorsabb a növekedés, meghaladja a negyedik ötéves terv átlagát...

a 19. folytatás második bekezdésének tizenegyedik sorától a szöveg helyesen: ... megoldásával, a tanácsi dolgozók bérének 15 százalékos emelésével együtt. a béremelés mértéke 5-15 százalék a többi helyi állami igazgatási szerveknél: mind a népi ellenőrzési, a statisztikai apparátus szerveinél és az igazságügyi adminisztrativ dolgozóknál. a bérrendezés...

a 20. folytatás második bekezdésének negyedik sorától a szöveg helyesen: ..végre. egyes, a lakosság ellátásához szükséges téli termékekből hiány mutatkozott, néhány cikket, például tizezer vagon burgonyát importból szereztünk be.

ugyanennek a bekezdésnek kilencedik sorában a szöveg helyesen: a világpiacon éleződő infláció miatt...

ugyanennek a bekezdésnek alulról számitott ötödik sorától a szöveg helyesen: ..számolni kell egyes - nem alapvető - fogyasztási cikkeknél esetleg kisebb áremelkedéssel. a kormány...

a 21. folytatás első bekezdésének második sorától a szöveg helyesen: ... a társadalmi közös fogyasztás jelentősége . 12 százalékkal bővül a társadalombiztositási ellátás...
/a közbeeső 4 sor kimarad/

a 21. folytatás második bekezdésének alulról számitott 3. sorától a szöveg helyesen: ..a kevésbé jelentős feladatok esetleg csökkenő mértékü finanszirozásához, hogy a legfontosabb célok, az adott időszak döntő feladatainak megoldása a legnagyobb előnyben részesülhessen.

a 21. folytatás harmadik bekezdésének második sorától a szöveg helyesen: ..gondoskodás. ez utóbbiak tekintetében 1974-ben is növeljük a társadalombiztositási kiadásokat, támogatjuk a szociális otthonok, klubok müködését, a szociális segélyek kifizetését, de a régi nyugdijrendszerből...

/folyt.köv./

bkk. 3. / megkezdte munkáját... 8. folyt./rj

a 23. folytatás 16. sorában a mondat helyesen igy fejeződik be: ..tanfolyamoknak is, ami uj kiadási tétel a költségvetésben. a iv. ötéves....

a 23. folytatás alulról számitott 8. sorában a szöveg helyesen: ..kevesebb diákotthoni fejlesztésről döntöttek, a helyi igények változása miatt. kevesebb ujat tudnak...

a 25. folytatás 1. bek. 13. sorának ,,kisebb,, szava elé kérjük beirni: v a l a m i v e l

a 25. folytatás 14.-15. sorában a szöveg helyesen:

... lakásépitési programjára is hatással lehet. pedig...

a 25. folytatás utolsó két mondatát /a kormány intézkedett..-tól a .. összegen felül-ig/ kérjük k i h a g y n i !

a 27. folytatás első bekezdésének utolsó előtti sorában a szöveg helyesen: ..pedig szerényen gazdálkodjunk, a takarékos...

a 27. folyt. 3. bekezdésének 2. sorában a ,,termékszerkezet,, helyett termelési szerkezet szerepel helyesen.

a 27. folytatás 3. bek. utolsó sorában a viszonylatban,, helyett a szöveg helyesen: viszonylatokban.

a 27. folytatás 4. bekezdésének 3.-4. sorában a szöveg helyesen: ... a vállalatok szövetkezetek és költségvetési...

x x x

a mai bkk. 3. sz. hirünk cime helyesen:

megkezdte munkáját az országgyülés téli ü l é s s z a k a

x x x

/folyt.köv./

a pénzügyminiszter expozéja után kurucz márton

/csongrád megye 11.vk./ a terv-és költségvetési bizottság előadója szólalt fel. hangsulyozta: a költségvetési törvényjavaslat a források gondos számbavételével biztositja a népgazdasági tervek valóraváltását, a tervek megvalósulása pedig a költségvetési célok teljesithetőségét. ebben a kölcsönhatásban érhetők el azok a gazdaságpolitikai, társadalompolitikai célok, amelyeknek elvi alapjait a párt x.kongresszusa határozta meg.

- a terv- és költségvetési bizottságnak - figyelembe véve a többi bizottság véleményét is - az a következtetése,hogy a beterjesztett költségvetési törvényjavaslat előirányzatai összhangban vannak társadalmi, gazdasági céljainkkal, azok végrehajtását - költségvetési oldalról - megfelelően segitik elő. a bizottságok vitáiban nem hangzott el olyan javaslat, amely a költségvetés arányaiban változtatást, vagy az ágazatok között átcsoportositást igényelne. az ipari bizottság azonban javasolta,hogy a költségvetés központi tartalékkeretének terhére 20 millió forinttal emeljék a szakmunkásképző intézetek kulturális és sportfelszerelések beszerzésére fordithető kereteit. ezzel a módositással a költségvetés fő összege nem változik; a terv- és költségvetési bizottság a javaslattal egyetért, elfogadását az országgyülésnek is javasolja.

kurucz márton a továbbiakban arról beszélt,hogy a bizottságok több olyan javaslatot is tettek, amelyeknek megvalósitása gondos, elemző munkát igényel .igy például a külügyi, valamint a szociális és egészségügyi bizottság együttesen javasolta,hogy hozzanak létre trópusi betegségek kutatásával, megelőzésével foglalkozó intézetet. a terv-és költségvetési bizottság - a pénzügyminisztériummal egyetértésben - ugy foglalt állást,hogy az intézet felépitését előkészitő munka az egészségügyi tárca pénzügyi fedezetével is megkezdhető, a később szükséges pénz pedig majd a következő időszakban is biztositható.

/folyt.köv./

13.50/um

14 10

- a bizottsági vitákban számos olyan inditvány is elhangzott, amelyet az illetékes kormányzati szerveknek érdemes figyelembe venniük. hangsulyozták például a szocialista gépimport növelésének fontosságát, szóltak a hazai szénbányászat differenciált fejlesztésének szükségességéről, s felvetették,hogy a gazdasági szabályző rendszer nem ösztönöz megfelelően a mezőgazdasági üzemek vertikális fejlődésére, az üzemek közötti együttmüködésre. nagyobb gondot kell forditani a nagyüzemi termelés mellett a kisegitő gazdaságok, házi kertek korszerübb eszközökkel való ellátására, termékeik rugalmasabb felvásárlására, a termékforgalmazás jobb feltételeinek megteremtésére. néhány javaslat azt szorgalmazta,hogy a következő ötéves tervben nagyobb gondot kell forditani a lakótelepek - s a környezetvédelmi feladatokkal összhangban - a szakositott állattartó telepek szennyvizelvezetésének megoldására .szóvátették a városi közlekedés gondjait, felvetettéknhogy szükség volna a helyi igényekhez jobban igazodó, szerényebb kivitelü, a mainál olcsóbb autóbuszokra. több bizottságban javasolták,hogy az illetékesek dolgozzanak ki olyan, érdekeltségen alapuló ösztönzőrendszert, amely az importanyagok hazai helyettesitésével valuta megtakaritást jelenthet a népgazdaság számára. /például a fehérjetakarmányok, növényvédőszerek hazai előállitásának növelése az import csökkentése érdekében./ a szociális és egészségügyi bizottság ülésén hangzott el, hogy az orvosi gép- és müszergyártásban kezdeményezni kellene a kgst országok szorosabb együttmüködését.

- az 1974. évi költségvetés előirányzatai arra utalnak -, huzta alá kurucz márton -, hogy költségvetésünket a dinamikus fejlődés jellemzi, mind bevételi, mind kiadási oldalról. a fejlődés alapja, hogy 1973-ban a tervezettnél kedvezőbb eredményt értünk el az iparban, a mezőgazdaságban, a külkereskedelemben, a népgazdaság más ágazataiban, s igy javult a népgazdaság egyensulyi helyzete is. a tervezett fejlődés azonban csak akkor valósulhat meg, ha annak feltételeit biztositjuk a termelési szerkezet korszerüsitésével, a termelőkapacitások jobb kihasználásával, a beruházások tervszerübb előkészitésével, az élő és holtmunka ésszerü felhasználásával, korszerü termékek előállitásával, a hatékonyság növelésével. folytatni és gyorsitani kell a termelési szerkezet átalakitását, mindenekelőtt a feldolgozó iparágakban.

/folyt.köv./

13.55/um

14 10

bkk 3./ megkezdte munkáját ...11.folyt./um

a terv- és költségvetési bizottság előadója kitért arra is,hogy nem hagyhatók figyelmen kívül a külső tényezők, a világgazdaságban végbemenő folyamatok sem. hangsulyozta, hogy egyetlen ország sem tudja hosszu távon függetleniteni magát a világpiaci árak ugrásszerüen emelkedő tendenciájától. a kapitalista országokban a terheket átháritják a fogyasztóra, nálunk a nemzetközi piaci áremelkedések következményeit döntő részben az állam vállalja magára. erről tanuskodik a költségvetési törvényjavaslatnak az a része, amely az import árkiegészitési támogatásokat tartalmazza.

- a jövő esztendőben folytatódik az iv. ötéves tervben meghatározott társadalompolitikai feladatok végrehajtása. hadd szóljak e helyről is közvéleményünk szinte osztatlan egyetértéséről, amelyet a gyermekgondozási juttatások, a sorkatonák ellátmányának és családi segélyének növelése kiváltott. a jövő évre tervezett központi bérintézkedések költségvetési kihatása sem kisebb, mint az idén volt. a lakosság életkörülményeit javitják azok a tervezett intézkedések, amelyek a pénzbevételek növekedését,a fogyasztói árszinvonalnak az ideinél kisebb emelkedését, a szolgáltatási igények jobb kielégitését, a lakásépitési tervek megvalósitását teszik lehetővé.

- mindannyian tudjuk,hogy a jogos igények ma még lehetőségeink előtt járnak. vannak azonban olyan területek is, ahol többet tehetünk az igények kielégitéséért, s vannak olyan társadalmi igények, amelyeknek kielégitését a közösség igazságérzetének figyelembe vételével is biztositani lehet. a közvélemény igazságérzetét bántja, amikor a közügyei iránti felelőtlenségről, a bizalommal való visszaélésről szerez tudomást - hangsulyozta a képviselő, majd arról beszélt, hogy találkozni a közös tulajdon kárára elkövetett visszaéléssel, ; s más ilyen jellegü negativ jelenséggel. ebben a vonatkozásban a leginkább érintett terület a termelőszövetkezet. mint mondta, a bajok gyökere a gondolkodási módban, a csoporttulajdon-viszonyok helytelen megitélésében van. ezek társadalmunkban nem kivánatos jelenségek, amelyek ellen nem elegendő csupán rendeleti uton fellépni. a megoldást csak olyan légkör kialakitása hozhatja meg, amelyben nincs talaja e negativ jelenségeknek. ehhez pedig a társadalom összefogására, segitségére van szükség.
/folyt.köv./

14.00/um

15[05]

bkk. 3. / megkezdte munkáját... 12. folyt./um

- az 1974.évi terv- és költségvetési célok valóra váltását - meggyőződésünk szerint - kedvezően fogja segiteni az az egyre növekvő társadalmi aktivitás, amely a munkahelyi kollektivák tevékenységében, a mind szélesebb területen kibontakozó, szocialista módon végzett munkában öltt testet. a terv- és költségvetési bizottság nevében a magyar népköztársaság 1974. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslatot - a beterjesztett módositással együtt - elfogadásra javaslom.

ezután megkezdődött a költségvetési törvényjavaslat vitája.

dr. havasi béla
---------- /borsod megye, 4.vk./ , a miskolci városi pártbizottság első titkára részletesen beszélt szükebb hazájának terület- és településhálózat-fejlesztési feladatairól, gondjairól. mint elmondta, ezen a területen rendkivül körültekintő munkára van szükség. a tapasztalatok szerint a sajómenti ipari agglomerációban végbemenő nagyarányu termelőerő-fejlesztés, s az ott biztositott munkalehetőségek ellenére ma is gond a női munkaerő foglalkoztatása. ugyanakkor a nehéz fizikai munkát igénylő szakmákban munkaerőhiány van, ami hozzájárul ahhoz, hogy az egy lakosra jutó jövedelem megyei átlaga alacsony. mindez közrejátszik abban a kedvezőtlen tendenciában,hogy a ,,kivándorlók,, a megyéből eltávozók száma rendkivül nagy: évente csaknem kétezerrel többen hagyják el szükebb hazájukat, s keresnek más vidékeken munkalehetőséget, mint amennyien érkeznek.

ezen a helyzeten sürgősen változtatni kell. a megyében ugyanis a termelőerők 1985-ig tervezett fejlesztése - a helyi népesség gyarapodásán tul - mintegy 20 ezer munkáskezet igényel.elsőrendü feladat tehát az elvándorlás megállitása , s a jelenlegi aránytalanságok folyamatos kiegyenlitéséhez szükséges intézkedések megtétele. az ipar ágazati és területi strukturáját például ugy kell alakitani,hogy a foglalkoztatási lehetőségek bővüljenek; ennek nyomán is emelkedjék s korszerüsödjék a településhálózat. indokolt lenne a megye egyoldaluan nehézipari szerkezetének feloldása is. az iparilag elmaradott körzetekben a már megkezdett s jó eredményeket hozó iparositás meggyorsitása látszik célszerünek. ebben a helyi szerveknek az eddiginél sokkal megalapozottabb, körültekintőbb tervezéssel kell részt venniük.

14.10 um

15[05]

p a r l a m e n t

bkk. 3. / megkezdte munkáját... 13. folyt./um

dr. kaposvári julia
---------- /budapest, 23.vk./, a semmelweis orvostudományi egyetem tanársegédje kiemelte, hogy az egészségügyben igen nagy mennyiségi és minőségi változás következett be, de sok a megoldásra váró gond is - elsősorban a felujitások, a karbantartás, illetve a müszerellátottság terén.

a személyi ellátottság tekintetében világviszonylatban is jól állunk, a kórházi ágyak számát illetően viszont lényegesen rosszabb a helyzet. sajátosan ellentmondásos helyzet, hogy bár az orvosok száma magas, még sincs elég szakorvos. képzésükhöz ugyanis nélkülözhetetlen az ugynevezett kórházi háttér. különösen nehéz helyzetben van a főváros és néhány megye. a budapesti kórházak és klinikák állapota például az elmult években romlott, és jelenleg lényegesen rosszabb az országos átlagnál.

a képviselő kitért arra,hogy az egészségügy valósággal ,,müszeréhségben,, szenved. tavalyi adatok szerint a fővárosi vezető kórházak 37 százalékos, a kerületi kórházak 22 százalékos, a szakorvosi rendelőintézetek 43 százalékos müszerezettségi szinten állnak.

az egészségügy továbbfejlődéséhez a gazdasági, épitőipari, müszeripari és egyéb külső szakemberek együttes segitsége is kell - mutatott rá, majd kérte az illetékeseket: mielőbb biztositsák az anyagi eszközöket a budapesti intézmények müszerproblémáinak megoldásához. hozzáfüzte,hogy az ötéves terv előkészitése során a főváros egészségügyi intézményeinek sorsát - tekintettel sokirányu ellátási feladataikra - kiemelten kellene kezelni.

/folyt.köv./

14.15 um

15 ok

bb 22. budapesti közlekedési balesetek

i ol/pf-ju -cz 1973. december 19.

a xiv. kerületben az álló jármü elől lépett az uttestre vargyas istván 28 éves budapesti öntő, és egy személygépkocsi elütötte. a mentők sulyos, nem életveszélyes sérüléssel kórházba szállitották.

szabálytalanul haladt át az uttesten a viii. népszinház utca és nagyfuvaros u. kereszteződésében gyulai László 44 éves budapesti nyugdijas, és egy 99-es jelzésü autóbusz elütötte. a mentők sulyos, nem életveszélyes sérüléssel szállitották kórházba.

marczi lajos 53 éves budapesti nyugdijas, a kötelező megállást elmulasztva, a x. kőbányai ut és mázsa u. kereszteződésében személygépkocsijával elütötte fodor józsef 49 éves budapesti rokkantnyugdijast, aki sulyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a mentők kórházba szállitották.

a kötelező megállást elmulasztotta a xix. vöröshadsereg utja és gábor áron ut kereszteződésében kovács géza 26 éves budapesti gépkocsivezető, és az általa vezetett taxi személygépkocsival elütötte polgár elekné 78 éves budapesti nyugdijast, az idős aszony sulyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a mentők kórházba szállitották. /mti/

-.-

bb 23. füsthalál

i ol/pf-ju -cz 1973. december 19.

a xviii. bártfa u. 33. szám alatt - testvére lakásában - holtan találták böszörményi lajos 32 éves segédmunkást, xviii. tiszavirág u. 27. sz. alatti lakost. a vizsgálat megállapitása szerint a helyiséget fütő olajkályha csöve kiesett, és a füstben az alvó böszörményi lajos megfulladt. /mti/

-.-

10.55/ju

11 10 g

bb 24. segély a vietnami demokratikus köztársaság vöröskeresztjének

pf-ju -cz 1973. december 19.

szerdán délelőtt, a vöröskereszt székházában hantos János, a magyar vöröskereszt főtitkára, az országos békejtanács elnökségének tagja, jelképesen átadta nguyen manh cam-nak, a vdk nagykövetének a magyar vöröskereszt és az országos béketanács 1,5 millió forint értéket képviselő segélyküldeményét, melyet a vdk közelmultban hazánkban járt vöröskeresztes küldöttségének a két szervezet felajánlott. a segélyküldemény iskolai szemléltető eszközökből, kísérleti felszerelésekből, továbbá sebészeti műtőkészletekből, diagnosztikai felszerelésekből és különböző nagyhatású gyógyszerekből áll. a nagykövet meghatott szavakkal mondott köszönetet a hazájának nyújtott sokoldalu segítségért, közöttük a vietnam javára szervezett véradásért is, amely számos emberélet megmentését tette lehetővé. /mti/

-.-

bb 25. közlekedési balesetek

-ju -cz 1973. december 19.

heves megyében mezőkövesd és szihalom között szalontai vilmosné 41 éves főmérnökhelyettes, budapesti lakos, személygépkocsijával nem tartotta be a követési távolságot és nekiütközött az előtte haladó tehergépkocsinak. az ütközés következtében a személygépkocsi a jeges uton áttért az uttest baloldalára, és összeütközött a vele szemben szabályosan közlekedő személygépkocsival. a baleset következtében szalontai vilmosné a helyszinen meghalt, utasát sulyos állapotban szállitották kórházba.

nógrád megyében dejtár és patak között komesz mátyás 35 éves tanár budapesti lakos, személygépkocsiját nem a látási és az utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette, a jeges uton megcsuszva áttért a baloldalra, és összeütközött a vele szemben szabályosan közlekedő volán autóbusszal. a baleset következtében a személygépkocsi utasai közül béres ilona 55 éves tanárnő és kovács jánosné 62 éves segédmunkás, nagyoroszi lakosok a helyszinen meghaltak. a személygépkocsi vezetőjét és a harmadik utasát, zsákovics zoltán 17 éves tanuló, esztergomi lakost életveszélyes állapotban szállitották kórházba. az autóbusz utasai közül senki sem sérült meg.

/ folyt. köv./

13^00 óra

bb 25. / közlekedési balesetek ... 1. folyt./-ju

pest megyében cegléd határában bene géza 41 éves gépkocsivezető visontai lakos, tehergépkocsival gyorshajtás közben egy álló autóbuszt szabálytalanul került, áttért a baloldalra, s elütötte az autóbusz-megállóban várakozó kökény László 14 éves ipari tanuló, nyársapáti lakost, majd segitségnyujtás nélkül, lámpáit leoltva, tovább hajtott. kökény László a helyszinen meghalt. a pestmegyei rendőrfőkapitányság bene gézát elfogta, és őrizetbevétel mellett indult ellene büntető eljárás.

zala megyében , pókaszepetk és kemendollár vasutállomások között, a személyvonat halálra gázolta a sineken szabálytalanul közlekedő senkó ernő 66 éves nyugdijas, pókaszepetki lakost. /mti/

-.-

f e l h a s z n á l h a t ó: 15 óra után!

bb 26. német nemzetiségi gyülés császártöltésen

vid/ká-ju -cz 1973. december 19.

császártöltésen szerdán német nemzetiségi gyülést rendeztek. ezzel befejeződött a magyarországi németek demokratikus szövetségének kulturális rendezvénysorozata bács-kiskun megyében. december 16-19. között négy helyen került sor müsoros politikai estre. a császártöltési összejöveteleen - amelyen részt vett réger antal, a szövetség főtitkára is - polgár István, a megyei népfrontbizottság politikai munkatársa ismertette a 4. német nemzetiségi kongresszus munkáját.

a gyüléseken szigetujfalu német nemzetiségi néptánc együttese, a bajai német nyelvü gimnázium diákjai és a helyi müvészegyüttesek adtak müsort. /mti/

-.-

13^10 óra

bb 27. magyarországon is megjelent kallós zoltán erdélyi balladás kötete

t mir/pf-ju -cz 1973. december 19.

szerdán, a hazánkban is jólismert romániai magyar népdalgyüjtő, kallós zoltán, balladák könyve c. gyüjteményes kötetének megjelenése alkalmából, sajtótájékoztatót tartottak az európa könyvkiadónál.

a most 23.000 példányban boltokba kerülő, páratlan értékü ballada-gyüjtemény először egy évvel ezelőtt, a romániai kriterion kiadó gondozásában látott napvilágot. a könyv kallós zoltán 25 évi munkásságának terméke. anyagát a szerző személyesen gyüjtötte a székelyföld déli részén, kalotaszeg környékén, a mezőségben és a moldovai csángó falvakban. a kötet 259, olyan nagyrészt ma is élő balladást tartalmaz, amelyek többnyire elkerülték a kutatók figyelmét. külön értéke, hogy a csokorba gyüjtött népballadák között régi és sokszor publikált dalok eddig ismeretlen változatait is megtalálják a népzene és népköltészet rajongói.

a könyv - amelyet a népmüvészeti muzeum anyagából válogatott, szines, népi motivumokból álló reprodukciók diszitenek, - 162 ballada kottáját is tartalmazza. a kiadvány három változata közül kettőhöz, a szerző eredeti magnófelvételeiből készült, hanglemezeket is mellékeltek. /mti/

-.-

bb 28. nagyteljesitményü transzformátorállomás épült szolnokon

vid/ká-ju -cz 1973. december 19.

javul szolnok és környéke villamosenergia ellátása: elkészült a megyeszékhely uj, nagyteljesitményü transzformátorállomása, amely a jelenlegi ipari és kommunális fogyasztás kétszeresét fedezheti. hét vállalat közremüködésével két év alatt épült fel a 45 millió forint értékü állomás, amely teljesen automatikusan, kezelőszemélyzet nélkül müködik. szolnok további gyors fejlődésére számitanak a szakemberek , ezért megkezdődött egy másik, a mostanihoz hasonló méretü transzformátorállomás tervezése. /mti/

-.-

13[15]g

bb 29. öregek napja szombathelyen

vid/ká-ju -cz 1973. december 19.

öregek napját rendezett szerdán szombathelyen a vöröskereszt és a városi tanács. a hagyományos találkozón ezuttal kétszáz idős embert ajándékoztak meg a savaria szálló télikertjében, ahol tóth józsef, a vöröskereszt városi titkára köszöntötte a meghivottakat. uttörők müsorral kedveskedtek az idős szombathelyieknek. azoknak, akik egészségi , vagy egyéb okból nem tudtak elmenni, a lakásukra vitték az ajándékcsomagot. /mti/

-.-

bb 30. ujjáépült a medvei duna-híd

-ju -cz 1973. december 19.

szerdán megtörténtek a százmillió forintos költséggel ujjáépitett medvei duna-híd terhelési próbái. átadásra kész a pozsony és komárom közötti 120 kilométeres szakasz egyetlen dunai átkelőhelyre, amely szigetköz és csallóköz sürün lakott területeit köti össze. a hidat a második világháboru végén a visszavonuló német csapatok robbantották fel, és 1946-ban a szovjet katonák állitották ideiglenesen helyre. az ideiglenes híd több mint husz évig jól birta az egyre növekvő forgalmat. az ujjáépitett hidat karácsony és ujév között, a szlovák és a magyar közlekedésügyi tárca vezetőinek jelenlétében adják át a forgalomnak. /mti/

-.-

bb 31. magyar-indiai vegyesbizottság

pf-ju -cz 1973. december 19.

a külügyminisztériumban szerdán puja frigyes külügyminiszter és c.b. muthamma, az indiai köztársaság budapesti nagykövete aláirta a magyar-indiai gazdasági,- tudományos- és müszaki együttmüködési vegyesbizottság létrehozásáról szóló okiratokat. az aláirásnál jelen volt kiss ernő kohó- és gépipari miniszterhelyettes, dr. szalai béla külkereskedelmi miniszterhelyettes és garai róbert külügyminiszterhelyettes, valamint a külügyminisztérium vezető munkatársai és az indiai nagykövetség képviselői. /mti/

-.-

13[20]g

bb 32. uj bölcsödék miskolcon

vid/ká-ju hgy 1973. december 19.

elkészült és szerdán megkezdte működését miskolc diósgyőri városközpontjában épitett uj bölcsöde. a százhusz gyermek elhelyezésére alkalmas uj intézményben az életkori sajátosságoknak megfelelően alakitották ki helyiségeket. a bölcsődéhez konyha és több szociális létesitmény tartozik.

ugyancsak szerdára készült el az ugynevezett összekötővárosrészben az uj, hatvan személyes bölcsöde.

jövőre három bölcsöde épül miskolcon, összesen kétszáz gyermek elhelyezésére. /mti/

-.-

f e l h a s z n á l h a t ó: 15 óra után!

bb 33. ifjusági nyári egyetem salgótarjánban

vid/ká-ju hgy 1973. december 19.

ifjusági nyári egyetemet alapitottak salgótarjánban, a tit nógrád megyei szervezetének kezdeményezésére. a megrendezésért, lebonyolitásért felelős intéző bizottság alakuló ülését szerdán tartották a tit salgótarjáni székházában, s azon jóváhagyták a salgótarjáni nyári egyetem alapszabályát.

az uj intézmény ifjuságkutatással, annak elvi, gyakorlati és módszertani kérdéseivel foglalkozik majd. áttekintést kiván nyujtani az ifjuság nevelésének hazai és nemzetközi helyzetéről, tapasztalatairól, problémáiról.

a salgótarjáni ifjusági nyári egyetemre minden ifjuságkutatással, ifjuságneveléssel foglalkozó hazai és külföldi szakember jelentkezhet 1974. április 1-ig. a nógrád megyei tanács négy, a salgótarjáni városi tanács - az ifjusági nyári egyetem házigazdája - az egyéb anyagi támogatáson felül szintén négy résztvevő számára létesit alapitványt.

/ folyt. köv./

13.00/ju
1330g

bb 33. / ifjusági nyári ... 1. folyt./-ju

a salgótarjáni ifjusági nyári egyetem első tiznapos szemesztere 1974. julius 15-én kezdődik. lebonyolitására előreláthatólag a kisz nógrád megyei bizottságának salgóbányai vezetőképző táborában kerül sor. az előadásokra többek között az mszmp kb társadalomtudományi intézetének, a tudományos akadémia szociológiai intézetének neves szakembereit kérték fel. előadókat várnak a szovjetunióból és a német demokratikus köztársaságból is. /mti/

-.-

f e l h a s z n á l h a t ó: 15 óra után!

bb 34. kisdobos fenyőkarnevál salgótarjánban

vid/ká-ju hgy 1973. december 19.

kisdobos fenyőkarnevált rendezett szerdán a salgótarjáni józsef attila művelődési központ, amelyen a város általános iskoláiból mintegy ötszáz kisfiu és kislány vett részt. a gyerekek közösen feldiszitették az intézmény üvegcsarnokában felállitott hatméteres fenyőfát, majd az uttörő elnökség megajándékozta az egész évben jól dolgozó kisdobos rajokat. a szórakoztató műsort a salgótarjáni nógrádi sándor uttörőház kórusa, zenekara és bábszinház együttese szolgáltatta.

a józsef attila művelődési ház december 21-én az uttörőknek is megrendezi a fenyőkarnevált. /mti/

-.-

13.05/ju
1340g

bb. 36. időjárásjelentés

il cz 1973. december 19.

a meteorológiai intézet jelenti dec. 19.-én 12 órakor:

párás/ködös idő.

az északi sarkvidék irányából több hullámban igen hideg levegő áramlik nagy sebességgel az atlanti óceán felett dél felé. ennek az áramlásnak ellenágaként az ibériai félszigeten át nyugat- és közép-európa fölé enyhe, nedves levegő érkezik. a két fajta levegő között igen nagy, 15-20 fok a hőmérséklet különbség, s ez egy rendkívül mély, mérsékeltövi ciklon kialakulásához vezetett. a következő 36 óra folyamán az említett ciklon középpontja az atlanti-óceánról áthelyeződik a szárazföld közelébe. emiatt kontinensünk középső része fölé egyre enyhébb levegő érkezik. hatására megélénkül a szél, a köd fokozatosan feloszlik.

hazánkban kedden északkeleten kissé, máshol erősen felhős volt az ég. a szentgotthárd, siófok, kecskemét vonal mentén, kb 40-50 km. széles sávban szállingózott a hó, ónos szitálás volt. a lehullott csapadék mennyisége a 14 mm-t sehol sem haladta meg. futó havazást, hózáport a mátra és bükk vidékéről is jelentettek. a legmagasabb nappali hőmérséklet 0, plusz 5 fok között volt, szerda hajnalra délnyugaton csak minusz 1-6 , máshol minusz 6-13 fokig hűlt le a levegő. az éjféli óráktól kezdve először csak a dunántúlon, később az északkeleti országrészt kivéve országszerte sűrű köd képződött. a ködképződést többfelé zuzmaralerakódás, néhány helyen ónos szitálás kísérte. szerda délelőtt a nyugati megyékben néhány helyen már kissé megélénkült a déli szél, ezeken a vidékeken a köd felszállt. a hőmérséklet 11 órakor a ködös helyeken csak mínusz 6, minusz 1, máshol plusz 1-3 fok között volt.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke plusz 2-7 fok volt, a százéves átlagnál 2,3 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet -minusz 1 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 766 mm, alig változik.

várható időjárás csütörtök estig: változóan felhős, párás/ködös idő, legfeljebb néhány helyen havaseső, ónoseső, ónos szitálás. az időszak végére a ködök legnagyobb részt feloszlanak . gyenge, majd lassan megélénkülő délkeleti , déli szél.

/folyt.köv./

1345g

bb. 36./ idő .... folyt./ il

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet : általában 0, minusz 5, északkeleten minusz 5-10, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 0, plusz 5, a tartósan ködös helyeken kevéssel 0 fok alatt.

a duna vízállása budapestnél 246 cm, vízhőmérséklet 0,2 celsius fok./mti/

-.-

bb 35. a kgst kőolaj- és gázipari állandó bizottságának ülése

i sb/pf-ju ie hgy 1973. december 19.

a kgst kőolaj- és gázipari állandó bizottsága december 10-től 14-ig bukarestben tartotta 39. ülését. a kgst komplex programjával összefüggésben számos fontos témát vitattak meg. többek között megtárgyalták a tagországok közép- és hosszutávu terveinek koordinálásával kapcsolatos tennivalókat, s különösen nagy figyelmet fordítottak a kgst országok szénhidrogén igényeinek kielégítésére. hangsúlyozták, hogy valamennyi kgst országban fontos feladat a hazai szénhidrogén-termelés növelése, s hasonlóképpen jelentős tennivaló a termelési együttműködés fejlesztése. ebben a tekintetben számításba vettek esetleges közös beruházásokat is. az ülésszak alapján előkészítő tárgyalásokat folytattak a sokoldalu együttműködés kialakítására. fontos témája volt az ülésszaknak a környezetvédelem. elsősorban azoknak a szennyeződéseknek a csökkentésével foglalkoztak, amelyek a levegő és a víz tisztaságát veszélyeztetik. egyebek között nagy teret szenteltek a benzin ólomtartalmának csökkentését célzó eljárások kidolgozásának is. az állandó bizottság több fontos határozatot hozott és elfogadta az 1974. évi munkatervét. /mti/

-.-

13.10/ju

NA.14.

bb 37. a belföldi szerkesztőség anyagainak jegyzéke december 19-én 13 óráig:

/se-ju - hgy 1973. december 19.

1. fenyőfa-ünnepség
2. a minszki balett szegeden
3. novella-katalogus
4. uj bélyegsorok
5. a pécsi levéltár
6. a xi. kerületi munkásszállások
7. a szegedi pu. forgalma
8. a lengyel kultura tervei
9. gyermekcipők
10. környeztvédelmi szakmérnök képzés
11. a móra kiadó könyvei
12. mg. termelési rendszerek
13. bányászótömlők
14. jobb munkaszervezés
15. tiszakürti arborétum
16. csorréti völgyzárógát
17. mesterséges anyatej
18. ködös hajnal
19. szegedi vasutasok rekordje
20. magyar-jugoszláv vizügyi együttmüködés
21. bkv közleménye
22. közlekedési balesetek
23. füsthalál
24. vöröskeresztes segély
25. balesetek
26. német nemzetiségi gyülés
27. megjelent a balladák könyve
28. transzformátorállomás szolnokon
29. öregek napja
30. ujjáépült duna hid
31. magyar-indiai vegyesbizottság
32. uj bölcsödék
33. nyári egyetem
34. fenyőkarnevál
35. kgst állandó bizottság
36. . időjárás
37. hirjegyzék

/mti/

- -.-

13.15/ju

Ná 15⁰⁰

bb 38. ankét tiszalökön a társadalmi és gazdasági szervezetek együttmüködéséről

vid/ká-ju hgy 1973. december 19.

a társadalmi és gazdasági szervezetek együttmüködése a nagyközségekben cimmel rendezett tapasztalatcserével egybekötött kétnapos országos ankétot kedden és szerdán a hazafias népfront országos tanácsának várospolitikai munkaközössége tiszalökön. az ankéton az ország valamennyi megyéjéből érkeztek nagyközségi vezetők. megismerhették azokat az eredményeket, amelyeket a tanács alá nem rendelt szervek vezetőivett-müködési megállapodás végrehajtása során születtek. ezek a megállapodások előre viszik egy-egy nagyközség kommunális, gazdasági és kulturális fejlődését. a megbeszélés szervezői azért választották a tanácskozás szinhelyéül tiszalököt, mivel ez a nagyközség országosan is kiemelkedő eredményeket ért el: a 28 együttmüködési megállapodás összesen több mint 5 millió forinttal járult hozzá a község fejlődéséhez. /mti/

-.-

bb 39. 900 éves jubileumára készül szolnok - emlékmü, óvoda, autóbuszpályaudvar épül társadalmi összefogással

vid/ká-ju hgy 1973. december 19.

több mint hétmillió forontot ajánlottak fel szolnok megye üzemei, vállalatai a megyeszékhely közelgő 900 éves jubileuma alkalmából - jelentették be szerdán a jubileumi intéző bizottság ülésén. nemcsak pénzzel, de sok társadalmi munkával is segitik a megye lakói az évfordulóra tervezett beruházások elkészültét. ilyen összefogással épitenek távolsági autóbuszpályaudvart, két óvodát, egy bölcsödét, 1975. augusztus 20-án az uj szolnoki pályaudvarral együtt avatják fel a megyeszékhelyen felépülő jubileumi emlékmüvet, amelynek költségeit teljes egészsében a lakosság több mint egymillió hétszázezer forintos befizéséből fedezik. a belvárosban elkészül a pelikán szálló, a szolnoki tiszaligeten pedig touring hotelt avatnak. a 4-es főut szolnoki átkelő szakaszával együtt gyalogos aluljáró épül, a város uj, zagyvaparti lakótelepén jubileumi parkot alakitanak ki.

/ folyt. köv./

13.30/ju

Ná 15⁰⁰

bb 39. / 900 éves jubileumára ... 1. folyt./-ju

az évforduló tiszteletére nyilvános pályazatot hirdettek, amelyre tizenöt tanulmányt küldtek be szolnok történelméről, a híres művésztelep multjáról, a mai megyeszékhely társadalmi, gazdasági viszonyairól. a legszínvonalasabb munkákat várostörténeti tanulmánykötetben jelentetik meg. ugyancsak a jubileum éveben mutatják be a város 900 éves történetét és jelenét reprezentáló hatvan perces filmet. /mti/

-.-

bb 40. dr. ivan rohal-ilkiv

pf-ju hgy 1973. december 19.

csehszlovák külügyminiszterhelyettes vezetésével delegáció érkezett budapestre a magyar-csehszlovák államközi kulturális munkaterv megtárgyalására és aláírására, valamint a magyar-csehszlovák kulturális és oktatásügyi munka-bizottság xiii. ülésére. /mti/

-.-

bb 41. a békés megyei uttörők parlamentje

vid/kz-ju hgy 1973. december 19.

szerdán békéscsabán, a kulich gyula ifjusági és uttörőházban ülésezett a békés megyei uttörő parlament. a megye kispajtásait száznál több küldött képviselte. értékelték az elmult év munkáját, s ennek során külön elismeréssel szóltak a ,, nem térkép e táj,, akcióról, az uttörő-veterán találkozókról, s arról a lelkes munkáról, amellyel a pajtások a helytörténetkutatásban segítettek. e hónapok legnagyobb feladata a méltó felkészülés hazánk felszabadulásának 30. évfordulójára. mivel az országban elsőnek békés megye szabadult fel, kezdeményezték: onnan induljon az országos harci tura. ezen kívül szellemi vetélkedőkkel, kiállításokkal, sport és kulturális rendezvényekkel, az országos nemzetiségi uttörőfesztivál megrendezésével készülnek a viharsarok kispajtásai április 4-re. /mti/

-.-

bb 42. a falu a szocializmus utján cimü vándorkiállitás borsodban

vid/ká-ju hgy 1973. december 19.

szerdán a borsod megyei kesznyéten község müvelődési házában megnyilt a falu a szocializmus utján cimü vándorkiállitás. a több mint negyven tablóból álló sorozat a magyar falu megváltozott életét, a termelőszövetkezeti mozgalom eredményeit, a községek müvelődési helyzetét, a falusi emberek életmódjában munkájában beállott változásokat szemlélteti. a kiállitást a következő év májusáig borsod megye több mint százötven nagyobb községében ezenkivül több ipari üzemben mutatják be. /mti/

-.-

bb 43. elutazott a román tanácsi küldöttség

pf-ju hgy 1973. december 19.

szerdán elutazott hazánkból a konstantin voinescu vezette román tanácsi küldöttség, amely a tanácsok müködését és szervezeti rendjét tanulmányozta. a delegációt elutazása előtt fogadta dr. papp lajos államtitkár, a minisztertanács tanácsi hivatalának elnöke. /mti/

-.-

bb 44. sikeres esztendőt zárt komárom megye élelmiszergazdasága - megyei tanácskozás tatabányán

vid/kz-ju hgy 1973. december 19.

komárom megye mezőgazdaságának bruttó termelése várhatóan 5 milliárd forint értékü lesz az idén. ez az 1975 évi előirányzatnak már a 92 százaléka, és azt jelenti, hogy a tervszakasz első három évében átlagosan évi 13 százalékos növekedést értek el. a hektáronkénti 35 mázsa feletti gabonatermés pedig már az 1975-re tervezett hozamokat is meghaladta. az élelmiszeripar fejlődése elmarad ugyan a mezőgazdaságétól, összességében mégis eredményes esztendőt zár a megye élelmiszergazdasága - állapitották meg a megye élelmiszergazdasági vezetőinek szerdán tatabányán megrendezett tanácskozásán.

/ folyt. köv./

bb 44. / sikeres esztendőt.... 1. folyt./-ju

a tanácskozáson az 1974-es esztendő egyik legfontosabb tennivalójaként - a népgazdasági és megyei igényeknek megfelelően - a burgonya, a zöldség és a napraforgó-termelés fokozását jelölték meg. /mti/

-.-

bb 45. kétmillió forint hitel a háztáji szarvasmarha tartás megsegitésére békés megyében

vid/kz/ny hgy 1973. december 19.

százezernél több általános fogyasztási takarékszövetkezeti és lakásszgvetkezeti tag képviseletében tanácskozott szerdán békéscsabán a meszöv békés megyei küldöttgyülése. mint bejelentették, a kormány szarvasmarha programjával összefüggésben háztáji istállók korszerüsitésére, gépesitésre és állatvásárlásra a megye takarékszövetkezetei több mint 2 millió forint hitelt folyósitottak ebben az évben. a pár éve létrehozott ,,szövker,, ugyanakkor feladatul kapta, hogy gondoskodjon a háztájiban termelt mindennemü termék értékesitéséről. e feladatát elismerést érdemlően látta el. /mti/

-.-

bb 46. értékelték az épitészeti tanulmány-pályázatot

k sb/ny ie hgy 1973. december 19.

a magyar épitőművészek szövetsége nemrégiben épitészeti tanulmány-pályázatot irt ki,amelyet most értékelt a biráló bizottság. a beérkezett 16 pályázatból 12 munkát dijazott. a 6.500 forintos első dijat kapta andorné tóbiás judit, koppány tibor és lévárdy ferenc, az 5.000 forintos második dijat horváth alice és détshy mihály, a 3.000 forintos harmadik dijat pedig kozák károly, bakonyi tibor, czagány István, dr. joó tibor, b. kaiser anna, kozák károly-kőhegyi mihály, tompos ernő./mti/

-.-

15.30/ny -30-

NÁ 1500

bb 47. kitüntetések

ny hgy 1973. december 19.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa ragó antal nyugdijasnak, a medosz központi vezetősége tagjának a párt-és szakszervezeti mozgalomban kifejtett több évtizedes tevékenysége elismeréséül, 75. születésnapja alkalmából a munka vörös zászló érdemrendje; szántó zoltán nyugdijasnak több évtizedes munkásmozgalmi tevékenysége elismeréséül, 80. születésnapja alkalmából a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta.

a kitüntetéseket losonczi pál, az elnöki tanács elnöke adta át. jelen volt a kitüntetések átadásánál cseterki lajos, az elnöki tanács titkára./mti/

-.-

bb 48. embargó 19 óráig!

magyar vezetők távirata a dnff évfordulója alkalmából

mmé/ny hgy 1973. december 19.

dr. nguyen huu tho urnak, a délvietnami nemzeti felszabaditási front központi bizottsága elnökének

a délvietnami nemzeti felszabaditási front megalakulásának 13. évfordulója alkalmából a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága, a magyar népköztársaság elnöki tanácsa, a hazafias népfront országos tanácsa és a dolgozó magyar nép nevében szivből jövő őszinte jókivánságainkat küldjük önöknek a délvietnami nemzeti felszabaditási front központi bizottságának és délvietnam hős népének.

a délvietnami nemzeti felszabaditási front a megalakulása óta eltelt időszakban meggyőzően bizonyitotta életerejét, tevékenyen szervezte és irányitotta délvietnam testvéri népének hősi harcát, nemzeti függetlenségéért, szabadságáért és társadalmi haladásáért. őszintén örülünk nagy sikereiknek, amelyek elősegitették, hogy létrejöjjenek a béke feltételei vietnam földjén.

/folyt köv/ -31-
15.45/ny

NÁ 1500

bb 48. / magyar vezetők....folyt/ny

a magyar nép továbbra is szolidáris a vietnami nép harcával és a jövőben is megadja a szükséges támogatást annak érdekében, hogy a párizsi megállapodások érvényesítésével elősegítse a békés független demokratikus dél-vietnamért a nemzeti egyetértésért folytatott küzdelmét. az évforduló alkalmából szívből kívánjuk a dél-vietnami nemzeti felszabadítási front központi bizottságának és a frontban tömörült hazafiaknak, hogy eredményes munkájukkal sikeresen valósítsák meg nemes célkitűzéseiket vietnam és indokína békéje, a vietnami nép társadalmi haladása javára.

budapest, 1973. december 20.

kádár János

a magyar szocialista munkáspárt
központi bizottságának első titkára

losonczi pál

a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke

kállai gyula

a hazafias népfront országos tanácsának elnöke

x x x

a szot elnöksége, a kisz központi bizottsága,az országos béketanács, a magyar szolidaritási bizottság, a magyar partizán szövetség és a magyar nők országos tanácsa szintén táviratban üdvözölte a dnff központi bizottságát./mti/

-.-

15.50/ny -32-

Mí 15[illegible]

bb.49. magyar-szovjet ürtávközlési egyezmény

sz/fné/ie/a/hgy 1973. december 19.

dr.csanádi György közlekedés-és postaügyi miniszter és v.v. arhipov, a szovjetunió állami gazdasági együttműködési bizottságának alelnöke a két ország kormányának megbizásából egyezményt irt alá, amely szerint hazánkban földi állomást létesitenek az interszputnyik ürtávközlési rendszer keretében. az aláirásnál jelen volt dr.jávor ervin, az országos tervhivatal elnökhelyettese, horn dezső közlekedés-és postaügyi miniszterhelyettes, udvardi sándor külkereskedelmi miniszterhelyettes, valamint b.d. sevikin, a szovjetunió magyarországi nagykövetségének ideiglenes ügyvivője is.

v.v. arhipov szerdán elutazott hazánkból. a repülőtéren horn dezső közlekedés-és postaügyi miniszterhelyettes bucsuztatta.

x x x

a magyarországon felépülő földi állomás lehetővé teszi majd a távbeszélő, távíró, rádió és televizió összekötettések kibővitését és fejlesztését, az információ cserét közvetlenné teszi az ürtávközlési rendszer tagországaival.

az interszputnyik megalakitásáról már 1971 novemberében megállapodást kötött kilenc szocialista ország. a szervezet nyilt, bármely állam tagja lehet és nem zárja ki az együttműködés megteremtését az intelsat nemzetközi műhold-rendszerrel sem, amelynek ma már mintegy hetven tagállama van. egyébként a moszkva és washington közötti ugynevezett forró drótot, amely lehetővé teszi a kreml és a fehér ház közötti közvetlen összeköttetést, a szovjet molnyija és az intelsat műholdak együttműködésével hozták létre.

az interszputnyik ürtávközlési rendszeren belül most még csak a szovjetunió lő fel mesterséges holdakat, de tervbe vették, hogy a szervezet néhány év mulva közösen is földkörüli pályára bocsát majd műholdakat. a többi tagország egyelőre fokozatosan kiépiti saját földi állomásait. a mongóliai ulan bator közelében már működik földi távközlési állomás, hasonló állomás felépitése kubában is befejezés előtt áll, s már megkezdték az ndk, a csehszlovák, és a lengyel földi állomások épitését is. hazánkban a tervek szerint 1977-ig kezdi meg munkáját az uj létesitmény. az előkészitő munkálatok már korábban megkezdődtek, az ürkutatási bizotttság és a kpm illetékes osztályainak közreműködésével./mti/

-.-

15.55/a - 33 -

Mí 16[illegible]

bb.50. kiosztották a magyar elektrotechnikai egyesület idei díjait

k/kg/pf/ie/a/la 1973. december 19.

a magyar elektrotechnikai egyesület szerdai választmányi ülésén az elnökség kiosztotta az 1973. évi egyesületi díjakat. kiemelkedő munkájának elismeréseként az elektrotechnikadíjat dr.szepesi endre, az energiagazdálkodási intézet főszakértője kapta. a zipernovszki-díjat dr.retter gyulának, a budapesti műszaki egyetem villamosgépek tanszéke vezetőjének nyújtották át, míg a bláthy-díjat géczi István, az építésügyi és városfejlesztési minisztérium főmérnöke, valamint román sándor, a nyíregyházi energia felügyelet vezetője kapta. a déry-díjat turán György nyugdíjas mérnöknek ítélték oda. ezeken kívül öt nívó-díjat és hat diplomaterv-díjat is kiosztottak az ülésen./mti/

-.-

bb 51. nevelési programot fogadott el, emlékérmet alapított a veszprémi vegyipari egyetem tanácsa

vid/kz/ny la 1973. december 19.

szerdán két fontos kérdésben döntött a veszprémi vegyipari egyetem tanácsa. elfogadták azt a nevelési programot, amelyet 2 éves munkával külön bizottság dolgozott ki. ez a program egyedülálló nemcsak a veszprémi, hanem a többi egyetem történetében is. az egyetemek nevelő munkáját jelenleg még általában a spontaneitás jellemzi. veszprémben a művelődésügyi minisztérium megbízásából nevelési programot dolgoztak ki. készítői arra keresték választ, milyen módszerekkel lehet a tudomány-és technikai forradalom korának, politikai ésgazdasági célkitűzéseinknek legmegfelelőbb, elhivatott műszaki szakembereket nevelni. a program megvalósítását a jövő évben kezdik meg a veszprémi egyetemen. a tapasztalatok alapot adnak majd bizonyos általánosításokhoz is - főleg a műszaki szakemberképzés vonatkozásában.

a veszprémi vegyipari egyetem jövőre lesz 25 éves. a jubileumra a tanács emlékérmet alapított. a ,, pro universitate vesprimiensi,, elnevezésű, nagyfinomságu aranyból készült plakettet minden évben egy alkalommal ítélik oda annak a szakembernek, aki oktató, tudományos és műszaki fejlesztő tevékenységével öregbítette az egyetem hírnevét./mti/

-.-

M-16 I

bb.52. ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága

t/pr/fk/a/zs 1973. december 19.

ujabb lakótelep, 822 lakás beruházási programját hagyta jóvá szerdai ülésén a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága.

a xix. kerületi, kispesti lakótelep beruházási programjával egyizben már foglalkozott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága. a kiviteli tervek azóta elkészültek, s időközben döntés született arra is, hogy a korábban jóváhagyott 525 lakás helyett 822 uj otthon épüljön. a módositott terv szerint a kispesti telepen 166 egyszobás, 180 másfél szobás, 330 kétszobás és 146 két-és félszobás lakás épül. az átlagos alapterület eléri az 53 négyzetmétert. a kapcsolódó létesitmények, elsősorban a szolgáltatóipari egységek és a gyógyszertárak száma lényegesen magasabb, mint amennyi az érvényes normativák szerint építhető lenne. ennek oka az, hogy az illetékes szakigazgatási szervek a városközpont kialakitása miatt itt több üzlet megnyitását tartják szükségesnek. óvoda nem szerepelt az eredeti programban, a kerületi tanács, illetve a fővárosi tanács müvelődésügyi főosztálya azonban indokoltnak tartja a gyermekintézmény megépitését. a kis lakótelep teljes beruházási költsége meghaladja a 446 millió forintot. a tervek szerint 1973.ban 144 lakás készül el, 192-t adnak át 1974-ben, 168-at 1975-ben, a még hátramaradó 318 lakás pedig az ötödik öt-éves tervben épül meg.

szerdai ülésén foglalkozott a végrehajtó bizottság a tanácsi dolgozók munkaidő csökkentésének tapasztalataival. megállapitották, hogy a fővárosi tanácsnál, valamint a 22 kerületi tanácsnál és a tanácsi irányitás alá tartozó, érintett intézményeknél 1973 junius elsején bevezették a 44 órás munkahetet. a rövidített munkaidőre való áttérés létszámnövelés és többletbér igénybevétele nélkül valósult meg, s miután a tanácsi dolgozóknak körülbelül fele a szombati napokon munkahelyén tartózkodik, a csökkentett munkaidőt az ügyfelek nem érzékelték.
/folyt.köv./

M-17 II

bb.52./Ülést tartott.....folyt./-a

a xxi. kerületi tanács kivételével mindenütt működnek már az ügyfél-szolgálati irodák, amelyek a hét valamennyi munkanapján a lakosság rendelkezésére állnak. a munkarend és a félfogadási idő minden tanácsnál egységesen alakult, a heti félfogadási idő , 16 és fél óra, nem változott. lényeges eredményként értékelte a végrehajtó bizottság, hogy a munkaidő csökkentése miatt a munkatervek, határidők betartásában nem volt fennakadás, s az ügyvitel egyszerüsitésére irányuló törekvéseket a munkaidő csökkentés bevezetése is erősitette. a tapasztalatok alapján a végrehajtó bizottság megállapitotta, hogy célszerü lenne a tanácsi tájékoztató irodák jogkörének még szélesebbé ,bővebbé tétele. szükségesnek tartják a tanácsi ügyintézés további korszerüsitését, az információáramlás javitását, a különböző párhuzamosságok megszüntetését,s ugy vélték, hogy törekedni kell az elektronikus adatfeldolgozásra való gyorsabb áttérésre is./mti/

-.-

bb.54. sulyos közlekedési baleset csikóstöttösön - tizenketten megsérültek.

vid/kz/a/la 1973. december 19.

a baranya megyei csikóstöttös községben sulyos közlekedési baleset történt szerdán. a 11-es volán vállalat autóbusza, amelyet virág ferenc vezetett, egy be nem látható kanyarban megcsuszott a sikos uton. az autóbusz áttért a menetirány szerinti bal oldalra és összeütközött a váraljai dezső vezette robur tipusu tehergépkocsival. a karambol következtében a teherautó az árokba borult, az autóbusz pedig a kossuth lajos utca 4.számu ház sarkának ütközött. váraljai dezső gépkocsivezető és a teherautón utazó illés János postai dolgozó életveszélyes sérülést, virág ferenc buszsofőr pedig sulyos, de nem életveszélyes sérülést szenvedett. az autóbusz utasai közül kilencen ugyancsak megsérültek, szerencsére csak kis mértékben. a sebesülteket a közeli dombóvári kórházba szállitották, ahol megfelelő kezelés után a kilenc utast hazabocsátották. a baleset körülményeit szakértők bevonásával vizsgálja a rendőrség. /mti/

-.-

17.15/a

Ná 17-55

bb.53. magyar-vietnami barátsági gyülés kaposvárott - megemlékezés a dnff megalakulásának 13.évfordulójáról

vid/kz/a/la 1973. december 19.

a hazafias népfront országos tanácsa, az országos béketanács, valamint a hazafias népfront somogy megyei bizottsága rendezésében magyar-vietnami barátsági gyülést tartottak szerdán kaposvárott a dél-vietnami nemzeti felszabaditási front megalakulásának 13.évfordulója alkalmából. az egyesült izzó elektroncső gyárának nagytermében megrendezett ünnepi gyülésen részt vett biró gyula, a somogy megyei pártbizottság titkára, kocsis László a hazafias népfront somogy megyei bizottságának elnöke, a megyei tanács elnökhelyettese, deák ferenc, a városi pártbizottság első titkára. ott voltak a gyár párt, gazdasági vezetői és dolgozói. megjelent nguyen thanh, a dél-vietnami köztársaság budapesti nagykövetségének másodtitkára és nguyen khac duy, a vietnami demokratikus köztársaság budapesti nagykövetségének másodtitkára.

a gyülés szónoka dr.kende István egyetemi docens, az országos béketanács elnökségének tagja volt. méltatta a dnff megalakulásának jelentőségét, a vietnami nép hősies harcát és azokat a győzelmeket, amelyeket a vietnami nép a szocialista országok támogatásával vitott ki. a nagy tapssal fogadott beszéd után nguyen thanh , a dél-vietnami köztársaság nagykövetségének másod titkára emelkedett szólásra. hangoztatta, hogy bár az amerikai kormány kénytelen volt véget vetni vietnami agressziójának, durván megsérti a párizsi egyezményt és az 1973. junius 13-i közös közlemény elveit, előirásait. a dél-vietnami nép, a dél-vietnami nemzeti felszabaditási front és a dél-vietnami köztársaság ideiglenes forradalmi kormánya - hangsulyozta a továbbiakban - határozottan védelmezi és pontosan végrehajtja a párizsi egyezményt,de ugyanakkor fenntartja magának a jogot arra, hogy visszaverje és méltó büntetésben részesitse a saigoni kormányzat minden egyezménysértését,s a felszabaditott területekkel szemben elkövetett büncselekményeit. beszéde végén arról szólt, hogy a dél-vietnami nép nagyra értékeli azt a nagy és hathatós segitséget, amelyet a magyar párt, a kormány, a testvéri magyar nép nyujtott igazságos harcához. a dél-vietnami nép örökké hálás marad ezért a nagy és hathatós segitségért. a gyülés az internacionálé hangjaival ért véget.ezt követően a vietnami vendégek megtekintették az üzemet./mti/

-.-

17.35/a

Ná 17-55

bb 55. embargó 19 óráig!

a román külügyminiszter átutazott budapesten

mné/ny la 1973. december 19.

george macovescu, a román szocialista köztársaság külügyminisztere, aki hivatalos látogatást tesz a lengyel népköztársaságban, szerdán átutazott budapesten. a ferihegyi repülőtéren marjai józsef külügyminisztériumi államtitkár üdvözölte a román külügyminisztert./mti/

-.-

bb 56. budapestre érkezett a szovjet statisztikai hivatal első elnökhelyettese

t sl/mné/ny ie la 1973. december 19.

bálint józsef államtitkárnak, a központi statisztikai hivatal elnökének meghivására szerdán budapestre érkezett l.m. volodarszki, a szovjetunió központi statisztikai hivatalának első elnökhelyettese, aki a két intézmény 1974. évi munkatervéről tárgyal.

ugyancsak szerdán érkezett budapestre a kgst-ben folyó statisztikai munka egyes kérdéseinek megbeszélésére i.d. rizsov, a kgst titkársága statisztikai osztályának vezetője./mti/

-.-

bb 57. ,, a délvietnami nép győzelme és harca,, - kiállitás a fővárosi müvelődési házban

t nn/ny la 1973. december 19.

a délvietnami nemzeti felszabaditási front megalakitásának 13. évfordulója alkalmából szerdán a fővárosi müvelődési házban fotodokumentációs kiállitás nyilt a délvietnami nép győzelme és harca cimmel. megnyitó beszédet szentistványi gyuláné, a hazafias népfront országos tanácsának titkára mondott.

a megnyitón megjelent demeter sándor, a kulturális kapcsolatok intézetének elnökhelyettese, hazai politikai, társadalmi életünk számos kiválósága. ott volt nguyen phu soai, a dél-vietnami köztársaság, valamint nguyen manh cam, a vietnami demokratikus köztársaság magyarországi nagykövete.

/folyt köv/

M 1840

bb 57. / ,, a délvietnami.....folyt/ny

az év végéig nyitvatartó tárlaton több mint 100 foto idézi az elmult 13 év történetének legfontosabb epizódjait. rendkivül sokoldaluan tájékoztat a bemutató a felszabaditási küzdelem fontosabb fejezeteiről. érzekelteti a tárlat az elmult évtizedben kibontakozott nemzetközi szolidaritási és barátsági mozgalmak sokoldalúságát, egy másik összeállitás pedig észak-vietnamot tárja az érdeklődők elé. izgalmas felvételek nyujtanak bepillantást a párizsi tárgyalások menetébe, illetve az amerikai csapatok kivonulását követik nyomon. más képek a lakosság megváltozott életét választják témául a felszabaditott területeken és jól érzékeltetik az ujjáépités lendületét. láthatók a kiállitáson azok a fényképek is, amelyek pham van dongnak, a vietnami demokratikus köztársaság miniszterelnökének magyarországi látogatásakor készültek. ugyanakkor már megtalálhatók azok a képes beszámolók, amelyek a délvietnami küldöttség közelmultban lezajlott baráti látogatását örökitik meg./mti/

-.-

bb 58. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13.00 órától 18.00 óráig

ny laa 1973. december 19.

38. ankét tiszalökön
39. kilencszáz éves jubileumára készül szolnok
40. csehszlovák delegáció érkezett budapestre
41. békés megyei uttörők parlamentje
42. a falu a szocializmus utján-vándorkiállitás
43. elutazott a román tanácsi küldöttség
44. megyei tanácskozás tatabányán
45. hitel a háztáji szarvasmarhatartáshoz
46. épitészeti tanulmányi pályázat
47. kitüntetések
48. magyar vezetők távirata a dnff évfordulója alkalmából
49. magyar-szovjet ürtávközlési egyezmény
50. az elektrotechnikai egyesület idei dijai
51. veszprémi vegyipari egyetemi tanács
52. a fővárosi tanács vb ülése
53. magyar-vietnami barátsági gyülés kaposvárott
54. sulyos közlekedési baleset
55. átutazott budapesten a román külügyminiszter /embargó 19 h-ig/
56. a szovjet statisztikai hivatal első elnökhelyettese budapesten
57. vietnami fotodokumentációs kiállitás
58. hirjegyzék./mti/

-.-

18.20/ny

M 1845

bb 59. időjárásjelentés

ny la 1973. december 19.

a meteorológiai intézet jelenti 1973. december 19-én, szerdán 19 órakor:

enyhe, párás idő

várható időjárás csütörtök estig: változóan felhős, párás, többfelé ködös idő, néhány helyen havaseső, ónoseső, ónos szitálás. a ködök fokozatosan megszünnek. gyenge, később megélénkülő délkeleti, déli szél. legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön általában 0 plusz 5, a tartósan ködös helyeken kevéssel 0 fok alatt./mti/

-.-

bb.60. maurice béjart

mné/a/la 1973. december 19.

a világhirü francia koreográfus, a belga királyi operaház balett társulatának , a ,, xx. század balettje,,-nek művészeti vezetője szerdán budapestre érkezett. három egyfelvonásos táncjátékát a sztravinszkij zenéjére komponált tüzmadár és le sacre du printemps cimü művek, valamint a webern zenéjére készitett opus 5-öt december 21-én és 22-én - párhuzamos szereposztásban - mutatja be az magyar állami operaház balettegyüttese./mti/

-.-

bb.61. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 18.00 órától zárásig

a/la 1973. december 19.

59. időjárásjelentés
60. maurice béjart
61. hirjegyzék

-.-

- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztők: koncz antal
lakatos erzsébet

20.30/a - 40 -

Nó 2040

73/DEC. BEL.

bkk. 3. / megkezdte munkáját... 14. folyt./um

hevér lajos
---------- /heves megye 7. vk/ a mezőgazdasági gépgyártó és szolgáltató vállalat gyáregységének igazgatója aláhuzta: a közös gazdaságok heves megyében is nagy erőfeszitéseket tesznek a felhalmozás növelésére. az idén a fejlesztési alapra forditott jövedelem 27 százalékkal haladta meg az előző évit. az állóeszköz-ellátottság tovább javult, annak ellenére, hogy a beruházások nagyságrendje az előző évekhez képest mérséklődött.

elmondta, hogy a mezőgazdasági termelés - ezen belül természetesen a termelőszövetkezetek termelése is - aránylag nagy eszközlekötést igényel. a termelés sajátosságaiból következően a termelés szakasza lassu, sok végtermék előállitásához több év szükséges, ezért a befektetett pénzeszközök megtérülése hosszabb időt vesz igénybe - azzal egyidejüleg, hogy állandóan növekszik a mezőgazdaságban felhasznált ipari termékek volumene. az ipari árak emelkedésének ,,begyürüzése,, miatt előzetesen egyre nehezebb feladat az üzemek számára a létesitmények gazdaságosságának megitélése. általában csak a kivitelezés során, vagy éppen a befejezéskor derül ki, hogy jóval többe kerül a tervezettnél. a többlet-költség viszont jelentős részben a téeszeket terheli. de ez a termékek értékesitésekor nem érvényesithető, hiszen a mezőgazdasági árszinvonal - helyesen - alá van rendelve az igen fontos életszinvonal-politikai igényeknek. a többlet-terhek tehát az egyes termelőszövetkezetek-nél halmozódnak, ami - az idejében történő, megfelelő megelőző állami beavatkozás hiányában - eladósodáshoz, pénzügyi problémákhoz, és a beruházásoktól való tartózkodáshoz vezethet.

ezután ebédszünet következett!

/ folyt. köv./

14.25/ju - 55 -

1505

p a r l a m e n t

bkk. 3. / megkezdte munkáját... 15. folyt./rj

a szerkesztőségek figyelmébe!

javítások a mai bkk. 3. / megkezdte munkáját .../ számu hirre:

a 4. folytatás 4. bekezdésének 4. sorában a szöveg helyesen: ..a két ország árucsereforgalma tiz-tizenegy százalékkal növekszik....

a 9. folytatás első bekezdés első sorától a szöveg helyesen:

a pénzügyminiszter expozéja után szünet következett, majd varga gáborné elnökletével folytatódott az ülés.

kurucz márton /csongrád megye 11.vk./ a terv-és .....

a 12. folytatás utolsó bekezdésének 8-9. sorában a szöveg: ...ennek nyomán is emelkedjék az életszinvonal, s korszerüsödjék a településhálózat...

x x x

szünet után az elnöklő apró antal bejelentette, hogy - a szünetben - az országgyülés ipari bizottsága ülést tartott: tagjai közül a bizottság elnökévé választotta csépányi sándort, az ózdi kohászati üzemek vezérigazgatóját, borsod megye 13-as számu választókerületének képviselőjét.

ezután gáspár sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, a szot főtitkára szólalt fel.

gáspár sándor beszédét mai bkk. 2-es kiadásunkon közöltük. az embargót f e l o l d j u k és egyben a beszédre a következő javitásokat adjuk:

/folyt.köv./

16.40 rj

Nf 1700

v p a r l a m e n t

bkk. 3. / megkezdte munkáját... 16. folyt./rj

az 1. oldal 1. bekezdésének első sorában a szöveg helyesen: a költségvetési vita.../

a 3. folytatás 3. bekezdésének negyedik sorában a szöveg helysen:
... külön s z e r e t n é k szólni...

a 3. folyt. 4. bekezdésének alulról számitott negyedik sorában a szöveg helyesen: az elmult c s a k n e m három évtizedes...

a 4. folytatás utolsó bekezdésének hatodik sorában a szöveg helyesen:
... a szó mély é r t e l m é b e n szocialista....

az 5. folytatás 2. bekezdésének utolsó sorában a szöveg helyesen:
...akkor már j e l e n t k e z n e k a ne h é z s é g e k,

nagyon sok...

az 5. folytatás 4. bekezdésének alulról számitott negyedik sorában a szöveg helyesen:
...olykor nem egyezik a felsőbb szervek álláspontjával.

a 7. folytatás 2. bekezdésének első sorától a szöveg helyesen:

önkritikusan meg kell állapitanunk - s ezt most a szot főtitkáraként is mondom-, hogy az elmult időszakban többet beszéltünk a munkahelyi demokrácia fejlesztésének szükségességéről, mint ahogyan érdemben előre vittük ezt a nagyon lényeges kérdést. a párt nem egy...

a 8. folytatás 1. bekezdésének második sorában a szöveg helyesen:
...meghirdette, hogy n é p i r e n d s z e r ü n k hatalmi szervei...

a 8. folytatás utolsó bekezdésének harmadik sorában /a mondat végéig/ a szöveg helyesen:
... nem lehet csupán va l a k i jóindulatára bizni, melyek ezek a kérdések, amelyek eldöntése előtt a párt- és a szakszervezeti szervek közreműködésével kötelesek t a n á c s k o z n i a dolgozókkal.

/folyt.köv./

16.55 rj

Nf 1700

bkk. 3. /megkezdte munkáját... 17. folyt./rj

a 9. folytatás 1. sorában a szöveg helyesen: ... amely több demokráciát és még határozottabb, célt tudatosabb munkát kell, hogy eredményezzen.

a 9. folytatás utolsó előtti bekezdéséből az első mondat kimarad; a bekezdés tehát így kezdődik: mindenkor és minden szinten....

a 10. folytatás 1. bekezdésének 4. sorában kezdődő /az ideológiai.../ mondat kimarad! a szöveg tehát így alakul: ...fel kell lépnünk. ezért a társadalmi morált...

a 11. folytatás 1. bekezdésének első két mondata helyesen:

tisztelt országgyülés!

elvtársak!

a költségvetés jóváhagyása fontos politikai és gazdasági döntés. az mszmp központi bizottsága ugy itéli meg, hogy a beterjesztett 1974. évi költségvetés mind tartalmát, mind arányait tekintve megalapozott és végrehajtható, összhangban van alapvető társadalmi céljainkkal.

a 11. folytatás utolsó bekezdése helyesen:

a beterjesztett költségvetést a magyar szocialista munkáspárt nevében elfogadom.

/folyt.köv./

16.55 rj

2m

Nt 17¹⁰

bkk. 3. / megkezdte munkáját...18. folyt./um

tóth géza

--------- /szabolcs-szatmár m., 14.vk./, a záhonyi vasuti csomópont pártbizottságának titkára elmondotta,hogy megyéje az idén eredményes esztendőt zár. ipari termelésük körülbelül 16 százalékkal haladja meg a tavalyi szintet .a foglalkoztatottak száma 4 százalékkal, ezen belül az iparban foglalkoztatottaké 8.6 százalékkal volt magasabb, mint az elmult esztendőben. a bérintézkedések, a növekvő társadalmi juttatások, a termelés emelkedése következtében tovább javult a lakosság életszinvonala, a szabolcs-szatmáriak pénzbevétele várhatóan 12 százalékkal lesz magasabb a tavalyinál.

- ezek a számok, a társadalmi-gazdasági életben elért eredmények bizonyitják - mondotta -, hogy szabolcs-szatmár megye egyértelmüen elindult a fejlődés utján. az előrelépés ellenére azonban sok a tennivalónk. helyzetünket az jellemzi,hogy létezik a korábbról, a mult rendszertől örökölt elmaradottságunk, s a szocializmus épitése során az országos átlagot is meghaladó fejlődési dinamikánk. a termelőerők fejlődésének, a társadalmi viszonyok javulásának hatására megyénkben az utóbbi években számottevően csökkent a korábban jelentős elvándorlás, az ingázók száma azonban még ma is mintegy 35 ezerre becsülhető . demográfiai helyzetünket vizsgálva ugy érzem, hogy számunkra különösen jelentős a kormány népesedéspolitikai határozata, ám annak fokozatos végrehajtására nálunk is meg kell teremteni a feltételeket. ehhez külön kérem a kormány megértő támogatását - elsősorban a gyermekintézményhálózat, az egészségügyi és kommunális hálózat gyorsabb fejlesztését, a munkaképes koru nők munkába állitásának segitését.

a képviselő kitért arra is: sok gondot okoz,hogy jónéhány gyermekintézmény régi, elavult épületben müködik, felujitásuk, korszerüsitésük nem mindig felel meg a gazdaságosság követelményeinek. ujakat kellene épiteni, erre azonban a helyi erőforrások mozgósitása mellett központi támogatásra is szükség lenne. meglehetősen magas a megyében az egy tanteremre jutó tanulócsoportok száma is - több tanteremre van szükség, s biztositani kell a tárgyi és személyi feltételeket a megye iskolakörzetesitési tervének végrehajtásához.

v/folyt.köv./

17.00 um

Nt 17¹¹

kelemen sándor
---------- /bács-kiskun megye 20.vk./ a kiskőrösi szakszövet elnöke kiemelte,hogy hazánkban a friss zöldségfélék 50 százaléka házi kertekben, kisegitő gazdaságokban, szakszövetkezetekben terem meg. a kisgazdaságok sokat tesznek a gyümölcs, a sertés, a tojás, a baromfiellátás biztositásáért is. nemcsak ma , de hosszabb távon is szükség van tehát a háztáji és kisegitő gazdaságok munkájára, s termelési lehetőségeiket tudatosan és szervezetten kell hasznositani.

bács-kiskun megyében több mint 138 ezer kisüzemi termeléssel foglalkozó család él, amely szükségleteinek nagy részét saját maga fedezi. akik a kisgazdaságokhoz közvetlenül vagy közvetve kapcsolódnak , a megye lakosságának több mint kétharmadát alkotják. a megye kisüzemi gazdaságaihoz csaknem 149 ezer hektár földterület tartozik, ami a gazdaságok egész területének 22 százaléka. ezért az eddiginél nagyobb gondot kellene forditani a kisüzemek, a kisegitő gazdaságok korszerü eszközökkel való ellátására. a lakosság ellátásában betöltött szerepük feltétlenül indokolja igényeik kielégitését többek között kisgépekből, praktikus, olcsó és jól hasznositható kéziszerszámokból. lehetővé kellene tenni kisgépek nagyobb arányu behozatalát, gyártását és forgalmazását.

felhivta a figyelmet arra is,hogy a háztáji és kisegitő gazdaságokat különféle intézkedésekkel, kezdeményezésekkel jobban kellene ösztönözni a zöldségtermesztés növelésére.

v

/folyt.köv./

Mt 17²⁰

pályi sándorné
----------/veszprém megye, 3.vk./, a peremartoni vegyipari vállalat üzemvezető mérnöke aláhuzta, hogy a költségvetés tartalmazza az előirányzatokat, amelyek a települések viz-, csatorna alapközmüvei fejlesztését segitik. erre a célra a jövő évben - a már korábban engedélyezett összegeken felül - 400 millió forint áll rendelkezésre. a tetemes többletből azonban veszprém megye részesedése viszonylag csekély, jóllehet a megye területén az egyik legsulyosabb problémát a szennyviz elvezetése és tisztitása jelenti. a veszprémi települések 55 százaléka rendelkezik közüzemi vizmüvel, s ezek a lakosság 53 százalékát látják el. számos településen megoldatlan a csapadékviz elvezetése, és sürgető feladat a balaton mentén levő helységek elavult szennyvizrendszerének átépitése.

a megye ivóvizellátását számottevően javithatja a karsztviz fokozott hasznositása. a meglevő, illetve épülő - karsztvizen alapuló - regionális vizmüveken kivül ujabbakat is kell létesiteni. igy a megye teljes vizszükségletét ki tudnák elégiteni, sőt a környező megyék is kaphatnának jó minőségü vizet. a képviselő kérte, hogy az illetékes országos szervek vizsgálják felül veszprém megye közmüfejlesztési problémáit és biztositsák a szükséges támogatást.

káli ferenc
---------- /fejér m., 13.vk./ középiskolai tanár örömmel állapitotta meg,hogy a kulturális ágazatra előirányzott költségvetési összegek 8.9 százalékos növekedési üteme meghaladja a nemzeti jövedelem tervezett növekedési ütemét. figyelemre méltó tényként emelte ki a kulturális rendeltetésü beruházások 22 százalékos fejlesztési ütemét.mint mondta, a költségvetési előirányzat kulturális területen is jól összpontositja a rendelkezésre álló anyagi eszközöket a legalapvetőbb igények mielőbbi kielégitésére.
/folyt.köv./

17.43/um

Mt 17⁴⁵

tm

bkk 3./ megkezdte munkáját ...21.folyt./um

ennek alátámasztására megemlitette :12 ezer uj óvodai hely, 540 uj általános iskolai tanterem létesitése szerepel a feladatok között és az általános iskolák hiányos szemléltető eszközeinek, fölszereléseinek gyarapitására 60 millió forint áll rendelkezésre. a költségvetésben továbbra is érezhető az a törekvés,hogy az ellátottságban a megyék közötti különbséget - csökkenteni kell.

kiemelte a költségvetési javaslat pozitivumaként,hogy a kulturális jellegü teendőket elsődlegesen a munkásság és az ifjuság érdekében irányozzák elő. elmondta azt is: a kulturális ágazat gondjai nem oldódnak meg egyik évről a másikra. ilyen ,,továbbélő,, probléma,hogy továbbra sem csökken lényegesen az iskolákban a kétműszakos tanitás. a közepes nagyságu települések közművelődési hálózata további ffejlesztést igényel, s egyelőre nincsenek elegendő anyagiak az elavult, korszerütlen épületek, művelődési házak felujitására, illetőleg elegendő uj létesitmény épitésére.

felhivta a figyelmet arra,hogy a művelődés céljait nemcsak a kulturális ágazat költségvetésében szereplő összegek biztositják, hanem a vállalatoknál, szövetkezeteknél és a társadalmi szerveknél is jelentős anyagiak állnak rendelkezésre közművelődési célokra. ezeket a pénzeket azonban az eddiginél sokkal hatékonyabban lehet felhasználni, ha koordinálják , tervszerübbé teszik a befektetést. ennek érdekében javitani kell a termelőegységek és a művelődési intézmények közötti kapcsolatot, amiben fontos szerepet vállalhatnak a helyi tanácsok.

/folyt.köv./

17.48/um

Nó 1800

bkk 3./ megkezdte munkáját ...22.folyt./um

ö dr. lukács János

---------- /zala megye, 2.vk./ körzeti állatorvos beszámolt arról, hogy az idén januárban meghirdetett országos szarvasmarha-program akzalei mezőgazdasági üzemekben rendkivül nagy érdeklődést váltott ki. a megye termelőszövetkezeteiben 11 szakositott telep épitését kezdték meg, amelyből nyolc rekonstrukciós átalakitás. az igények szerint jelenleg 27 szarvasmarha-telepet kellene kialakitani, közülük 17-et rekonstrukcióval. mindezt azonban csupán megfelelő állami támogatással tudják megvalósitani. az üzemek saját fejlesztési alapja meglehetősen eltér egymástól. zalában a legmagasabb az állatsürüség az ország megyéi közül: 100 hektár mezőgazdasági területre 47,4 szarvasmarha jut - az országos 28,7-tel szemben. 5a megyében tehát rendkivül fontos a korszerü telepek kialakitása.

a képviselő megemlitette: az állattenyésztési ágazat jövő évi terveit tanulmányozva kitünik,hogy elsősorban a hus-hasznositásu állatállomány növelése a cél. fontos lenne azonban,hogy az állami támogatás bizonyos részét felhasználhassák olyan jellegü fejlesztésre is, amely a tejhozam növelését célozza. indoklásként elmondta,hogy zalában az összes felvásárolt tej több mint 50 százalékát a háztáji, illetve a kisegitő gazdaságok adják, s ezt majdnem teljes egészében a közös gazdaságok révén vásárolják fel. ahol a termelőszövetkezet megszünteti a tejtermelést, ott ismét am tejiparnak kell gondoskodnia a háztáji tej felvásárlásáról a megye tej-szükséglete a közeljövőben már évenként 100-120 millió liter lesz. megtermeléséhez hosszu távon 25-30 ezer tejelő tehén szükséges. jelenleg azonban a nagyüzemek tehénállománya nem éri el a 20.000 darabot sem.

szünet következett, majd varga gáborné elnökletével folytatódott a tanácskozás.

/folyt.köv./

17.55 rj

Nó 1810

oláh János
--------- /szolnok, 10.vk./ a szolnok megyei népfront bizottság titkára elmondta,hogy a megyében az idén is bővült a foglalkoztatottak köre, gyarapodott a lakosság takarékbetét-állománya, növekedett az élelmiszer és iparcikk vásárlás, s ha nagy erőfeszitések árán is, de tovább javitották az egészségügyi ellátást. gyermekintézményekben az idén 160 bölcsődés és csaknem 800 óvodáskoru gyermekkel többet tudtak elhelyezni, mint az elmult évben. az iparban körülbelül 10 százalékkal lesz több nyereség, mint 1972-ben, s a mezőgazdaságban teret hódit az iparszerű termelés.

a képviselő szólt a gondokról is. elmondotta,hogy a munka termelékenysége elmaradt a tervezettől, s beruházásaik egy része sem készül el határidőre. nehéz helyzetben vannak az általános iskolák is: a megye 118 iskolája 341 épületben van elhelyezve, s a tantermek több, mint 60 százalékát fél évszázaddal ezelőtt épitették. az általános iskolák körzetesitésével 71 tanterem szünt meg, s ez tovább növelte az elhelyezési gondokat.

szolnok város - folytatta oláh János - dinamikusan fejlődik,itt az átlagosnál is magasabb a népszaporulat. az utóbbi három évben 28 százalékkal növekedett az első osztályba beiratott gyerekek száma, s az iskolai helyzeten csak az segitene, ha az uj lakótelepeken soron kivül meg tudnának épiteni 68 tantermet.

- a megye, a város párt-, állami és gazdasági vezetői nemcsak ,,felülről,, várják gondjaik enyhitését. tudják kötelességüket, érzik felelősségüket, s ebben a szellemben cselekszenek is. a jászberényi lehel hűtőgépgyár,az apritógépgyár, a nagyalföldi kőolajkutató és feltáró vállalat, a szolnoki épületszerelő vállalat, a vizügyi épitő vállalat, a mezőgép vállalat - szocialista brigádok, termelőszövetkezetek és állami gazdaságok - sokmillió forintos munkát végeztek el eddig a gyermekekért, a közösség érdekében. ez elől nem zárkóznak el a jövőben sem, tudják, hogy a következő nemzedék nevelésében nagy politikai-erkölcsi felelősségük van. ez azonban nem jelenthet teljes megoldást, központi segitségre is szükség van - zárta hozzászólását oláh János.

m/folyt.köv./

Nó 1820

weiszböck rezsőné
---------- /győr-sopron megye 15.vk./ a soproni szőnyeggyár igazgatója az alkatrész gyártás, ezen belül is a könnyűipar alkatrész-ellátásának gondjairól beszélt. elmondta, hogy a könnyűipari rekonstrukcióval együtt születő uj technika a korábbinál lényegesen több alkatrészt igényel. ezt jól érzékelteti egy számadat: a könnyűiparnak évente 863 millió forint értékű alkatrészre van szüksége.

ugyanakkor felhivta a figyelmet arra: a jövőben a termelő vállalatoknak az eddiginél tervszerübben és megalapozottabban kell alkatrész-igényeiket meghatározni. a jelenlegi rossz gyakorlat ugyanis fölösleges kiadásokkal jár: iparunk csaknem 20 százalékkal több alkatrészt szerez be, mint amennyire szükség van. ez abból adódik,hogy a vállalatok nagy rátartással igényelnek alkatrészeket, rendeléseiket nem mindig a müszaki és gazdasági megfontolások határozzák meg. neheziti a helyzetet ,hogy az utóbbi években nem fejlődött, sőt inkább visszafejlődött belföldi könnyűipari alkatrész-gyártásunk. mint mondotta: feltétlenül hasznos lenne felülvizsgálni, milyen területeken, s miként lehet kibővíteni a gyártást.

a könnyűiparban a tervszerübb és folyamatosabb alkatrész-ellátás, a jól szervezett karbantartó munka jelentősen hozzájárulhatna a termelési eredmények növeléséhez. felvetette a gondolatot,hogy a termelő munka zökkenőinek megszüntetését feltétlenül elősegitené,ha - a megfelelő szakmai képzés megszervezésével egyidejüleg - a karbantartás önálló szakmának minősülne.

/folyt.köv./

Nó 1820

p a r l a m e n t

bkk 3./megkezdte munkáját ...25.folyt./um

kapiller imre
---------- /vas megye 9.vk./ a körmendi vörös csillag tsz elnöke kiemelte,hogy az állami költségvetésről szóló törvényjavaslat megalapozott és reális, hiven szolgálja a iv. ötéves tervben célul tüzött feladatok megvalósitását, biztositja dolgozó népünk életszinvonalának tervszerü emelkedését. örömmel nyugtázta,hogy a költségvetési szervek kiadásai előirányzataiban 1 milliárd 560 millió forint szerepel a népesedéspolitikai feladatok megoldására.

. - társadalmunkban fontos minden ember életének alakulása, de az is,hogy minden réteg olyan arányban részesüljön a juttatásokból, amilyen arányban terheket vállal társadalmunk jövőjéért. ilyenek a három, méginkább a 4-5, vagy ennél több gyermeket felnevelő családok, amelyeknek életszinvonalát nem a végzett munkáért kapott fizetés nagysága, hanem alapvetően az egy keresőre jutó eltartottak száma, vagyis az egy családtagra jutó jövedelem határozza meg. a családi pótlék eddigi rendezése ugyan már javitott e családok helyzetén, de életszinvonaluk még igy is messze elmarad a gyermektelen, vagy a csak egy-két gyereket vállaló, felnevelő családokétól.

a nagycsaládok és a több gyermeket felnevelő anyák erkölcsi és anyagi megbecsülése terén az üzemek és vállalatok sokat tehetnek addig is, amig központi intézkedésekkel a probléma nem oldódik meg. a képviselő saját termelőszövetkezetének példáját emlitette: a körmendi vörös csillag tsz a nagycsaládosokat gyermekenként havi 100-100 forint családi pótlék-kiegészitésben részesiti. a többgyermekes anyák gyermekenként 10-10 munkanap kedvezményt élveznek, s előnyben részesülnek többek között a háztáji föld juttatásánál is.

/folyt.köv./

18.18/um

Mt 185

p a r l a m e n t

bkk 3./ megkezdte munkáját 26.folyt./um

bálint istvánné
---------- békés m., 12. vk./ telepvezető egyebek között a termelő- és kereskedelmi vállalatok szerződéses kapcsolatainak fejlesztését szorgalmazta, s ennek kapcsán javasolta bizonyos kereskedelmi szabályozók felülvizsgálását. ez - mint mondta - a jövőben tovább segithetné a fogyasztói igények kielégitését. a szerződéses kapcsolatok keretében utalt a kialakuló közös piackutatások fontosságára.

a népesedéspolitika céljait helyesnek, elérendőnek mondta, azonban szóvá tett két megoldásra váró problémát. az egyik: a bedolgozó nők jogosultsága a gyermekgondozási juttatásra. szükebb hazájából vett adatokkal támasztotta alá, hogy sok édesanyáról van szó: békés megyében 73 ezer nőt foglalkoztatnak különböző munkahelyeken,közöttük 7300-an vannak a bedolgozók. érzékenyen érinti őket, hogy kimaradnak különböző juttatásokból.

szóvá tette a képviselőnő a szerződéses viszonyban - az időszakos foglalkoztatással - dolgozók panaszaként, hogy azok a kismamák, akik szerződéses munkaviszony idején szülési szabadságra mennek, s eközben lejár a szerződésük, visszakapják munkakönyvüket. akinek - a jelenlegi rendelkezések szerint - nincs a saját munkaviszonyából származó jogalapja, az elesik olyan juttatásoktól, mint a terhességi, a gyermekágyi és a szülési segély, s csak férje jogán kaphat anyasági és csecsemőkelengye segélyt.

v

/folyt.köv./

18.23/um

Mt 185

palament

bkk 3./ megkezdte munkáját ...27.folyt./rj

sümegi János

---------- nyugdijas, /nógrád megye 5. vk/ emlékeztetett arra, hogy kezd kialakulni községeink uj arculata, uj, minden igényt kielégitő családi házak sokasága épül, fásitanak, parkositanak. a falvak gyarapodásában meghatározó szerepe van gazdasági eredményeinknek - huzta alá, majd arról beszélt, hogy a gyorsütemü vidéki ipartelepités állandó munkát, biztos keresetet teremt a községek lakóinak. nógrád megyében például csupán az elmult esztendőkben 25 uj ipari üzem nyitotta meg kapuit. mind eredményesebben gazdálkodnak a termelőszövetkezetek, egyre szilárdabb pénzügyi helyzetük.

a gondok között emlitette sümegi János, hogy jónéhány olyan kis település akad, ahol üres a körzeti orvosi hely, nógrád megyében például 12 orvos hiányzik. ez nem a tanácsokon mulik, hiszen lehetőségeikhez mérten mindenütt biztositják a legkedvezőbb feltételeket a letelepedéshez. gond az is, hogy viszonylag nagy számban tanitanak még a községekben szakképzetlen pedagógusok, kevés a tanterem, a tornaterem, évről-évre drágulnak az iskolai szemléltető eszközök. fokozni kell az erőfeszitéseket a falusi népmüvelés terén is, ahol gyakran nem is a pénz, hanem a helyi kezdeményezés hiányzik. meg kell találni a falvak nyugdijasaival való törődés legjobb módjait is, hogy a munkában megfáradt, idős emberek érezzék a nagy közösség összetartó, segitő erejét.

a falvak nagy részében ma még ,,hiánycikk,, a jó minőségü ivóviz. nógrád megyében a negyedik ötéves terv esztendeiben 11 törpevizmü épitését tervezték. már szinte bizonyos, hogy ennél lényegesen kevesebb készül el. az ok: a költségek számottevő növekedése. a képviselő kérte az illetékeseket, hogy az ötödik ötéves terv előkészitése során vizsgálják meg a költségek csökkentésének lehetőségét.

/folyt.köv./

18.40 rj

Mí 18[illegible]

9

p a r l a m e n t

bkk. 3. / megkezdte munkáját... 28. folyt./rj

riss jenő

--------- /budapest 51. vk/, az autóipari koordinációs iroda igazgatóhelyettese egyebek között jól érzékelteti a feladat nagyságát, hogy például a kohó- és gépipari tárca vállalatainál öt éven belül a vállalatok 19 százalékánál, tiz éven belül pedig a vállalatok 47 százalékánál kell nyugdijazás miatt uj vállalati vezetőt kinevezni. a kpm-ben öt éven belül a vezetők 20 százaléka, tiz éven belül pedig 47 százaléka lépi át a nyugdij korhatárt.

természetesen léteznek öreg fiatalok és fiatal öregek - tette hozzá a képviselő -, az évek száma tehát nem mindig meghatározó tényező. az idő azonban megállithatatlan, ezért az idősek megbecsülésével, és a fiatalok kellő időben történő megbizatásával kell a jövőt alakitani. szerencsére létezik egy jó képességü, képzett alsó- és középszintü vezetőgarnitura. a vezetésre történő felkészités sok tanulással jár együtt, bonyolult folyamat, igy tehát idejében kell bevonni a vezetés valamennyi szintjén azt a szakember-gárdát, amely megfelel a követelmény-rendszernek.

még nem késtünk el, ám várni sem lehet: megfontoltan, körültekintően kell intézkedni, azzal az igényes felelősséggel, amellyel önmagunknak és a jövő nemzedékének tartozunk.

ezzel az országgyülés szerdai tanácskozása befejeződött. csütörtökön délelőtt 10 órai kezdettel a jövő évi költségvetés feletti vitával folytatja munkáját az ülésszak. /mti/

-.-

18.45/rj

Mí 18[illegible]

: szerkesztőségek figyelmébe!

javitás a bkk. 3. /megkezdte munkáját... 28. folyt./ riss jenő felszólalásának első bekezdésében a 2. sorban a szöveg helyesen:

...egyebek között arról beszélt, hogy rendkivül fontos feladata a vezető gárda utánpótlásának biztositása, a holnap vezetőinek felkészitése. .jól érzékelteti a feladat....

/mti/ -.-

Kf 190

M.T.I.
a
Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i belföldi hirek

1973. december 20.

bb.1. a 101.szilveszterre készül budapest - az ori programja

i/nn/mné/hgy/a/la 1973. december 20.

az országos rendező iroda az idén egyszerre hat helyen: az erkel, a madách és a bartók szinházban, a fővárosi operettszinházban, valamint a corvin, és az uránia moziban rendez nagyszabásu szilveszteri müsort. mint karádi béla, a program főrendezője elmondta az mti tudósitójának, rendkivül változatos, szines összeállitásokkal igyekeznek a nézők kedvében járni; mintegy 200 müvész és müsoronként 2-3 zenekar gondoskodik a jó hangulatról.éppen ezért a programban megtalálható szinte minden kedvelt müfaj a táncdaltól a cigányzenéig, a paródiától a prózai jelentekig. az est fellépői között szerepel: bárdy györgy, kazal László, harsányi gábor, lórán lenke, csala zsuzsa, kovács appolónia, kabos László, valamint a studió 11. az express zenekar, a kék csillag, s a non stop együttesek. két-két konferanszié - ősz ferenc, radványi barna, hegedüs János és mások - köti össze az egyes számokat.

az idei szilveszter abban különbözik majd a tavalyitól, hogy minden belépőjegyhez sorsjegyetis mellékelnek. s minden tizedik legalább egy üveg márka vermouthot nyer. összesen 101 ezer forint értékü nyeremény talál gazdára. a főnyeremények között nagyestélyi ruha és 3-5 ezer forint értékü vásárlási utalványok találhatók.

a monstre-müsorok közös vonása - megmutatni sok humorral, zenével, tánccal - mit hoz a 101.esztendő. a rendezők meglepetést is igérnek, legalábbis az erkel szinház közönségének. az,, országvilág,, erre az alkalomra neves vendégmüvészt hivott meg, személyét egyelőre még ,, homály fedi,,.a müsorok szervezése is,, rendkivüli,,. az erkel szinházbeli ,,főhadiszálláson,, külön urh hálózattal gondoskodnak arról, hogy a müsorok zavartalanul és pontosan bonyolódjanak le; itt egyeztetik a helyszineket, innen irányitják a müvészeket. olyan szinészekről, énekesekről is gondoskodtak, akik a kulisszák mögött állnak majd, teljes készenlétben,ha véltlenül nem várt bonyodalom adódna./mti/

.-.

Kf

bb